THE

BRAHMA SOOTRA VARTHIKAM

CALLED

"KANTHAMRTAM"

OF

SRI NILAKANTHA THIRTHA.

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥരാൽ

ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട

'കണ്ഠാമൃതം'

എന്ന

ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാ

ഭാഷാവാർത്തികം.

ERNAKULAM.

PRINTED AT THE VIDYA VILASUM PRESS.

1906

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

THE

BRAHMA SOOTRA VARTHIKAM

CALLED

"KANTHAMRTAM"

OF

SRI NILAKANTHA THIRTHA.

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീൎത്ഥരാൽ

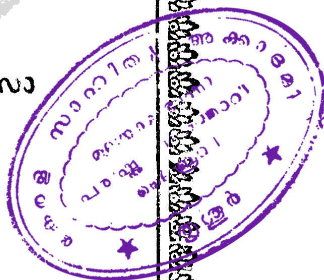
ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട

'കണ്ഠാമൃതം'

എന്ന

ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാ

ഭാഷാവാൎത്തികം.

ERNAKULAM.

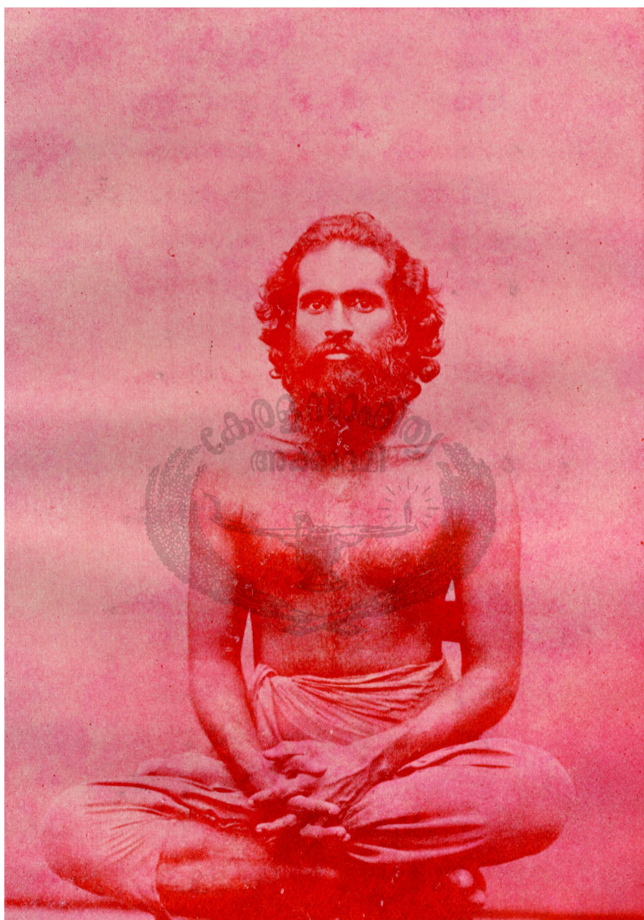
PRINTED AT THE VIDYA VILASUM PRESS.

1906.

ശുദ്ധം.

വശം	വരി	
൨	൧൧	ദൌഷ്ട്യ്.
൩	൬	ര്ജീവാന്.
,,	൫	പ്രകൃതിഃ.
൬	൮	മായ്.
൧൦	൧൪	ഹൃദയേ.
൧൨	൮	തിന്നൊ.
ടീകാ	൨	വേദത്തിൽ.
൧൩	൮	ഗൌതമ.
൧൪	൧൦	പ്രകൃതി.
൧൭	൭	തുഷ്ട്യാ.
൨൧	൧൬	കേടെന്ന്യെ.
൨൨	൧൪	ധീയപ്പടി.
൨൩	൭	ജീവ.
൨൪	൨	ന്ന്യമെന്തിടുന്നി
ടി	൯	ദീർഘമാ
൨൬	൧൮	യെന്നീ.
൨൭	൧൧	ന്നില്ലാ.
൨൯	൧൨	വിശേഷ.

വശം.	വരി.	
൨൭	൧൬	ോത്തീ.
൨൯	൯	ഇമ്മാട്ടാ.
൩൧	൧	ലുമെന്നും.
ടി	൧൪	ശ്രുതിയാൽ.
൩൬	൩	സൌകൎയ്യപ.
൪൩	ടി ൩	ക്ലു. ത്സു.
൪൮	൧൧	വിൻ.
൫൨	൧൭	ഛാദിക.
ടി	൧൯	ത്തോഷം.
൫൪	൫	ക്രീൎത്തി.
൫൬	൪	ആശ്രയ.
൫൯	൧൪	ങ്ങശ്വമ.
൬൨	൫	വിഛിന്നം.
൬൬	൪	പ്രാണൻ.
൬൯	൯	പ്പിക്ക.
൭൦	൧൧	കാട്ടു.
൭൨	൧	നിമിത്തം.

Sri Nîlakanta Thîrtha.

വിജ്ഞാപനം.

———:o:———

അഖിലപ്രാണിജാതത്താലും വിശിഷ്യ മനുഷ്യ
രാലും ഏകരൂപേണ ഈപ്സിതമായിരിക്കുന്ന വിഷ
യാനന്ദം വിദ്യാനന്ദം മുതലായുള്ള പുരുഷാൎത്ഥ വൎഗ്ഗ
ത്തിൽ തുരീയമായിരിക്കുന്ന കൈവല്യത്തിലുള്ള ബ്ര
ഹ്മാനന്ദത്തിന്റെ അംശഭൂതവും ഈ വക പരിച്ഛി
ന്നാനന്ദം അതാതിച്ഛയുടെ ഉപരമാവസ്ഥയിൽ വൃ
ത്തി അന്തൎമ്മുഖപ്പെടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നതും മുഖ്യ
മായ ബ്രഹ്മാനന്ദമല്ലെങ്കിൽ നിജാനന്ദം ജീവന്മു
ക്തി വിദേഹ മുക്തികളിൽ വൃത്തിനിരോധവശ
ത്താൽ സഹജാദിസമാധി വഴിയായി അനുഭവിക്ക
പ്പെടുന്നതും ഗുരുവേദാന്താനുഗ്രഹൈകലഭ്യവും ആ
കുന്നു എന്നതു ശ്രുതിസ്മൃതീതിഹാസാദികളിൽ ഒട്ടും
തന്നെ അപ്രസിദ്ധമല്ല. പ്രസ്തുതപരമാനന്ദത്തെ
അടയുന്നതിന്നു സോപാനരൂപമായി അനേകവിധ
പദ്ധതികൾ ഉള്ളവയിൽ സദ്യോമുക്തി ഫലദാന
ഹേതുവായിട്ടു വേദാന്തത്തിന്നുതന്നെ ശ്രൈഷ്ഠ്യമുള്ള
തും അതിലും പ്രസ്ഥാനത്രയമെന്ന ഗീതോപനി
ഷൽ സൂത്രഭാഷ്യങ്ങൾക്കും അതിലും ശ്രുത്യന്താൎത്ഥ
വ്യക്തിചികീൎഷയാൽ ശാരീരകമീമാംസയെന്നും ബ്ര

രമീമാംസയെന്നോ അഥവാവേദാന്തദൎശനമെന്നോ പ്രസിദ്ധ നാമം ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മ സൂത്രങ്ങൾക്കും സിദ്ധവും ആകുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ൫൫൫ സൂത്രങ്ങളും സമന്വയാവിരോധ സാധനമുക്തി നിരൂപണങ്ങളെന്ന നാലദ്ധ്യായങ്ങളും ഏകൈകാദ്ധ്യായത്തിലും ൪വീതം ക്രമമായി സ്പഷ്ടബ്രഹ്മലിംഗശ്രുതി സമന്വയം ൧; ഉപാസ്യബ്രഹ്മവാചകാസ്പഷ്ടബ്രഹ്മഗമകശ്രുതിസമന്വയം ൨; ജ്ഞേയബ്രഹ്മപ്രതിപാദകാസ്പഷ്ടശ്രുതിസമന്വയം ൩; അവ്യക്താദിസന്ദിഗ്ദ്ധപദസമന്വയം ൪; വേദാന്ത സമന്വയ വിരോധ പരിഹാരം ൫; സാംഖ്യാദിമതദൌഷ്ട്യപ്രദൎശനം ൬; പഞ്ചമഹാഭൂതജീവശ്രുതികളുടെ വിരോധപരിഹാരം ൭; ലിംഗശരീരശ്രുതി വിരോധ പരിഹാരം ൮; ജീവഗത്യാഗതിവൈരാഗ്യനിരൂപണം ൯; തത്വം പദാൎത്ഥശോധനം ൰; പരാപരബ്രഹ്മവിദ്യാഗുണോപസംഹാരം ൰൧; നിൎഗ്ഗുണവിദ്യയുടെ അന്തരങ്ഗ ബഹിരങ്ഗ സാധനനിരൂപണം ൰൨; ജീവന്മുക്തിനിരൂപണം ൰൩; ഉൽക്രാന്തിഗതിനിരൂപണം ൰൪; സഗുണോപാസകന്മാൎക്ക ദേവയാനമാൎഗ്ഗപ്രതിപാദനം ൰൫; ബ്രഹ്മപ്രാപ്തി-ബ്രഹ്മലോകസ്ഥിതിനിരൂപണം ൰൬; എന്നപതിനാറുപാദങ്ങളുംഅടങ്ങിയവേദാന്ത ശിരോലംകാര രത്നമായ ഈ

ഗ്രന്ഥം പരോപകാരാൎത്ഥമായിട്ടു ഭഗവാൻ വ്യാസമഹൎഷി ജന്മസിദ്ധനായ തന്റെ പുത്രനെ നിമിത്തമാക്കി ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ പാരായണയോഗ്യതാദേശഭാഷാഭിമാനം മുതലായതുകൊണ്ടു ആങ്ഗ്ലേയാദീതരഭാഷകളിലെന്നപോലെ ഈ പുസ്തകരത്നത്തെ യഥാശക്തി ഭാഷാൎയ്യാപദ്യത്തിൽ രചിച്ചു ബുധവിന്നികഷോപലങ്ങളുടെ സമക്ഷം സമൎപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സന്തഃപ്രമാണമിതി.

ഗ്രന്ഥകൎത്താ.

ഓം

ബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാവൃത്തി.

ഹരിഃ—ഹയഗജവദനഹരന്മാർ ദയയോടു ശിവയും വിരിഞ്ചിവല്ലഭയും— ശാരീരകമീമാംസാഭാഷാവിവൃതിയിലിതിൽ തുണയ്ക്കേണം—ആകാശവായു വഹ്ന്യംബുപന്നങ്ങളെതിൽ ചരട്ടുപാമ്പൊപ്പം— ഉണ്ടാം തന്തിരുവടിയാം കുമാര സംജ്ഞംസ്മരിപ്പിച്ചിത്തുഞാൻ—മം (൨) ॥

സാധനചതുഷ്ടയം വന്നതിന്നു മേൽ ബ്രഹ്മവസ്തുവേ അറിവാൻ— ഇച്ഛയതുണ്ടാകേണം വേദം൧ സത്യാനൃതങ്ങൾ കാട്ടുകയാൽ ൧—ജന്മസ്ഥിതിലയമെതിൽ നിന്നിജ്ജീവജഗത്തുകൾക്കുദിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മമതാണെന്തെന്നാല്ലഗേഹാദിക്കു മൂലമാവുകയാൽ അല്ലെങ്കിലുക്കതൊട്ടവയാതൊന്നറിവാൻ നിമിത്തമെന്നതിനാൽ— ബ്രഹ്മമതുതന്നെ ൨വേദാവസാനജ (ഗ)ം വാക്യമാകവേയതിനെ (൨—൩)—൩ഷഡ്വിധലിംഗത്താലും ചൊൽവാൻ താല്പര്യമൊത്ത

---

൧. സത്യമായും മിഥ്യയായും ഇരിക്കുന്ന ചിജ്ജഡങ്ങളെ അറിയിക്കയാൽ. ൨. വേദാന്തത്തിലുള്ള സാമാന്യ വിശേഷവചനം, ൩. ഉപക്രമോപസംഹാരം—; പ്രകരണാരംഭത്തിലെ അർത്ഥംതന്നെ പറഞ്ഞവ്

താകയിനാൽ- ഈക്ഷിച്ചുസൃഷ്ടിചെയ്യുന്നതിനാലു
ള്ള ജഡപ്രകൃതിഹേതു—ഈക്ഷണമുപചാരത്താൽ
പ്രധാനമതിനെന്നുവന്നുകൂടീടാ- സത്തീക്ഷിച്ചു ചഃ
മച്ചുന്നതുതൊട്ടതിലാത്മവാക്യ കേൾക്കകയാൽ—
ആയാത്മാനീയാകുന്നെന്നേടം ഏസത്യവസ്തുനിഷ്ഠ
നായ്- മുക്ത്യുപദേശാലപ്പോലു വപേക്ഷ്യവാക്യത്തി
ലെത്തിടായ്കയിനാൽ—പരമാത്മാവിൽതന്നേ ജീവേ
ശലയം ശ്രാവികയാൽ മേലും- വേദാന്തേ ചേതന
കാരണതപമൊപ്പം വരുന്നഹേതുവിനാൽ- സർവ്വ
ജ്ഞേശപരനാണേ സകലജഗന്മൂലമെന്നു നനായി-
ശേപതാശപതരേ കേൾക്കകെയെന്നിവയാൽ നബ്ര
ഹ്മ, കാരണം, 'നാന്യൽ'-ഘ—ം-ബഹുവാക്യാദിക
യാൽ ശ്രുതിയാനന്ദം ബ്രഹ്മമെന്നു മുതലായി- ആ
നന്ദമയൻപരനാം ഘവികാരമർത്ഥം മയത്തിനെന്നാ
കിൽ- അങ്ങിനെയല്ലാബാഹുല്യാർത്ഥത്തിൽ മയപ്ര

സാനിക്കൽ ;) അഭ്യാസം—: ഒരേ നിശ്ചയത്തോടെ അനേകയുക്തിക
ളാൽ അദ്വയ ബ്രഹ്മത്തെ പറക ;) അപൂർവ്വതാ—; ഉപനിഷന്മാത്രത്താ
ലറിയാമെന്നതു ;) ഫലം—: അനർത്ഥനിവൃത്തിയും ആനന്ദ പ്രാപ്തിയും
ജ്ഞാനഫലമെന്നതു ;) അർത്ഥവാദം—: ഭേദനിന്ദയും അഭേദസ്തുതിയും ;)
ഉപപത്തി—: പ്രതിപാദിക്കുന്ന അദ്വൈതാർത്ഥത്തിന്നനുകൂലമായ ദൃഷ്ടാ
ന്തം എന്നതു ; ഇവ ലിംഗങ്ങൾക്കം—॥

ഫ. സത്യമായ കാരണവസ്തുധ്യാനപരന്നായിട്ടു. വ. ത്യാഗാർത്ഥ
മയു പറയുന്നവാക്ക്. ന. ബ്രഹ്മം കാരണം- വേറൊന്നമല്ല.

യോഗമുള്ളതിനാൽ- ഇവനാനന്ദിപ്പിക്കുന്നെ ന്നേ ന്ന്യാനന്ദഹേതുവചനാച്ച- സത്യംജ്ഞാനമനന്തം ബ്രഹ്മേതിഹി തൈത്തിരീയമന്ത്രഗതം- ബ്രഹ്മംചൊല്ലപ്പെട്ടതു ൩സാംസാരികജീവനല്ലയോഗ്യതയാൽ'- മേലും ശ്രുതിയോതുകയാൽ ൻജീവാവന്ദമയർഭിന്നമായിട്ടു- ആനന്ദമയൻ സംസാരിയല്ലജൻതാൻ സ, ൫സ്സൃഷ്ടികാമനയാൽ- ത്വല്പ ൬നുമിതിഗോചരയായ്ജഡയാം പ്രകൃതി, പരങ്കലേതന്നെ- ൨പ്രതിബുദ്ധനായ ജീവന്നൈക്യം ബോധിച്ചിട്ടുന്നുശാസ്ത്രമിഹ—സ—അക്ഷ്യാദിത്യാന്തർഗ്ഗത മോക്ഷന്നേരം പരേശ്വരൻതന്നെ- ശ്രുതികളിലവന്നു ൮ദാഖ്യാമൃതലാം ധർമ്മോപദേശമുള്ളതിനാൽ- അന്തർയ്യാമിബ്രാഹ്മണമതിലാദിത്യാഭിമാനിജീവനിലും- വേറായന്തർയ്യാമീ കാണുന്നതിനാലുമീശ്വരൻതന്നേ-൧-ഛാന്ദോഗ്യാദിയിലാകാശ ശബ്ദവാച്യം പരാപരബ്രഹ്മം- ൪ല്ലാമതിൽനിന്നുണ്ടായെന്നുള്ളാത്മാവ ബോധക

കാരമെന്ന അർത്ഥത്തിലാണമയ (ട്) പ്രയോഗമെങ്കിൽ. ൧. അന്ന്യതുകട ആനന്ദത്തിനു കാരണമെന്നു പറയുന്നതിനാലും. ൩. സംസാരിയായ ജീവനല്ല. ൭. ജീവനും ആനന്ദമയനും.

൫. സോകാമയതയെന്ന മന്ത്രത്തിൽ ആനന്ദമയൻ കാമയിതാവെന്നു പറയുന്നതിനാലെന്നുസാരം. ൬. അനുമാനം. ൨. തന്റെ സ്വാത്മപജ്ഞനായജീവനും. ൮. പാപാദിയിൽനിന്നും മേൽനില്ക്കയാൽ 'തസ്യ ഉദിതിനാമ' എന്ന വാക്യത്തിൽ 'ഉത്' എന്ന പേർ മുതലായ ധർമ്മങ്ങ

ശ്രുതിയാൽ-൪-അതിനാൽ പ്രാണൻതാനും പരമാത്മാവാമതിന്റെയറിയിപ്പാൽ- പ്രാണന്റെ പ്രാണമീ ൫സത്താസ്ഫുരണപ്രദാത്മവാഗ്ബലതഃ- ൯- ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ ജ്യോതിർദ്ദീപിക്കുന്നെന്നിടം പരബ്രഹ്മം- ജ്യോതിഃപദാൎത്ഥ മതിനടെപാദം൬ഭൂതം, ൭ത്രിപാത്തുദിവ്യമൃതം- ഏന്നായ് ശ്രുതിനാല്പാദ ബ്രഹ്മത്തെച്ചൊല്ലീടുന്നതിന്മൂലം’- ഛന്ദസ്സോത്തുകകൊണ്ടങ്ങിനെയല്ലെന്നാകിലില്ലദോഷം കേൾ- ൮വിദുഷാം ചിത്തസമൎപ്പണ മന്ത്രപരങ്ങൾ പറഞ്ഞറിഞ്ഞിടലാൽ- ൯ഭൂതാദിപാദവചനച്ചേൎച്ചയിനാൽ തന്നെയും പരാത്മാവാം- ശ്രുതിയിൽദ്യോവിന്നുപരം പിന്നിപ്പോൾദ്യോവിലെന്നുമുപദേശം- ഭേദിക്കുകയാലല്ലെന്നാകിലതല്ലിതു പുറത്തുമവിരോധാൽ- ൧൦- പ്രാണോസ്മിയെന്നു കൌഷീതകിയിൽകേൾക്കുന്നതും പരാത്മാവാം- ബ്രഹ്മപ്രതിപാദകമായ്തീരുകയാൽ മുമ്പുപിമ്പുനോക്കുമ്പോൾ- വക്താവാമിന്ദ്രാത്മോപദേശമതിനാലിതല്ല പരമെങ്കിൽ- ഇതിലദ്ധ്യാത്മക

ളുടെ പ്രതിപാദനമുള്ള കാരണത്താൽ. ൫. സത്താസ്ഫൂൎത്തിപ്രദമായ ആത്മപ്രതിപാദക വാക്യത്താൽ. ൬. ചരാചരപ്രപഞ്ചം. ൭. നിത്യമുക്തമായിരിക്കുന്ന മൂന്നു പാദംപ്രപഞ്ചാതീതമെന്നൎത്ഥം.

൮. ജ്ഞാനികൾക്കു. ൯. പാദോസ്യ വിശ്വാഭൂതാനി എന്നതന്റെ യോജിപ്പുകൊണ്ടും.

സംബന്ധാധിക്യത്താൽ പരാല്പരംതന്നേ. ശാസ്ത്രദൃഷ്ട്യാ വാമദേവനെന്നപോൽ തന്നെയോൎത്തുചൊന്നിന്നൻ. ജീവൻ മുഖ്യപ്രാണൻ രണ്ടെയുമറിയിച്ചിടുന്ന വാക്യകളാൽ. ആത്മാവല്ലെന്നാകില്ലേവം മുവ്വിധമുപാസ്തിയാവുകയാൽ. വൃത്ത്യാ ശ്രിതതനിമിത്തം താനുമതിങ്ങൊക്കെയാത്മാതാൻ. ൧൯. ഹരിഃ. ൧-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തബ്രഹ്മഗമകശ്രുതി സമന്വയമെന്ന ഒന്നാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ—വേദാന്തങ്ങളിലൊക്കെ പ്രസിദ്ധമായ ചൊൽകയാൽ പരബ്രഹ്മംതന്നെ മനോമയതാദികളാം ധൎമ്മങ്ങളാൽ ഉപാസ്യമെന്നറിക. ആത്മാവപഹതപാപ്മാ വെന്നതുപോൽ സത്യകാമനെന്നും മേൽ. പറവാനിഷ്ടപ്പെട്ടൊരു ഗുണങ്ങളും ചേരുന്നമൂലമാണുപരം. യോഗ്യതയില്ലായ്കയാൽ ശരീരഭവനായ ജീവനല്ലദ്ധം. ഞാനൊട്ടുവതിനെയടഞ്ഞിടുമെന്നോടംകൎമ്മകൎത്തൃവചനാലും. പുരുഷ ഇതിശതപഥ ബ്രാഹ്മണശബ്ദവിശേഷമൂലവും പരനാം. ഈശ്വരനെല്ലാഭൂതങ്ങടെ ഹൃദ്ദേശത്തിലെന്ന

---

൩. ദൃഷ്ടിയാൽ. ൪. ഉപാസ്തി-ഉപാസന. ൫. ആശ്രിതത്വം-(അംഗീകാരം) മൂലമായിട്ടു. ൬. പെട്ടു.

൭. മനോമയത്വാദി. ൮. ഉപാസിപ്പാൻ യോഗ്യം. ൯. പാപമറ്റവൻ.

യതുളാലും- ഈയാത്മാവെന്നതഹൃദയേയെന്നല്ലമ
യ ഛനിലയതചാൽ- മേലു ഛമണീയസ്തപവചോമ്പല
ത്തിനാൽതാനമല്ല, പരനെങ്കിൽ- തെററില്ലാകാശം
ബഹുവിധമായ്ചൊൽകപ്പെട്ടുന്നചോൽ നഹൃദയേ
അന്വേഷിച്ചെങിടൽ വേണുവതാൽ ചരനാണത
ന്നെദൃഢമോക്- ഒരു ദേഹത്തിലിരിപ്പാൽസം രഭോ
ഗപ്രാപ്തിയെന്നുമവനെങ്കിൽ- ഇല്ലൊരുവൻസാക്ഷ്യ
ചരൻഭോക്താവെനുള്ളൊരീവിശേഷത്താൽ- ഫ-ബ്ര
ഹ്മക്ഷത്രാദിജഗ ഭോജോദനമെവനൊന്ന കാഠകശ്രു
തിയിൽ- അത്താചരമാത്മാസ്ഥാവരജംഗമ ഛസം
ഗ്രഹാൽ പ്രകരണാലും-വ-കഠവല്ലിയി ഛല്ലതചാന
സ്ഥലത്തുഹൃൽഗുഹയിലേറിയുള്ളിരുവർ നജിവചരർ
തന്നെ ചരനിൽ ഛത്രിന്യായേന രചാനമുപചാ
രാൽ- ഇരുവരുടെ മന്ത മന്തവ്യഭേദമാകിയ വിശേ
ഷണത്താലും- ഇശ്രുതിവാക്യാൽ രണ്ടും ജീവചരാ
ത്മാക്കളാണതന്നെനിജം-ന-അക്ഷ്യന്തര പുരുഷൻ
ചിജ്ഞാനാത്മാവല്ലദേവതാത്മാവും- അക്ഷ്യധിന ക

ഫ. സ്ഥാനതയാൽ- (നിധതചാൽ). വ. ഏററവും അണപ്രാ
യച്ചൊല്ലനിമിത്തവും. ന. ഹൃദയത്തിൽ. ര. വിഷയാനുഭൂതിവരുമെങ്കിൽ.
ൠ. ഓദനം- അന്നം (ഭക്ഷണസാധനം).

ഫ. ഭക്ഷണാൽ. വ. 'ഋതംപിബന്തൌ' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ.
ന. ജീവനും പരമാത്മാവും. ര. കൎമ്മഫലാനുഭവം. ൠ. ധ്യാതാവെ
ന്നും ധ്യാനിക്കപ്പെടേണ്ടുവനെന്നും ഭേദമായിട്ടു. ന്ത, അധികരണം-

രണനമല്ലതു പരനാണാത്മത്വമഞ്ചേരുകയാൽ-൯
ഉപലബ്ധിസ്ഥാനം നാമാദിപറഞ്ഞിട്ടുകമൂലവും ബ്ര
ഹ്മം- ആനന്ദ വിശിഷ്ടമതായ്പറകപ്പെട്ടിടിനകാരണ
ത്താലും- ശ്രുതമായിട്ടുരഹസ്യം ബോധിച്ചുള്ളൊ ഋത്മ
വിത്തിനുത്തരമാം- മാർഗ്ഗച്ചൊല്ലാലും പരനസ്ഥിരത
യിനാൽ വരാഞ്ഞുമല്ലന്യൻ-ൻ-അധിദൈവാദിയില
ന്തർയ്യാമി പരൻ തന്നെയാംയമയിതൃത്വം- ആകുംധ
ർമ്മമവങ്കൽ ചേരുവതായ്വ്യവഹരിച്ചു കാണുകയാൽ-
ദ്രഷ്ടൃത്വാദിച്ചൊല്ലില്ലാഴികയാൽ പ്രകൃതിയല്ലജീവ
നല്ലും- മാദ്ധ്യന്ദിനകാണ്വാഖ്യകളതുവേറായി പഠി
ച്ചുകാണുകയാൽ-൰-ഈശപരനാകുമദൃശ്യത്വാദിഗു
ണംചേർന്നഭൂതയോനിയറി- യഃസർവ്വജ്ഞൻ സർവ്വവി
ദിതിവേദത്തിൽ പരന്റെ ധർമ്മോക്ത്യാ- മുണ്ഡക
മന്ത്രത്തിൽ വിശേഷിച്ചതാലും ഫപ്രധാനജീവ
ർന്നഹി- സർവ്വവികാരാത്മകമാം വരൂപന്യാസാലുമ
ല്ലിതു പരൻതാൻ-ന-വൈശ്വാനരന്റെ മൂർദ്ധാവെ
ന്നായ് ഛന്ദോഗർ ചൊൽവതു പരാത്മാ- സാധാ
രണശബ്ദങ്ങളിൽ വിശേഷമുള്ളതുനിമിത്തമായറിക-

ആധാരം. ൯. കണ്ണെത്താവുന്നോരം. ൰. സദ്ഗുണജ്ഞാനികൾ ഉത്തരായ ണമാർഗ്ഗം പറയുന്നതിനാലും. ൻ. 'യത്തദദ്രേശ്യമഗ്രാഹ്യ' മെന്നതു ടങ്ങിയ.

ഫ. പ്രകൃതിയും ജീവനും അല്ല. വ. രൂപംപ്രതിപാദിക്കലാലും (കാണിക്കകയാലും), ന. മന്ത്രദ്രഷ്ടാക്കൾ.

ഷ്യവനാഗ്നിമുഖമിതെന്നായ് സ്മരിച്ചിട്ടുംരൂപമീശ്വരമാക്കി- വൈശ്വാനരശബ്ദത്തെ അറിയിച്ചീടുന്നിതെന്നഹേതുവിനാൽ- ശബ്ദാദികളാലുള്ളിൽ പ്രതിഷ്ഠിതത്വാലുമല്ല ‹പരനെങ്കിൽ›- അല്ലേവംജഠരവൈശ്വാനരനിൽ ബ്രഹ്മദൃഷ്ടിചൊല്ലുകയാൽ- അല്ലെങ്കിൽ ൧ജഠരവഹ്ന്യുപാധിയാം ബ്രഹ്മമോതിടുന്നതിനാൽ- അന്യനിലൊക്കാഴികയാൽ മൂർദ്ധ്വേത്യാദിവേദവാക്യമത്തു്- വാജസനേയികളിവനെപ്പുരുഷവിധം ചൊല്ലുമുണ്ടുരയ്ക്കുന്നു. ഇക്കാരണങ്ങളാലു ൨ദേവതഭൂതാഗ്നിരണ്ടുമല്ല, പരൻ- നിരുപാധികനാംവൈശ്വാനര ൩നാവിരോധാത്തുജൈമിനിമതത്തിൽ- സർവ്വാത്മാവൈശ്വാനരനത്രം ൪പ്രാദേശവാക് ൫പ്രകാശവഴി- എന്നാശ്മരഥ്യർ, ബാദരി ൧പിടിയൊത്തമനം ഗണിക്കയാലോതി- പ്രാദേശമാത്രനെന്നായ് ജൈമിനി ൨സമ്പത്തിമൂലമെന്നും ‹മേൽ- ശ്രുതിദർശിക്കുന്നിതുപോൽ› തന്നേജാബാലകാഖ്യരിതിനെത്താൻ- ചൊല്ലീടുന്നതിനാലും വൈശ്വാനരനായതപ്പരാത്മാവേ-൭-ഓം-

---

൧. ജഠരാഗ്ന്യുപാധികമായ ബ്രഹ്മം. ൨. ആദിത്യാദിദേവതയും ഭൂതാഗ്നിയും. ൩. വിരോധമില്ലാത്തതുകൊണ്ടുതന്നെ. ൪. പ്രാദേശമാത്രച്ചൊല്ലു. ൫. വെളിപ്പെടൽ (അപേക്ഷിച്ചു) മാത്രമായി.

൧. തള്ളവിരലും ചൂണ്ടാണിയും ചേർത്തുപിടിച്ച പിടിപ്രമാണമായ മനസ്സു (ഗണിക്കയാൽ പ്രാദേശമാത്രമെന്നുപറഞ്ഞു). ൨. സംബന്ധ

ഉപാസ്യബ്രഹ്മവാചികളായ അസ്പഷ്ടശ്രുതിക
ളുടെ യോജിപ്പെന്ന ൨-ാംപാദം. തീൎന്നു.

ഹരിഃ- എവനിൽദ്യോഭ്വാദികളാം തന്നേ ക
ല്പിതങ്ങളെന്നുള്ള- മുണ്ഡകവാക്യേൻ ദ്യുഭ്വാദ്യാധാ
രം ബ്രഹ്മമാത്മശബ്ദത്താൽ- മുക്തന്മാരാൽ പ്രാപ്യ
മതെന്നു പനിഷൽകീൎത്തിതമാവും പരനാം- അല്ലാ ൻ
പ്രധാനമാശ്രയ മതു ചൊല്ലും ശബ്ദമില്ലയെന്നതി
നാൽ- ശ്രുതിതന്നിലാത്മശബ്ദം സൎവ്വജ്ഞേശപര
മാംത ഭേദായതനാം- വിജ്ഞാനാത്മാവല്ലാജ്ഞേയ
ജ്ഞാതൃഭേദവചനാലും സമവിജ്ഞാനശ്രുതി
പരമാത്മപ്രകരണമതാകകൊണ്ടിട്ടും ൭ഇതുകഴവെ
ന്നാത്മൈ വദാസ്യസ്ഥിതിജീവാശനങ്ങൾതന്നാലും-
൧- ൻഭൂമാത്രേ വവിജിജ്ഞാസിതവ്യനെന്നുള്ളിടത്തു
ഭൂമാവു- പരനാം സുഷുപ്തിസംജ്ഞപ്രാണൻ (ജ്ഞ)
നിൽനിന്നും പ്രധാനമായിട്ടു്- ഉപദേശിക്കകയാലും
ഭൂമാഖിൽ സുപ്രസിദ്ധഗുണങ്ങാതം- പരമാത്മാവിൽ

ത-ം. ന. ദ്യുലോകഭൂലോകാദ്യങ്ങളുടെ ആധാരം. ര. പ്രകൃതി (സ
ത്വരജസ്തമസ്സുകളുടെ സാമ്യാവസ്ഥാ). ൧. ആധാരം. ന്യ. സമം- സ
ൎവ്വം. ൭. 'ദ്വാസുപൎണ്ണാസയുജാ' എന്ന മന്ത്രത്തിൻ. വ്വ ആത്മാവി
ൻെറ ഉദാസീനസ്ഥിതിയും ജീവൻെറ ഫലാനുഭവവും മൂലമായിട്ടെന്ന സാ
രം. ൻ. ഭൂമാവുതന്നേ അറിയപ്പെടേണ്ടുവൻ.

൧. സംപ്രസാദൻപ്രാണനെന്ന ഭാഷ്യാദികളിലും പ്രാജ്ഞനെന്ന ര
ക്ഷിണാമൂൎത്തിയുടെ വൃത്തിമുതലായതിലും കാണുന്നു. സുഷുപ്തികാണി

ച്ചേരുകകൊണ്ടും പരനാണുതന്നെഭൂമാവ് -൧- ആകാശ
മാരി ൨ ച്ചോതപ്രോതമിതെന്നുള്ളതിന്നു ഗാൎഗ്ഗിയൊടാ
യ്- ബൃഹദാരണ്യത്തിലതാ അക്ഷരമെന്നായയാജ്ഞ
വല്ക്യോക്തം- ബ്രഹ്മം, പൃഥിവിതുടങ്ങീട്ടാകാശാന്ത
ത്തിന്നുടയധാരണായാൽ- ശ്രുതിപരമേശ്വരകൎമ്മമിയ
ക്ഷരശാസനമതിങ്കൽ *ലിനചന്ദ്രർ- ധൃതരാസ്ഥില്ലുമെന്നു
ന്നുപനിഷത്തുചൊല്ലുകനിമിത്തമായിട്ടും- ബ്രഹ്മമൊ
ഴിച്ചന്യാക്ഷരനിവൃത്തിതന്നാലു മക്ഷരം പരമേ-ന-
മൂന്മാത്രപ്രണവത്താൽ ധ്യാനിക്കുന്നോവനപ്പരം പു
രുഷം- ഇശ്ശൈബ്യപ്രശ്നത്തിലങ്ങീദ് ധ്യാതവ്യം തുതൽ
പരം ബ്രഹ്മം- അവനീക്ഷിക്കുന്നുപരംപുരുഷം പുരി
ശയമിതെന്ന മേൽവചനാൽ- ഈക്ഷണവിഷയമ
തായ്ത്തുമാത്മാവെച്ചൊല്ലീടുന്ന ഹേതുവിനാൽ-ര-
ബ്രഹ്മാദിയ വ്യക്തികളിയോരിദ്ദേഹത്തിലല്പമാം ഹൃ
യെ- ദഹരാകാശം൩ ഛാന്ദോഗ്യേകണ്ടെത്തിട്ടുക വേ
ണ്ടതായിട്ട്- കേട്ടതുപരനാം ബാഹ്യാകാശോപമ
തൊട്ടുമേൽ വരുന്നവയാം ബ്രഹ്മഗതി ശ്രുതികളി
നാലങ്ങിനെകാണുന്നു൧ ഗമകവാക്യത്തുപോൽ- ഇവ

പേരുള്ളതു. അതിൽ ബലമായിശേഷിക്കയാൽ പ്രാണനും സൂക്ഷ്മപൃഥി
മാനിയാകയാൽ പ്രാജ്ഞനുമാകാമെന്നതിനാൽ രണ്ടുമെടുക്കുന്നു. ൨. പര
ഥിയിരിക്കുന്നു. ന. ധ്യാനിക്കപ്പെടേണ്ടുതു. ര. പ്രകാശിക്കുന്നതിനു യോ
ഗ്യമായ. ൩. ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ. * ഇനചന്ദ്രർ-സൂൎയ്യചന്ദ്രന്മാർ.

൧. ബ്രഹ്മലോകമെങ്ങാകുന്ന ശ്രുതികളാൽ. ൨. ഗമകം- ബോധകം.

യാത്മാ ലോകങ്ങൾക്കു സേതുർവിധൃതിയെന്നുരച്ചിരുന്നോ
ടം. ധൃതിയാലും പരനാം ധാരണലക്ഷണമഹിമയ
വനിലുള്ളതിനാൽ. നാമ[൪] മാകൃതിനിർമ്മാതാവാകാ
ശം തന്നെയെന്നു ചൊല്ലുമിടം. ആകാശവാക്പ്രസി
ദ്ധ്യാദഹരാകാശം പരാല്പരം തന്നേ. വാക്യാന്തരത്തി
ല പരാത്മാവിന്റെ വിചാരണാലിതവനെന്നാൽ 'അ
പ്പഹതപാപ്മതാദികളാം ധർമ്മങ്ങളുണ്ടവിയാ
ഞ്ഞു. ഉത്തരവാക്യാൽ ജീവനിവയെന്നാൽ[൫] തൻ
സ്വരൂപമാർന്നവനേ. പൂർവ്വാവസ്ഥയപേക്ഷിച്ചാകു
ന്നങ്ങുള്ള ജീവവചനം കേൾ. അന്യാർത്ഥജീവചിന്താ
യിതീശ്വരനാവം ദൃഢപ്പെടുത്തുവതാം. അല്പശ്രുതി
യാലപരനിതെന്നാൽ കാണർക്കൌകസൂത്രോക്തമാ
മ. അതിനനുയെന (കരണത്താൽ) പ്രകാശാൽ പ്രാ
ജ്ഞൻ[൬] സൂര്യാദ്യഭാസ്യമാം തേജഃ. മേലും ഭഗവ
ദ്ഗീതാ[൭] നതദിതിതൊട്ടോതിയവിധം രൂപം സ-
ങ്ഗതംഗുഷ്ഠമാത്രപരിമിത പുരുഷൻ പരനാണുഭൂതഭ
വ്യത്തിൻ. ഈശാനനെന്ന ശബ്ദം നിമിത്തമായിപ്പ
രനുവപരിമിതിവാക്. ഹൃദയസ്ഥിതിയെയപേക്ഷി

---

൩. സീമ (അതിരു). ൪ നാമരൂപങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ. ൫. നിത്യമുക്തസ്വരൂപമടങ്ങുവനു തന്നെ. ൬. സൂര്യാദികളാൽ പ്രകാശിക്കപ്പെടാത്ത തേജസ്സ. ൭. നതദ്ഭാസയതേ സൂര്യഃ എന്നു തുടങ്ങിയ ശ്ലോകത്തിൽ. ൮. പരിമാണം (അളവു).

ച്ചുള്ള ഹൃദയംമനുഷ്യരുടെയാകും. ശാസ്ത്രമവിശേഷമെങ്കിലുമങ്ങുള്ള ൧ നരാധികാരിതാവഴിയായ്. ൨. ശ്രീഭഗവാൻ ബാദരായണനിവമേലായദേവമുഖ്യർക്കും. ഹൃദയമപേക്ഷിച്ചർത്ഥിതവരവേ ശാസ്ത്രാധികാരമോർക്കുന്നു. ഋത്വിക്കുകൾചൊല്ലിനതൊട്ടവരുടെ ദേഹമൊന്നിരിപ്പാലേ. കർമ്മത്തിൽ വിരോധം വരുമെന്നാലില്ലേക ദേവതാത്മാവിൻ. ൩ പലപലരൂപമടങ്ങിടൽ മഹിമാവിവരുടെയിതെന്നു കാണുകയാൽ. ശബ്ദവിരോധമിതെന്നാകിലതിൽ നിന്നൊക്കെയുത്ഭവിക്കകയാൽ. പ്രത്യക്ഷശ്രുതിയാലും സ്മൃത്യനുമാനത്തിനാലുമേവമിത്. ഇക്കാരണത്തിനാൽ താൻനിത്യതശബ്ദത്തിനുള്ളതായ്തീർന്നു. സമനാമരൂപഭാവം നിമിത്തമായ് പോലുമന്യകല്പത്തിൽ. ൪ ഉണരുംകാലവ്യവഹൃതിപോലെ ശ്രുതിയാൽ തഥാസ്മൃതിയിനാലും. ൫ മധുവിദ്യാദിയിലാദിത്യന്ന്യാദിത്യ സേവയൊക്കാതെ. പോവുകമൂലംജൈമിനിദേവന്മാർക്കനാധികാരമോർക്കുന്നു. ആദിത്യാദിപദത്തിനു ജ്യോതിസ്സിൽ നൽപ്രയോഗമുള്ളതിനാൽ. താനുംവിദ്യയില൬ ധികൃതിദേവന്മാർക്കില്ലയെന്നു നന്നാമി. ദേവരി

൧. മനുഷ്യാധികാരിത്വം. ൨. അർത്ഥിത്വാദിയുണ്ടാകവേ. ൩, നാമത്തിൽനിന്നെന്ന ദ-ബ്ര-വ്യ- ശബ്ദബ്രഹ്മമായ ദേഹത്തിൽനിന്നെന്ന മതാന്തരം. ൪. ബോധിക്കുന്നകാലവ്യവഹാരം. ൫. ആദിത്യോദേവമധുവെന്നു തുടങ്ങി ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ ചൊല്ലിയതിൽ. ൬. അധികാരം.

ചാരറിയുന്നതു താനാമവനെന്നുവേദമോതുകയാൽ വ്യാസഭഗവാനിവൎക്കുഭയവിദ്യാധികൃതിയുണ്ടുതാനെ ന്നാൻ-൯- തൻനിന്ദാശ്രവണത്താലുദിച്ച ജാനശ്രു തിടെശോകമതു്. സൂചിക്കപ്പെട്ടീടുന്നതിനൊട്ടുരൈ ക്വൻെറ മുമ്പിലേപോകുകയാൽ- യൗഗികമാംജ്ഞാന ശ്രുതിതങ്കൽ ശൂദ്രതയതല്ലപരമാൎത്ഥം- മേൽക്ഷത്രി യത്വാഗതിയാൽ ചൈത്രരഥാഖ്യനൊട്ടുചേരുമടയാ ളാൽ- സംസ്കാരവിചാരാലും മേലതിവൎക്കില്ലയെന്നു ചൊല്ലാലും. ശൂദ്രതാഭാവമതിന്നുറപ്പിനായ് ഗൌത തമൻെറതൊഴിലാലും- ശ്രവണാദ്ധ്യയനാൎത്ഥങ്ങടെ നിഷേധനാൽ സ്മൃതിയിനാലുമാകാതെ- ജാനശ്രുതി യല്ലന്ന്യൻശൂദ്രനവിദുരാദികൾചാൽ സ്മൃതിജ്ഞാനംൻ- വാക്യാൎത്ഥചിന്തയാരംഭിച്ചതുചെയ്യുന്നു തീൎത്ഥധിക്രി യയെ- യദിദംശ്രുതിയിൽപ്രാണൻ പരനെല്ലാലോ കവും നടത്തുകയാൽ-൧൦-ഇജ്ജീവൻ ദേഹാൽനൽ ജ്യോതിയെയടയുന്നുവെന്നുചൊല്ലുമിടം- ജ്യോതിസ്സു പരബ്രഹ്മംതന്നേ ഫലമന്ത്രദശനാംമൂലം-൧൧-ആകാ ശംതാൻനാമാകൃതിനിൎമ്മാതാവിതെന്നുമാകാശം- പ

൧. ശോകത്തോടെ, അധികാരവിഷയമായുള്ള വിപ്രതിപത്തിഗ്രാ ഹ്യയല്ലെന്നുകാണിക്കുന്നതായാൽ ഗ്രന്ഥംവിരിവാകുമെന്നുഭയന്നും വി ചാരശാലികൾ സ്വയമുന്നയിക്കുമെന്നുവച്ചുമുപരമിക്കുന്നു. ഇതു ഗുരുതി രുവടിചെയ്തരുളിയ അധികാരനിരൂപണമെന്ന ഗുരുപ്രബന്ധത്തിൽ കാണ്ക.

രനേ, നാമാകൃതിയാലൎത്ഥാന്തരഭൂതമാം വിയല്പ്രപഞ്ചത്താൽ. ആരാത്മാവെന്നതിനായി വിജ്ഞാനമയനെന്നതൊട്ടേടം. പരനാം നിദ്രാമരണാവസ്ഥകളിൽ ഭേദമാശ്ലേഷത്തിടലാൽ. മേൽസൎവ്വത്തിന്നധിപതിസൎവ്വേശ്വരനെന്നു മുതലായ. ശബ്ദങ്ങളാലുമായത്തു പരമേശ്വരനെന്നു വാപ്പനിജമായി.൧൨. ഹരിഃ. ൧ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ജ്ഞേയബ്രഹ്മത്തെപറയുന്ന അവ്യക്തശ്രുതിയോജനയെന്ന മൂന്നാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ. ചിലശാഖകളുടെ ശബ്ദം മൂലം കാ൧ൎയ്യാനുമാനനിൎണ്ണീതാ. ൨ പ്രകൃതിൎജ്ഞേയയിതെന്നാകില്ല൩ ശരീരരഥകല്പനഗ്രഹണാൽ. ശ്രുതിയവ്യക്തപദത്താൽ കാട്ടുന്നരഥംശരീരമെന്നേടം. അവ്യക്തശബ്ദയോഗ്യത സൂക്ഷ്മാവസ്ഥ വഴിവന്നതെന്നറിക ഈശാധീനതയാലൎത്ഥവത്താമവ്യാകൃതാഖ്യശക്തിക്കാം. ജ്ഞേയമതായിച്ചൊല്ലും വചനാഭാവത്തിനാലുമല്ലയിതു. പറയുന്ന ശബ്ദമസ്പൎശമെന്നുതൊട്ടുള്ള മന്ത്രമിതെയെന്നാൽ. അല്ലന്ദ്രഷ്ടവ്യമതായ്പ്രാജ്ഞൻ താനാകമൂലമധികാരാൽ. അങ്ങഗ്നിജീവപരൎത്തൻപറയേണ്ടുതലപ്പടിക്കു ചോദ്യമത്തും. കാണുമഹാന്തം വിളമെന്നേടത്തു മഹത്താമാത്മ പരമാം

൧, കാൎയ്യംകൊണ്ടു അനുമാനവഴിയായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട. ൨, സാംഖ്യപ്രകൃതി-പ്രധാനം. ൩. ശരീരം രഥമായിട്ടുകൂട്ടിക്കൊള്ളലാൽ, ഇതു 'ആത്മാനം രഥിനം വിദ്ധിശരീരം രഥമേവതു' എന്നകഠോപനിഷി

പോൽ. ൧. ചമസാച്ചിപോൽ വിശേഷാവധാര ണാഹേതുവില്ലയെന്നതിനാൽ. ൨ തേജോബന്നാത്മി കയാം ശ്രുത്യുക്തപ്രകൃതിയാ ൩ അജാമന്ത്രേ. ചില ശാഖകൾപരമേശ്വര സംഭൂതയായിട്ടെന്നുചൊല്ലിടുന്ന തിനാൽ. അതുകാപ്രധാന ൪ അജതയിതാദിത്യേ ൫ മ ധുതയൊപ്പമവിരോധം. ൨. സംഖ്യോപസം ൬ ഗ്ര ഹാലും പ്രധാനമാവില്ല. പഞ്ചപഞ്ചജനാഃ. എ ന്നേടം നാനാത്വംപോലധികത്വം (തിരേകം) വാ മിത്തമായിട്ടും. പ്രാണാദികളാം ൧ പ്രാണൻതൻപ്രാ ണമുതോ' തിവാക്യശേഷത്താൽ. ൧ അന്നേസതികാ ണ്വവചോ' ജ്യോതിസ്സാൽ പൂൎത്തിതൻനിനവിനോ ത്രു. (ത്രീ). ൩. സൃഷ്ടിക്രമഭേദം വേദാന്തങ്ങളിലെങ്കി ലും പരൻവേദ്യൻ. വിയദാദിപ്രകാരണമായ് ശരിയാ യ് ബ്രഹ്മത്തിനുടയമൂലമായാൽ. ൨ സോകാമയത യിതെന്നവനേയാകൎഷിച്ചുകൊണ്ടുവരലാലും. വേദാ ന്തങ്ങൾക്കീശൻ തന്മാൽ താല്പൎയ്യമായിടുന്നേവം. ൪. ൩. യോവൈബാലാകേ കൎത്താവിപ്പുരുഷക്കയസ്യത

---

൧. ൧. അൎവ്വാഗ്ബിലശ്ചമസ ഊൎദ്ധ്വബുദ്ധ്നയെന്ന (മന്ത്രത്തിൽ) സംശയാത്മമായിരിക്കുന്നതിനാൽ. (കീഴ്ത്തുളയും മേൽവിരിവുമുള്ള ചമസംപോലെ). ൨. തേജോംബുഭൂവാത്മികാ. ൩. 'അജാമേകാം' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ. ൪. അജത്വം. ൫. മധുത്വം. ൬. സാംഖ്യാഗ്രഹണത്താലും.

൧. കണ്വശ്രുതി, അന്ന (പൃഥിവി) ശബ്ദമില്ലാതിരിക്കവെ. ൨. അവൻ സൃഷ്ടിപ്പാനാഗ്രഹിച്ചുവെന്നാത്മാവിനെ, ൩. കൌഷീതകിശ്രുതിയിൽ.

ക്കൎമ്മം. എന്നേടത്തുജഗദ്വാചിയാകയാൽക്ക ൧ൎമ്മ, വേദ്യമാണുപരം. ബ്രഹ്മംതാൻചൊല്ലീടാമെന്നാരംഭി ച്ചു കാണുകയാൽ മേലും. തിത്തോതി *ജീവമുഖ്യപ്രാ ണോക്ത്യാലല്ലയെങ്കിലെന്നിതുമുൻ. ചിലശാഖകളിൽ ചോദ്യോത്തരങ്ങളുള്ളമട്ടു കണ്ടിരുന്നതിനാൽ. ജൈമി നിതുള്ളാത്മാ ൨പ്ത്യുദ്ദേശ്യഹജീവ വിചാരമെന്നുരയ്ക്കുന്നു- ന്ന. മൈത്രേയീബ്രാഹ്മണമതിലാത്മാ ദ്രഷ്ടവ്യനെന്ന തപ്പരനാം. അമൃതത്വംതൊട്ടൊട്ടുവണ്ണ ഉപസംഹാ രോക്തിചേൎന്നിടുന്നതിനാൽ. ആത്മാവെയറികിലെ ല്ലാമറിഞ്ഞതെന്നീപ്രതിജ്ഞ സിദ്ധിപ്പാൻ. ആത്മാ ക്കടെയവിരോധാം ശംതൊട്ടാൎത്തന്നിതാശ്മരഥ്യമു നി. ദേഹാദിസമൂഹംവിട്ടൊഴിഞ്ഞുപോം ജീവനീശ നോടൈക്യം. ചേരുകമൂലമഭേദോപക്രമമെന്നൗഡു ലോമിതന്മതമാം. ഇപ്പരമാത്മാവിൻ വിജ്ഞാനാത്മാ വായിരിപ്പിനാൽ ജീവൻ. ബ്രഹ്മാന്യന ല്ലഭേദാരം ഭത്താലെന്നു' കാശകൃത്സ്നമതം. ന്ന. ആയാദേശം കേൾക്കന്നെതിനാൽശ്രുതമാകു മശ്രുതം പോലും. എന്നീപ്രതിജ്ഞയൊരുതമന്നുള്ളതിനാൽ സൌമ്യ മൃണ്മയം സൎവ്വം. അറിയപ്പെടുന്നു വെന്നീദൃഷ്ടാന്തമി

൧. കൎമ്മം-ജഗത്തെന്നൎത്ഥത്തിലാകയാൽ, *ബ്ര-സൂ ൧-൧-൩൧. ൨. ആപ്തി-പ്രാപ്തി,

രണ്ടിനുള്ള ൧അവിരോധാൽ- സത്തു ൨നിമിത്തോ
പാദാനോഭയകാരണവുമാം ജഗത്തിന്- സോകാമ
യതയെന്നൈക്ഷതയിരണ്ടും ൩അഭിധ്യാനമോതുവതിനാ
ലും- സാക്ഷാലിരുവിധവും ശ്രുതിയാകാശാൽജനി
ലയംപറകയാലും- ബ്രഹ്മോഭയകാരണമാ൪ത്മാവെ
ത്താനേചമച്ചുവെന്നോടം- കമ്മകത്തൃതയിവ പരി
ണാമാലപ്പോലെയാ൫ത്മകൃതിയാലും- ബ്രഹ്മമുപാ
ദാനവുമെന്നായ് ചൊല്ലപ്പെട്ടുമുണ്ഡകംതന്നിൽ- ൬ക
ത്താരമീശമെന്നടമതിനാലും ചിത്തുകാരണദ്വയമാം-
൭- എന്നീ പ്രധാന കാരണവാദനിരാകരണ യുക്തി
യാൽ തന്നെ- ൧കണാദാദിമതനിഷേധം ചൊല്ലി
യതാം ൨'മുഖ്യമല്ലഹതിയെപ്പോൽ'- പൃ- ഹരി- ഒന്നാ
മദ്ധ്യായത്തിൽ അവ്യക്താദി സന്ദിഗ്ദ്ധ പദമാത്ര സ
മന്വയമെന്ന രണ്ടാംപാദം തീന്നു.

സമന്വയാഖ്യമൊന്നാമദ്ധ്യായം തീന്നു.

---

൧. അവിരോധാൽ. ൨. നിമിത്തവും ഉപാദാനവുമാകുന്ന രണ്ടുമവും കാരണവും ആണ്. ൩. (അഭിധ്യാ) അഭിധ്യാനം- ഇച്ഛാ. ൪. 'ആത്മാനം സ്വയമകുരുത' എന്ന ശ്രുതിയിൽ. ൫. ആത്മവിഷയകപ്രയത്നം കൊണ്ടും. ൬. 'കർത്താരമീശം പുരുഷം ബ്രഹ്മയോനിം' മുണ്ഡകോപനിഷത്ത്.

൧. വൈശേഷികാദിമതഖണ്ഡനം. ൨. പ്രധാനമല്ലനിബർഹണന്യായപ്രകാരം. (പ്രധാനിയെക്കൊല്ലൽ മൂലം യുദ്ധം ജിതപ്രായം എന്നവരുംപോലെ).

(അ. ൨) ഹരിഃ- ഇങ്ങിനെ കപിലസ്മൃതി ഭംഗമെന്ന ദോഷം വരുന്നില്ലെന്നാകിൽ- ഇല്ല; ശ്രുത്യനുസാരിസ്മൃതി ന കൾക്കു കേടുവന്നിടാത്തതിനാൽ- കാ ര പിലതന്ത്രോക്തമതാം മഹദാദിശ്രുതിയിലപ്പ്ഠിക്കലകിൽ- താനും ലഭിയാഞ്ഞാസ്മൃത്യവകാശക്കേടു ദോഷമായിടാ- ൧- ഇക്കാപിലഖണ്ഡനയാൽ പ്രധാന കാരണതസത്യതാദികളും- ചൊല്ലും പാതഞ്ജലയോഗം ഖണ്ഡിതമെന്നറിഞ്ഞു കൊള്ളേണം- ൨- വിജ്ഞാനംചാ വിജ്ഞാനംചശ്രുതിയാൽ ജഗജ്ജഡതാമറി- ചിജ്ജഗൽകാരണമല്ലതിന്നു മുലകിൻ വിലക്ഷണതയാൽ- അഭേദജസ്സികഷിച്ചൃത്തോതിയെന്നു തൊട്ടതൊക്കെ- അ ന്യ തതഭിമാനിച്ചൊല്ലാൽ ചിജ്ജഡഃ ഭേദാവഗതികളാൽ മുന്നേ- ബ്ര ൨ഹ്മപ്രകൃതികമല്ലാജഗത്തു ചേതന മതാകയാലെന്നും- മുന്നാക്ഷേപം തെററാം ന കേശാദിപുമാങ്കൽ നിന്നെഴുന്നതിനാൽ- ഉല്ലത്തിന്നതിൻമുന്നം കാര്യമസത്തേവ മെങ്കിലില്ലോക്ക- കാര്യപ്രതിഷേധമി

ന. അവകാശ (മില്ലായ്ക) ഹാനി. ര. കപിലനെന്ന മതപ്രവൎത്തകനാലുണ്ടാക്കപ്പെട്ട സാംഖ്യഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മഹദാദികൾ. ൩. പ്രധാനം ജഗൽക്കാരണമെന്ന തുടങ്ങിയവ, ന്യ. അതാതഭിമാനിദേവതയെ പറയുന്നതാകയാൽ,

൫. അവബോധം-അറിയൽ. ൨. ബ്രഹ്മമാകുന്നകാരണത്തോടുകൂടിയതു, ന. കേശനഖാദി,

താം ൧കാരണമാട്ടുള്ളിരിപ്പു കററിട്ടാ. ൨ജഡകാൎയ്യം ൩
ചിൽപ്രകൃതികമാകിൽ ലയ൪വേളയിൽ സാധൎമ്മത്താ
ൽ. ബ്രഹ്മം ദുഷിച്ചതെന്നാമരിനാൽ വേദാന്തമേയ
സംബന്ധം. ൫എന്നിസ്സംശയാതൊറാം ലയകാലം ൭വേള.
കളങ്ങളിവകളുടെ. ധൎമ്മത്താൽ പൊൻ മണ്ണൊട്ടി
ല്ലെന്നുള്ളോരു സദൃശതാമൃവം. സാംഖ്യമതത്തിൽ
പോലും വിലക്ഷണതാഖ്യമായിട്ടുംദോഷം സാധാ
രണമാവുകയാൽ ൬പക്ഷക്ഷതിയെന്നറിഞ്ഞു കൊ
ള്ളേണം. തൎക്കത്തിന്ന നിലയില്ലാഴികയാലും വേദമൂ
ട്ടില്ലൃഹിക്കാം. എന്നാലും മോക്ഷാഭാവം വന്നെത്തി
ടുമെന്ന ഹേതുവിനാൽ. ആഗമവഴിയോടൊക്കം ത
ൎക്കത്താലും ജഗത്തിന്നാബ്രഹ്മം. തന്നെയിരുവിധകാ
രണമെന്നിതു നന്നായുറച്ചിരിക്കുന്നു. ൨. ഇക്കാരണ
ങ്ങളാൽ മനമൂന്നാം ൭ശിഷ്ടാപ്പെട്ടത്തിട്ടാതുള്ള. ൮അ
ണ്വാദിമതം വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടെന്നു കണ്ടുകൊള്ളേ
ണം. ൩. ൯ഭോക്തൃാപത്തിനിമിത്തം വേദ്പാദില്ലെങ്കി
ലുലകിലെന്നാപടി. താലനരിഭേദത്തിലുമംബുധിമത്രി
ലഭേദമൊപ്പമദ്വൈതം. ൪. കാൎയ്യപ്രപഞ്ചമക്കാര

---

൧. കാരണരൂപമായിട്ടുള്ള നില. ൨. ജഡമാകുന്ന കാൎയ്യം. ൩. ബ്രഹ്മ കാരണകം. ൪. സൎവ്വജ്ഞവാള. ൫. കാരണത്തിന്നു വിപരീതമായിരിക്കുന്ന ലക്ഷണമൊത്തതാണെന്ന-. ൬. സപക്ഷദോഷം.

൭. ശിഷ്ടർഗ്രഹിച്ചിട്ടാതുള്ള. ൮. കാണാദാദിമതം. ൯. ഭോക്താവിനോടു ഭേദംകൊള്ളുകയാൽ ഭോഗമെത്തിടുന്നതിനാൽ.

ണമാം ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നു വേറല്ല. ൧വാചാരംഭ ണ ശബ്ദാദികളാലും കാരണം ഭവിപ്പതുവേ. കാൎയ്യം കാണുകയാലും പിന്നുണ്ടാകുന്നതിൻ ജനിക്കാദ്യം. കാരണരൂപമതായിട്ടിരിപ്പിനാൽപോലുമാ മനന്യത്വം. ൨മുന്നമസത്തായെന്നും വേദം ചൊല്ലാലിവണ്ണമല്ലെങ്കിൽ. വേണ്ടില്ലവ്യാകൃതധൎമ്മമോടിരിപ്പോരിടുന്ന വാക്യശേഷാൽ. യുക്തിയിനാലും ൩സത്തായിരുന്നു മുന്നെന്ന വേറുവാക്യാലും കാൎയ്യത്തിനണ്ണു വേർപാടില്ലാഴിക രണ്ടുമൊന്നതാകുന്നു. കാരണതന്തുവിൽ നിന്നും ൪വസ്ത്രാനന്യതകണക്കഭേദം താൻ. മേലും പ്രാണാപാനാദികൾ പോലുമിതെന്നറിഞ്ഞു കൊള്ളേണം. ൫. ൬ശാരീരത്വം ൭പ്രവേശശ്രുതിചിത്തിന്നായുരയ്ക്കയാലഥവാ. ജീവനുപരാത്മത്വം തത്ത്വമസി ശ്രുതി പറഞ്ഞിടുന്നപ്പോൾ. ബ്രഹ്മത്തിൻ സ്രഷ്ടൃതയതുജീവനേറ്റതെന്നു വന്നിടുന്നതിനാൽ. തൻ ഹിതമാചരിയാഴിക മുതലാം ക്ഷേടാമിവണ്ണമെങ്കിൽ നാഹി. ൮ദ്രഷ്ടവ്യശ്രുതി മുതലായതു ഭേദം ചൊല്ലിയോതിടുന്നതിനാൽ. അറിയും ൯ബ്രഹ്മാധികതാ നിശ്ച

---

൧. വാചാരംഭണം വികാരോനാമധേയം മൃത്തികേത്യേവ സത്യം' എന്ന ശ്രുതിയിൽ. ൨. 'അസദേവേദമഗ്ര ആസീത്-എന്ന മന്ത്രത്തിൽ. ൩. വസ്തുത്തിന്റെ അഭിന്നത്വം. ൪. ജീവത്വം. ൫. തത്സൃഷ്ട്വാ തദേവാനുപ്രാവിശത് എന്ന തൈ-ഉ.

൬. 'ആത്മാവാ അരേ ദ്രഷ്ടവ്യഃ' എന്നുതുടങ്ങിയശ്രു-. ൭. ബ്രഹ്മാന്യത്വം.

ന്നിത്തു ൧൧ിതമെന്നല്ലിയാദ്ദോഷം. കല്ലൊരുജാതി, ര
ത്നം പാഷാണവൃമായിട്ടുന്നപോൽ തന്നെ. ജീവപ്രാ
ജ്ഞപ്പിരിവുകൾ ചേരുന്നതിനാൽ ൨പരോക്തഹതി
യില്ലാ. ൧. സുപ്തത്മാവിൽതന്നേ ഉപസംഹാരം ൩
രഥാനരഥയോഗാഃ. എന്നും ശ്രുതിയാൽ സ്രഷ്ടൃത
പരനാകില്പൽ ദോഷമില്ല പാലിനരേ. പരിണാമലയം
പോൽ ബഹുശക്ത്യാ കൎത്താപരൻ തനിച്ചുലകിൽ
മേലും ദേവാദികൾ ൫താൻ കാരണമെന്ന്യേ പരത്തി
ൽ വിലയം പോൽ. ൬. ഇനവിധന്യമാകെ ബ്രഹ്മ
ത്തിന്നും ൭കാൎയ്യാത്മനാ വികാരമെഴും. അപ്പോൽ ൮
നിരവയവശ്രുതി കോപം വരുമാകിലില്ലയെന്നറിക.
എന്തെന്നാൽ ശ്രുതിതന്നാൽ ബ്രഹ്മ൯ചതുഷ്പാത്ത
മോതിടുന്നതിനാൽ. ഏകം പാദം ൧൦കാൎയ്യം ൧൧ത്രി
പാത്തു ശുദ്ധാമൃതം൧൨ശബ്ദബലാൽ. സ്വപ്നമൊരേ
യാത്മാവിന്ന കേടന്ന്യേ യങ്ങു കണ്ടിടും പോലും. ലോ
കത്തിലിന്ദ്രജാലക്കാരൻ ൧൩ിലെ ൧൪വിചിത്രനോക്കാ
ലും. ൧൫പ്രതിപാദിതമാം ദോഷം പ്രധാനമാമിക്കമൊ

---

൨. പൂൎവ്വപക്ഷി പറഞ്ഞ ദോഷമില്ല. ൩. രഥങ്ങളുമില്ല അശ്വങ്ങളുമില്ല. ൪. തങ്ങളുടെ കാരണത്തിങ്കലല്ലാതെ ബ്രഹ്മത്തിൽ ചേരുന്നതു പോലെ. ൫. ഒട്ടുക്കു ബ്രഹ്മത്തിൽ. ൬. കാൎയ്യമെന്നുള്ള രൂപത്തിൽ. ൭. ബ്രഹ്മം നിരവയവമെന്നു പറയുന്ന ശ്രുതിവിരോധം. ൮. ചതുഷ്പാത്— നാലുപാദമുള്ളതു. ൧൦. കാൎയ്യബ്രഹ്മവും പ്രപഞ്ചവും. ൧൧. മൂന്നു പാദം. ൧൨. ശ്രുതിബലത്താൽ.

൧൩. അനേകവിധകാൎയ്യയാലും. ൧൪. ഉക്തമായ.

ക്കമായതിനാൽ- താനും ദോഷാരോപം വേണ്ടസ്സ ൽ പക്ഷഹാനി മുൻവരികി- ൻ- സൎവ്വപ്രകാര ശക്തികളോത്തു പരദേവതാശ്രുതേൎവ്വചനാൽ- യഃ സൎവ്വജ്ഞൻ സൎവ്വവിദേവം താൻ സൎവ്വകാമയെന്നാദി- അശ്രോത്രമവാക്കെന്നും ശ്രുതിയാല നകരണത യാലതല്ലെങ്കിൽ- പ്രത്യക്ഷമിദംമൂന്നംമേലും സശ്രോണോത്യ ചക്ഷുരെന്നോതാൽ-൩൦- സൃഷ്ടിയുപയോഗമുള്ളോന്നാകേണ്ടതിനാലജന്റെയല്ലെങ്കിൽ- വേണ്ടില്ലലകല്പതിലീലാകൈവല്യങ്ങളാംവിലാസസമം-൩൧- ത്രുണനാട്ടുമ്പോൽ ചേതനമത്തു തൻഹേതുതയുരപ്പെടുന്നു- മേലും വൈഷമ്യനൈൎദ്ദ്യങ്ങളാവം സമമാത്മാക്കൾക്കില്ല- എന്തായെന്തെന്നാൽ പ്രാണികളുടെ കൎമ്മാനുസാരസൃഷ്ടിയാനാൽശ്രുതി, ഗീതകളെങ്ങിനെയെന്നെപ്പറഞ്ഞിട്ടുന്നതിനാൽ- സൃഷ്ടിക്കമുമ്പു കൎമ്മങ്ങളില്ലാഞ്ഞിപ്രകാരമല്ലെങ്കിൽ- തെറ്റില്ല അനാദിയാവാൽ സംസാരത്തിനിത്തു ചോദ്യമുള്ളതുതാൻ-ഉപേണ്ടപ്പെടിയുണ്ടാകിയാതാവെന്നായി വേദവാക്യത്തുപോൽ അന്ത്യമാദിയുമില്ലെന്നതും കൊണ്ടുണ്ടുഗീതയിലും-൩൨- ഏവം ബ്രഹ്മം കാരണമാമ്പോളുമ്പോൾ പറഞ്ഞവെണ്ണം താൻ- പ്രകാരണാധൎമ്മമശേഷം ചേരുന്നവയാണുന്ന

---

൩. അനിന്ദ്രിയത്വം ൪. ജലകണികൾ ഊന്നുന്നതുപോലെ. ൫. വൈഷമ്യം. ൬. അനാദിത്വംകൊണ്ടു. ൭. യഥാപൂൎവ്വമകല്പയൽ എന്ന ൮ക്കൽ. ൯. മായാവിശിഷ്ടകാരണബ്രഹ്മത്തിൽ സൎവ്വജ്ഞത്വാദി.

ഷിയാലും. ൧൩. ഹരിഃ ൨-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ വേദാന്തസമന്വയവിരോധപരിഹാരമെന്ന രണ്ടാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ. ൧സൌഷുപ്തജീവവാദംപോൽ സാംഖ്യംയോഗവും ൨നിരസ്തന്നു. ഉണ്ടാക്കൽ ൨വരാഴികയാലും (മായ) പ്രകൃതി, ജീവകാ൩രണതാ. ഇല്ല, ൪തുപോലെ ജഡത്തിൻ പ്രവൃത്ത്യയോഗ്യതയിനാലുമായീടാം. ൪പാൽ നീർ പോലെന്നാലൊന്നാശ്രിച്ചേ പ്രവൃത്തിയവശ്യമാം. 'സൎവ്വഭൂതത്തിന്നന്യത്തായില്ലില്ലായ്മയാലുമായീടാം. ൫ബ്രഹ്മാന്തരഹേതുത്വം' ൬നിരപേക്ഷതയത്തുനിമിത്തമായിട്ടും. പുല്ലുപയസ്സാഝ്യ ൭രിണതിയ്യുമ്പോളെന്നു വന്നുകൂടീടാം. പശുവിന്നന്യസ്ഥലമതുപോലായ്കിരുന്നതില്ലയെന്നതിനാൽ. കാപിലയോഗമപേക്ഷ്യന്നായതുപോലെ കൂട്ടുകിൽകൂടെ. അസ്ഥാഭാവത്താലുംവ ൮പങ്ഗ്വന്ധന്യായമെന്നപോൽപിന്നെ. ഭ്രമികാന്തംതൊട്ട സമമെന്നാകും ദോഷമാംനിഷിദ്ധതയാൽ. ഏതുവിമോക്ഷംസുഖമെന്നേടം, ൯.ചേൎപ്പാൽ സമൈദവസ

---

൧. ശ്രീമൽഭാഷ്യപ്രതിപാദിതമതമായ സാംഖ്യമല്ലാതെ രണ്ടുമതങ്ങൾകൂടി ഇവിടെ വിവക്ഷിതങ്ങളെന്നു കണ്ടു ദക്ഷിണാമൂൎത്തിവൃത്തിപ്രകാരമിങ്ങിനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ൨. തകൎക്കുന്നു. ൩. കാരണത്വം. ൪. ക്ഷീരനീരങ്ങളൊലിക്കുന്നപോലെങ്കിൽ. ൫. ബ്രഹ്മംവിട്ടുമറ്റൊന്നിന്റെ കാരണത്വം. ൬. അപേക്ഷയില്ലായ്ക. ൭. പരിണാമം. ൮. ഞൊണ്ടിയുടേയും കുരുടന്റെയും കഥപോലെ. ൯. സംബന്ധത്താൽ.

ർഗ്ഗാലും. ൨ങ്ങ്ഗിതാം ചേരാഴികയാലും സ്വാത ന്ത്യമേന്തിടുന്നില്ലാ. അന്യപ്രകാര മൂഹിക്കിലുമാം ൩ജ്ഞനുപലക്ഷേച്ഛിലതിനാലും. ഇവയെല്ലാമന്യോ ന്യം വിരോധമെന്നുള്ള കാരണത്താലും. അനുചിത ർമ്മതയൊക്കയുംമെന്നത്തു നന്നായറിഞ്ഞുകൊള്ളേ ണം ൪. ൫ ഹ്രസ്വപരിമണ്ഡലങ്ങളിൽ നിന്നു മഹ ദ്ദീൎഘമായ് ക്രമത്താലേ. ദ്ര്യണുകത്ര്യണുകങ്ങളിവ ണ്ടുണ്ടാംപോൽ ജഡജഗത്തു ചിത്തിന്നാം. ൬. ആ ദ്യക്രിയ പരമാണുക്കടെ കൊററകിൽ കൊണ്ടിരാഴ്കി ലല്ലനാൽ. ദ്ര്യണുകാദിചേൎന്ന ൭ദൃഷ്ടം ക്ഷേത്രജ്ഞ നോടെ ൮യത്തെങ്കിലിതുപാടും. ൯കൎമ്മാഭാവം, ജഡ മെന്നതിനാലാം, സൃഷ്ടിവന്നിടില്ലതിനാൽ. തുല്യ ന്യായാൽ ൧൦ചേൎപ്പാം സംബന്ധംപോലെ നിത്യസം ബന്ധം. ന്യായമതം തന്നുപടങ്ങളിലൊപ്പുകൊള്ളുക യാൽ ലേടം പടവും. താൻ ചേൎപ്പിന സംബന്ധാന്ത മരിങ്ങിനോ നിലവരസ്ഥയാൽ കേടാം. എല്ലാംല്ലോ

---

൧. സൃഷ്ടിയാലും. അഗ്നിയാവൃ എന്നുള്ളതു. ൨. ജ്ഞാൻ- അറിയുന്നവൻ (സൎവ്വജ്ഞനെന്നുസാരം). ൪. ദ്ര്യണുക, പരമാണുക്കളിൽനിന്നു പരമാണുവെ അപേക്ഷിച്ച വലിയതായ ദ്ര്യണുകവും ദീൎഘപരിമാണമില്ലാത്ത ദ്ര്യണുകങ്ങളിൽനിന്നു ദീൎഘപരിമാണമൊത്തണു പരിമാണമല്ലാത്ത ത്ര്യണുകവും ഉണ്ടാകുന്നപോലെ- ജഡപ്രപഞ്ചംചിത്തിൽനിന്നുണ്ടാമെന്നു സാരം. ൬. പൂൎവ്വകൎമ്മം, ൭, അദൃഷ്ടം, ൯, ക്രിയാഭാവം, ൧൦, സംയോഗസംബന്ധം,

ഉം പരാണുസ്വഭാവമത്രമാറിടാതെ നില്ക്കകയാൽ- സ്വംഖ്യാദിനിത്യമാമത്രകൊണ്ടും പരമാണുവാദമൊക്കില്ല- രൂപാദിയയാതിരിപ്പാല ൧അനാണുത്വാനിത്യത്വാദിയാമത്രപോൽ- കാണുകയാലവയവസമൂഹളൊന്നില്ലാംത്തൊന്നതെങ്കിലും ദോഷം- അതിനാലും ശിഷ്ടന്മാർ കൈക്കൊള്ളാത്തുള്ളതാകയാലുമിതിൽ- ഏറെയുപേക്ഷാവസ്ഥാൻ തന്നേയോഗ്യതമു൨ മുക്ഷയുള്ളവരാൽ- ൩- ഇതുഹേതുകങ്ങൾ ദൈനതിക പരമാണുക്കളൊപ്പുകൊള്ളുകിലും- ബൌദ്ധനു൩ സമുദായാപ്രാപ്തിവരും ൪ കൎത്ത്രാദ്യനിത്യതാബലതഃ- അന്യോന്യമവിദ്യാദികളൊപ്പിപ്പവറന്നിയേ കച്ചന്നാകിൽ- അല്ലാ, മേന്മേൽ ഘടപരമാണുല്പത്തിക്കതന്നെ പൂൎവ്വാണു- കാരണമാകുന്നതിനാൽ ചേൎപ്പാൻ വേണം സ്വതന്ത്രമായ്ചേരാ- പിന്ന ൫ത്തരാണുവാക പൂൎവ്വാകെടലാലുമില്ല കാരണതാ- ഹേതുവസത്താകുമ്പോൾ പ്രാ൬ തിജ്ഞ ബൌദ്ധൻെറയറു പോകുന്നു- "കോൎയ്യം ൭സഹേതുവെന്നാലതേക കാലത്തുവേണമിത്തുമാകാ-ക്ഷണികത്വച്ചൊൽക്കേടൊൽ" കലശാദിബലാൽ തകക്കൊലത്താൽ- പൃത്ഥ്വ്യാദിനശിച്ചീടുകയെന്ന

൧. അണുവല്ലായ്ക. ൨. മോക്ഷേച്ഛയുള്ളവരാൽ. ൩. സമുദായത്തിൻെറ വരായ്ക. ൪. കൎത്താവുമുതലായതിൻെറ അനിത്യതാദി ബലത്താൽ. ൫. ഉണ്ടാകവേ. ൬. 'സൎവ്വം കാൎയ്യം സകാരണകം' കാൎയ്യമെല്ലാം കാരണത്തോടുകൂടിയത്രെ- എന്നൎത്ഥം. ൭, ഹേതുവോടൊത്തു,

ണ്ടിന്നുമയോഗ്യതാവാക്കും. ഇവർ പക്ഷപ്പെടിയോ
ടുന്നാറും൧ വിഛേദം വന്നിരിക്കയാൽ കേടാം. ചിര
കാലമിരിപ്പല്ലേൽ ക്ഷണികമിരണ്ടാകിലും വരുംദോ
ഷം. അതിനാൽ മതമിതബദ്ധം ൨ഖവിന്നിലുമുണ്ടയു
ടെതോന്നലൊക്കകയാൽ. താനമനുഭൂതമാമൊന്നി
ന്റെ യനുസ്മൃതിദിനാന്തരത്തിങ്കൽ. കാണുകകൊ
ണ്ടും ക്ഷണികതവരുകില്ലില്ലാത്തതിന്നു കാണാഞ്ഞു.
നഷ്ടപദാൎത്ഥാ കാൎയ്യം ചൈകില്ലദാസിനരായപുരു
ഷൎക്കും. കാൎയ്യങ്ങളൊക്കെയാമെന്നതിനാലു൩ മസം
ഗതം ഹി൪ സുഗതമതം. ൫ വിജ്ഞാനവാദിചൊ
ല്ലും ബാഹ്യാൎത്ഥാഭാവമൊത്തിടുന്നില്ല. എന്തെന്നാ
ൽപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിടുന്നതുനിമിത്തമായറിക. സ്വപ്നാ
ദിപോലെ ജാഗ്രല്പദാൎത്ഥശൂന്യതയതെങ്കിലൊത്തീ
ടാ. ഇവയുടെ വിലക്ഷണത്വം നിമിത്തമായെന്നുക
ണ്ടുകൊള്ളേണം. ബാഹ്യാൎത്ഥമില്ലയാത്തതുനിമിത്ത
മാസ്സാസനയ്ക്കുമില്ലുണ്ടു ൬ആലയവിജ്ഞാനത്തിൻക്ഷ
ണികതയാലും ന വാ൭സനാശ്രയതാ. സൎവ്വപ്രകാ
രവും വൈ൮ നാശികപക്ഷത്തിലനുപപത്തിയെഴും.

---

൧. വിനാശം-വിലയം. ൨. ആകാശത്തിലും— അസ്ഥിതപ്രതീതി. ൩. അബദ്ധം. ൪. ബുദ്ധമതം. ൫. ബാഹ്യപദാൎത്ഥമില്ലെന്നുള്ള ഇ. ൬. ആലയവിജ്ഞാനമെന്നും പ്രവൃത്തിവിജ്ഞാനമെന്നും രണ്ടുണ്ടു. ൭. വാസനാശ്രയത്വം.
൮. നാസ്തികമതത്തിൽ അയോഗ്യതവരും.

നേൎക്കാംതോറും മണൽമാത്രംപോലാമത്ര നിമിത്തവും ത്യാജ്യം. ഭ. വമുക്താംബരർചൊല്ലൊക്കാസ്യാദസ്തി ചനാസ്തിയെന്നുമൊരുകാലം. ഒരു ധൎമ്മിയിലന്യോന്യം വിരുദ്ധധൎമ്മം ഭവിച്ചിടാത്തതിനാൽ. ഇവർ കൊള്ളുംപടി ജീവൻ ശരീരസമമെന്നു വന്നിടുന്നേരം. ദേഹാന്തരത്തിലാത്മാവിന്നു ശരീരം നിറഞ്ഞിരിപ്പാൻ. ദേഹക്രമമാസ്സ ന സങ്കോചംപോലെ ര വികാസവും വരുന്നതിനാൽ. വേണ്ടില്ലെന്നാലൊക്കില്ല ഭവയവിയാ ൻ സ്ഥിക്രിയാദിവരലാലേ. അന്ത്യവിമോക്ഷാവസ്ഥയിലൊരു ദേഹമെന്നിയേ നില്ക്കുകയാൽ. നിത്യതചമാദിമദ്ധ്യമപരിമാണത്തിന്നുമെന്നു വന്നിടവേ. ൭ വൃദ്ധിഹ്രാസമതില്ലാത്തതില്ലെന്നാകും വിശേഷമത്രമൂലം. സംഗതമാക്കണോക്കായ ഫ തമതമിത്രമുപേക്ഷ്യമറിയേണം. ന. ഈശൻ വ്യ പ്രധാനപുരുഷാധിഷ്ഠാനതയാ നിമിത്തമാണെന്നു. മാത്രം പാറീടില്ല ഫ പ്രാമാണികതാനിമിത്തമായിട്ടു. ഒത്തിടാഴികയാലും പ്രധാനപുരുഷേശ്വരർക്കു സംബന്ധം. മേലുമധിഷ്ഠാനാനുപപത്തിയിനാലും വരുന്നതല്ലിതാ. പുരുഷൻ നേത്രാദികളാം കരണങ്ങളിനാ

വ. ദിഗംബരന്മാർ. ന. ചുരുക്കം. ര. വിരിവും. ഭ. അവയവമേരു. ൻ. വികാരാദിവരുന്നതിനാൽ. ൭ വലിപ്പച്ചെറുപ്പം. വ്യ. പ്രകൃതിപുരുഷാധിഷ്ഠാനമായിട്ടുനിമിത്തകാരണമെന്നു.

ഫ. നാസ്തികമതത്തിൽ അയോഗ്യത വരും. വ. ദിഗംബരന്മാർ.

ലൊയെന്നപോലെന്നാൽ- ൩ഈശനമാം, ഭോഗാദികളത്രുമൂചവ്യമിത്തു വരാത്തതാകുന്നു- അവയവമൊത്തോനീശ്വരനെന്നാൽവരുമ രന്തവത്വമല്ലെങ്കിൽ സൎവ്വജ്ഞനല്ലയെന്നാം നിരവയവൻ തന്നെയെങ്കിലൊക്കില്ല- ൧- രാമാനുജർ മതമൊക്കാജീവോല്പത്തിയത്തു സംഭവിക്കാഞ്ഞു- കൎത്താവിൽ നിന്നു ൩കരണംജനിപ്പതായ്കണ്ടിടുന്നതില്ലല്ലോ- ൨വ്യൂഹ ൩സ്ഥിതക്ക വിജ്ഞാനാനന്ദതപാദിയൊപ്പു കൊള്ളുകിലൊ- അപ്പക്ഷനിഷേധമത്രുണ്ടാകുന്നില്ലെന്നുതന്നെ കണ്ടിടുക- ൫അഖിലാഗമാന്തവിപ്രതിഷേധത്താലും ഗ്രഹിക്കുഃ ൻസാധം- ജീവോല്പത്ത്യാദികളത്രുകൊണ്ടും പററില്ല, പാഞ്ചരാത്രമതം- ൫- ഓം- വാമദ്ധ്യായത്തിൽ സാംഖ്യാദിമതദൌഷ്ട്യപ്രദൎശനമെന്ന രണ്ടാം പാദം തീൎന്നു

ഹരി- ഇല്ലാകാശോല്പത്തിശ്രുതിയിൽ കാണായ്കയാലതിൻ ജനനം- ഉണ്ടേവിയദുല്പത്തിശ്രുതി വേറെന്നാൽ വിരോധമന്യോന്യം- ഉല്പത്തിശ്രുതിഗൌണീനി ൯രവയവത്തിന്നു ജന്മമാകാഞ്ഞ്- വബൃഹദാ

---

൩. ഹേതുകം. ൪. വിരിവും. ൫. അഭയാമുള്ളത്. ൬. വികാരാദി വരുന്നതിനാൽ. ൭. വലിപ്പച്ചെറുപ്പം. ൮. പ്രകൃതിപുരുഷാധിഷ്ഠാനമായിട്ടു നിമിത്ത കാരണമെന്നു.

൯. അപ്രാമാണ്യത്താൽ (അയോഗ്യതയാലെന്നുമാം.) ൧൦. അയോഗ്യതാംശലവും.

രണ്ട്യാലമൃതത്വസ്യേതസ്യോല്പത്ത്യസംഭവത്താലും. ൧൪ സംഭവശബ്ദത്തിന്ന ഗൌണത്വം ബ്രഹ്മശബ്ദമതി നൊപ്പം. അന്നം ബ്രഹ്മേത്യാദിയിലെന്നിശങ്കകൾ ബാധമേതന്നെ. ൧൫ യേ നാശ്രുതം ശ്രുതംസ്യാദിത്യാദി കളാലുമിപ്രപഞ്ചത്തിൻ. ൧൬ ബ്രഹ്മാഭിന്നതയാലും പ്രതിജ്ഞകേടില്ല ഗൌണിയല്ലിതു ൧൭ തെൽ. ലോക ത്തിലെന്നപോലെ ൧൮ ബ്രഹ്മാന്യത്തായിമിത്ഥ്യയായു ള്ള. എല്ലാവികാരജാതവുമാബ്രഹ്മത്തിന്നു വന്നിടുന്ന റിക. ൧൯. ഇന്മാത്രാകാശത്തിൻ ജനനം ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നു ചൊല്ലാലേ. വിയദാശ്രയമാം വായുവിന്നാടെ യുല്പത്തി ചൊന്നതായ്ക്കാങ്കെ. ൨. സത്തിനുല്പത്തിവ രാതന്നേ കാരണമതെന്നിയൊക്കാഞ്ഞ്. ൭ അതിനി ല്ലാജനിഹേതുവിതെന്നല്ലോ വേദവാക്യകേൾക്ക ന്നു. ൯. തേജസ്സു വായുരൂപബ്രഹ്മമതിൽനിന്നു സംഭവിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ ശ്രുതി ൧൦ വായോരഗ്നി

---

൧൪. ഈശ്വരനും ഭോഗാദിവത്തും. ൧൫. അ(വസാന) ത്തിങ്ങളവനെ ന്നു. ൧൬. ഒരു ജാതി വൈഷ്ണവരായ അൾവാരന്മാർ തുടങ്ങിയ രാമാനുജാചാര്യമതക്കാർ. ൧൭. ഇന്നകാരണം (കേശവൻെറ ഭണ്ഡചക്രാദി). ൭. ചതുർവ്യൂഹമായി നില്ക്കുന്നവൻ. ൮. സകല വേദാന്തവിരോധം മൂലമായും. ൯. ദുഃഖസാധ്യം (പ്രയാസം). ൧൦. നാരദപഞ്ചരാത്രവതം.

൧. അവയവമില്ലാത്തതിന്നു.

ഥിതീത്ഥം' പറഞ്ഞു കാണുകയാൽ- ഖ- അപ്പുകൾ
തേ വജ്ജോവഷിന്നബ്രഹ്മത്തിന്നു സംഭവിച്ചവയാം-
ന അങ്ങേരാപ ഇതിശ്രുതി ബലത്തിനാലെന്നുകണ്ടു
കൊള്ളേണം- ര- ആയപ്പുകളുന്നംചെയ്യുന്നേടം പൃ
ഥിവിയാകുമന്നം, കേൾ- ര അധികാരാൽ ശ്രുപശ്രൂ
വണാ, ഒ 'ലേഴ്ട്യൃ'പൃഥിവി'യെന്നു തൊട്ടതിനാൽ- ന്ന-
അപ്പുരനെല്ലാമുണ്ടാക്കുന്നേന്തൎയ്യാമി ഭാവ(തല്ലിംഗാൽ)
യറിയിപ്പാൽ- മേലും വികാര പൎയ്യാലോചനയാൽ
ന്നസൎവ്വ കാൎയ്യകരനാദ്യൻ- ൧- ഈസൃഷ്ടിരീതിയിന്നും
നേരേ വിപരീതമായ് ലയത്തിൻെറ- ക്രമമൊക്കവ
താൎയ്യുന്നിടക്കുടന്നുവെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടാലും- വൃ-ആത്
മാകാശങ്ങടെയിട ബുദ്ധി മനസ്സുകൾ മുറെയ്ക്കു ജനി
ംപറവു- തല്ലിംഗത്താലെന്നാലില്ലാക്രമവാക്കതെന്നി
യ ൭വിശേഷാൽ- ൻ- സ്ഥാവരജംഗമദേഹങ്ങ
ളിൽ മുഖ്യം ജന്മമൃത്യു ശബ്ദങ്ങൾ- ദേഹാത്മൈക്യാ
വൃദ്ധ്യാസാൽ" ജീവനിലുപചാരമാത്രമാമിവകൾ-
ഫ്ര- ജീവൻ ജനിപ്പതില്ലാശ്രുതിയിൽ ചൊല്ലായ്കയാ

ഫ. വായുവിങ്കൽനിന്നഗ്നിയെന്നിങ്ങിനെ. ഖ. തേജോഭാവമങ്ങളോ. ന. അഗ്നിയിങ്കൽനിന്നു മപ്പു (കൾ) എന്ന ശ്രുതിയാൽ. ര. പ്രകരണാൽ. ഒ. അപ്പുകളിൽനിന്നും പൃഥിവിയെന്നുതുടങ്ങിയതിനാൽ. ന്ന. എല്ലാകാൎയ്യവുമുണ്ടാകുന്നവൻ. ൭. വിശേഷമില്ലായ്കയാൽ. വൃ. ഭ്രമത്താൽ.

ല്പമപ്പോലെ- നിത്യത്വം കൊണ്ടും മേൽ ൧സൈഷ മഹാനജ' മുഖശ്രുതികളാലും- ൧൧- നിത്യത്വമജ ന്യത്വം മുതലായതുകൊണ്ടുതന്നെ ജീവാത്മാ- നി ത്യജ്ഞാനാത്മകനെന്നുറച്ച്ചു കൊള്ളേണ്ടതായിരിക്ക ന്നു- ൧൨- ദേഹം ത്യജിക്കുനാകാദികളിൽ പോവുക തിരിച്ചുവന്നിടുക- ഇവ കൌഷീതകിമുതലാംശ്രുതി യിൽ കേൾക്കകനിമിത്ത മനുജീവൻ- ഉത്തരഗമ നാഗമനങ്ങടെ തന്നോടുള്ള ചേർച്ച്ചയാലുമാണു അണു വല്ലുതിനെ കേൾകാഞ്ഞെന്നാലല്ലാ പരപ്രകരണ ത്താൽ- അണുവചനത്താൽ ശ്രുതിയിൽ ൩തമനാര ററം കണക്കചൊല്ലാൽമേൽ- അണുജീവൻ തെററി ല്ലാ ചന്ദനമൊപ്പം പരപ്പുകണ്ടിട്ടു- ചന്ദനമതിൻ പ്രദേശസ്ഥിതി വൈഷമ്യാലിവണ്ണമല്ലെന്നാൽ- തെ ററില്ലൊരിടംഹൃദിഹിതിശ്രുതിയൽജീവ ൪വൃത്തികൊ ള്ളുകയാൽ- ചൈതന്യ ഗുണാത്താലോജീവനു ദേഹം നിറഞ്ഞിരിപ്പാകാം- ൧ലോകേഡീപസ്ഥിതിയുംപ്രകാ ശവും പോലെകണ്ടുകൊള്ളേണം- വേർപാട്ട ഗന്ധ മൊപ്പാമതുപോൽ കാട്ടിടുക മൂഖമായ് വേദം- വേറി ട്ടുപദേശാൽ 'ദ്വാസുപർണ്ണ' മുതലായിടുന്ന മന്ത്ര

൧. ശ്രുതിയിൽസവാഹ്യഷയെന്നാണ. ('സൈഷദാശരഥി' എന്ന സി. കൌമദിപ്രകാരം പൂരണാർത്ഥം ചേർത്തു). ൨. വരുന്ന. ൩. വാലാ ഗ്രശതഭാഗസ്യ ശതധാകല്പിതസ്യ എന്നുള്ളതിൽ. ൪. വർത്തനം.

൧. ഒരേടത്തിരുന്ന ദൂരംവെളിച്ചം കാണിക്കുന്നതുപോലെ, എന്നു

ത്തിൽ- ഇശ്ശങ്കകറ്റമെതററണുതാദി ൨യന്തരിന്ദ്രിയ ജ്ഞ
ണാനുസാരത്താൽ- അണു പരിമാണമെച്ചൊല്ലാമുപാ
ധി ഗുണസാരത്വാ ൩ജ്ഞനെന്നോണം- ആത്മത്വമുള്ള
നാളിതിനിരിപ്പിനാൽ മോഷമില്ല ശാസ്ത്രത്താൽ-
൪പുംസ്ത്വാദിപോലെയുള്ളന്തരങ്ങ സുവ്യക്തിയോഗ
മായുണവ്വിൽ- കൊള്ളാസ്സിലേവമെല്ലാനേരത്തും- വ
സ്തുപ ഞ്ച്യ്യവ്വുകളാം- അല്ലെങ്കിൽ വേറു നിയമം
കൊറ്റക ൬മനംപോല ഭാനഭാനങ്ങൾ'- ഹ൭-
കൎത്താവു ജീവനാകും ൮യജ്ഞേത' മുതലായതിൻ പ്ര
മാണതയാൽ- മേലുംതൽക്രിയയിൽ ജീവന്റെ വ്വിഹാ
രോപദേശമതിനാലും- കരണോപാദാനത്താൽപോ
ലും പ്രാണങ്ങളെ ഗ്രഹിച്ചെന്നായ്- ക്രിയയിൽ ക
ൎത്തൃത്വച്ചൊൽ നിമിത്തവും ജിവനാണു കൎത്താവ്-
അല്ലെന്നാൽ ൧൦കൎത്തൃത നിൎദ്ദേശിക്കുന്നതിനു വൈപ
രീത്യമെഴും- ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങടെ നിയമാഭാവം ജ്ഞാന
മൊപ്പമോൎക്കേണം- ശക്തി വിപരീതഭാവം വാസ്സു

ഭാവം. ൨. അന്തഃകരണ വിശിഷ്ടത്വാൽ. ൩. അജനു- ഈശ്വരന്
൪. വീൎയ്യാദി ബാല്യത്തിലുള്ളതുതന്നെ യൌവനത്തിൽ വെളിപ്പെട്ടുംപോ
ലെ. ൫. ലാഭാലാഭങ്ങൾ. ൬. മനസ്സു എന്തിനെയൊ അതുപോലെ
അഭാനവും ഭാനവും- ഭാനം- പ്രതീതി- തോന്നൽ. ൭. യജിക്കണം
എന്നു തുടങ്ങിയതിൽ. ൮. വിഹാരം- സഞ്ചാരം.

൧൦. കൎത്തൃത്വത്തെ അറിയിക്കുന്നതിനു വിപരീതഭാവം വരും.

ന്നതിനാലുമല്ല ൨കൎത്തിയിധി. ജീവന സമാധി കൎത്താ തപോലുംപോം ൩നേതരത്തിനിത്തുചേരാ- ൧൮- വാച്ചിമുതലായതോടേ തച്ചൻ കൎത്താവ തററ കൎത്താ പോൽ. ജീവനിരുത്രപനാകും ൪കരണാദികളൊത്ത തേ വെടിഞ്ഞഥ മേൽ- ൧൯- ഇവനേയ സാധുക ൎമ്മം ചെയ്യുവനെക്കീഴയക്കമെന്നാകും. ശ്രുതിയാലീശ(ാപേക്ഷം)ക്കെന്നും കൎത്തൃത്വം ജീവനെന്ന വരവോൽ. ഈശ്വരനനാദിജീവത്തൊഴിൽതൊട്ടു ചമയ്ക്കുലാദിയുടയവനാം. ൬വിഹിതനിഷിദ്ധക്രിയ പഴുതാകായ്യെന്നാദിയിൻെറസിദ്ധിക്കായ് - ൨൦. ജീവൻ ൧ബ്രഹ്മാംശവിധൻ ൨സോന്വേഷ്ടവ്യനിതിതൊട്ടു ചൊല്ലുകയാൽ. ൩ദാശകിതവാദിയെല്ലാം സത്തെന്നന്വവിധമൊട്ടു ശാഖച്ചൊൽ- പരമാംശമാണുജീവൻ ബ്രഹ്മ ചതുഷ്പാത്ത്വ മന്ത്രവൎണ്ണാലും. മേലും ബ്രഹ്മാംശത്വം ൪ഭഗവൽഗീതയിൽ നിനച്ചിടുന്നപ്പോൽ. ജീവൻപോൽ പരമാത്മാവല്ലാദുഃഖ്യാ ൫തേചാദിസദൃശന

---

൨. ബുദ്ധികൎത്തിയല്ല. ൩. വേറൊന്നിനു. ൪. ഇന്ദ്രിയങ്ങളോടൊത്തു കൎത്താവും അവയോടുകൂടാതെ അകൎത്താവും. ൫. ഇവൻതന്നേ. ൬. വിധിച്ചതും നിഷേധിച്ചതും ആയക്രിയാ.

൧. സാക്ഷാലംശമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു അംശനെന്ന പോലത്തവനെന്നു സാരം. ൨. ആത്മാ (അവന) ന്വേഷ്ടവ്യനെന്നു തൊട്ടു. ൩. ബ്രഹ്മദാശാബ്രഹ്മദാസാബ്രഹ്മൈവേമേകിതവാ എന്നതിൽ. ൪. മമൈവാംശോജീവലോകെ എന്നതിൽ. ൫. സൂൎയ്യപ്രകാശാദിപോലത്തേവൻ. ൬. ജ്ഞാ

റി- ഭഗവദ്വ്യാസമുഖന്മാർഫലൈന്നലിപ്പൃത ഇതിസ്മ
രിപ്പവരാം- ദേഹാത്മൈകത്വം ചേർന്നിടലാൽ വി
ധിനിഷേധമെഴുകുന്നു- ആത്മാവിനു സൂര്യാദിജ്യോതി
സ്സെന്നതു കണക്കു കാണേണം- * അവിഭുത്വാൽ സു
ഖദുഃഖാദികളുടെ സാങ്കര്യമില്ലജീവന്ന്- പരനുടെ
യാഭാസൻ താൻ ജീവൻ ജലസൂര്യകാദി തുല്യതയാ
ൽ- ബഹ്വാത്മാക്കൾക്കു മനഃസംയോഗം തുല്യമായി
രിക്കുമ്പോൾ- അന്യമതേജീവന്മാരുടെ വിഭുതയിനാ
ലദൃഷ്ടനിയമമെഴാ- ഇച്ഛാദിപ്രായാദികളിൽ കൂടെ
യിവണ്ണമവ്യവസ്ഥവരും- ഇതു ദേഹാവച്ഛേദാലെ
ന്നാലതി ഫലവുംഭേവിക്കയാലില്ലാ- ഫ൭- ഹരിഃ-

രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ പഞ്ചമഹാഭൂതജീവശ്രു
തി വിരോധപരിഹാരമെന്ന മൂന്നാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ഈയാത്മാവിന്നെല്ലാ ലോകങ്ങളുമെന്നു
രച്ചിട്ടുംപോലെ- ഉണ്ടായിപ്രാണന്മാർ ജന്മശ്രുതി
ഗൌണിയല്ലതൊക്കൊണ്ടു- അപ്പഞ്ച മഹാഭൂതങ്ങ
ടെ മുൻ 'ജായത' ഇതിശ്രുതം വാക്യം ൫ഉപചരിത
മല്ലയാത്തതുപോലേ പ്രാണങ്ങളിൽ ഗണിച്ചിട്ടുക-
വാക് തേജോമയിയെന്നും ശ്രുതിയാൽ വാഗിന്ദ്രിയാ

തിവാചകം- ജീവന്മാർക്കനുസാരം, * വിഭുവല്ലാത്തതുകൊണ്ടു പരസ്പ
ര സുഖദുഃഖാദിക്കലർച്ചയില്ല.

ഫ. ഉൾപ്പെടുകയാൽ (അനുഭവിക്കുകയാൽ).

൫. ഗൌണം.

ഖ്യമതിൻ്റെയ- വതേജോജന്യത്വച്ചൊൽ നിമിത്ത
വും ബ്ര നഹ്മജങ്ങൾ പ്രാണങ്ങൾ -ഫ- സപ്ത
പ്രാണങ്ങളതിന്നുണ്ടാകുന്നെന്ന വേറു വാക്യത്തിൽ-
ഇന്ദ്രിയമേഴറിവാൽ മേൽ ര'ശീർഷണ്യാഃ സപ്തൈവെ'
ശ്രുതി ച്ചൊല്ലാൽ- എന്നാലിതേവമല്ലാ കൈ കാൽ
കൂട ൩ശിശ്നമൊത്തു പതിനൊന്നായ്- വാക്കോടന്തഃ
കരണം ചേർത്താദ്യം ചൊന്നതിനുമാധിക്യാൽ- വ-
സൂക്ഷ്മ ന്ദചരിചരിന്നങ്ങളി ൭തക്ഷങ്ങൾ മരിച്ചുപൊ
കക കാണാഞ്ഞു- മുഖ്യപ്രാണൻ താനും മററവ പോ
ൽ ബ്ര വഹ്മജാതനെന്നറിക- ന- ര- മുഖ്യപ്രാണ
ൻ. ൻവായുക്രിയകളി രണ്ടല്ല വേറെയുപദേശാൽ-
പ്രാണൻ താൻ ബ്രഹ്മത്തിൻ നാലാം (കാൽ) പ
ദവായുവൽ സദ്ഭാതീതി'- ചക്ഷുസ്സാദികളൊപ്പം.
പ്രാണൻ ഫ സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നിയുപകരണം- ജീവ
ന്നവയോടൊന്നിച്ചുള്ള ൧പദേശം നിമിത്തമായിട്ടു്-
വിഷയാദ്ഭാവമതാം കേടില്ലാപ്രാണന്ന വനിന്ദ്രിയ
ത്വത്താൽ- ഞാൻ തന്നെപ്പഞ്ചവിധം വിഭജിച്ചെ
ന്നാദിവേദവാക്യത്തെച്ചോൽ- അന്തഃകരണം നാലായ്

വ. തേജസ്സിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായതെന്നുള്ള. ന. ബ്രഹ്മത്തിങ്കേന്നു ജനി ച്ചവ. ര. തലയിലുള്ളവ. ൩. മേഢ്രം ന്ദ. സ്വല്പദേശത്തുള്ളവ. ൭. ഇ ന്ദ്രിയങ്ങൾ. വ്വ. ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നുണ്ടായവൻ. ൻ. വായുവും ക്രിയ യും. ഫ. സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതെ- (ഉപകരണം മാത്രം)

൧. പ്രാണസംവാദം മുതലായ സ്ഥലത്തു (ശ്രുതിയിൽ) ഭ. കര

ചൊല്ലപ്പെട്ടവറ്റു കണക്കെ കാണേണം. പ്രാണാപാനവ്യാനോദാനസമാനാവൃത്തിയായ് പ്രാണൻ. ൫. അന്യപ്രാണൻ പോലേ സൌ ൹ക്ഷ്മപരിച്ഛേദവാനറിഞ്ഞിടുക. മുഖ്യപ്രാണൻ, വിളുവധിദൈവികനാധ്യാത്മികൻ പരിചരിന്നൻ. ൬. വാഗാദിയഗ്നി മുതലാമഭിമാനിനിദേവതയ്ക്കിരിപ്പുമാം. വാക്കായഗ്നി, മുഖം കരയേറിയിതെന്നാദിയ യുറഞ്ഞിട്ടാൽ. ശ്രുതിശബ്ദബലാൽ ജീവൻ മുഖമായ ൠക്ഷാഭിമാനി സംബന്ധം. ഇവനേ ഭോക്തൃതചത്താൽ നിത്യതയഭിമാനി ദേവതയ്ക്കാകാ. ൭. ശ്രേഷ്ഠപ്രാണമൊഴിച്ചിച്ചൊല്ലുന്നവ യിന്ദ്രിയങ്ങൾ വേദോക്ത്യാ. അപ്പടിയവർ വാക്കൊട്ടു ചൊന്നെന്നു തുടന്നുള്ള ഭേദവചനാച്ച. വാഗാദിയുറങ്ങിടവേയൊരു മുഖ്യപ്രാണനുണ്ടുണരുന്നായ്. മുഖ്യൻ പാലിതരപ്രാണങ്ങൾക്ക വിലക്ഷണതചമായ് ഭേദം. ൮. ഈശനുനാമരൂപവ്യാകരണം ൹ദേവതൈക്ഷത' ശ്രുതിയാൽ. മാംസാദി ഭൂമിജം, തേജോംബുക്കാടെ കാര്യമോക്, ൠശബ്ദവഴി. ഭൂമിജമാംസാദികളുടെ യാധിക്യാലാകെയപ്പറച്ചിചറി. വീണ്ടും തടചാദച്ചൊല്ല

ണം (ഇന്ദ്രിയം) അല്ലെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു്. ൹. സൂക്ഷ്മത. ൠ. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും അവയുടെ അഭിമാനി ദേവതകൾക്കും. വാഗാദീന്ദ്രിയം നദിയാകുമ്പോൾ

ഫ. ഈശ്വരനു തന്നെ. വ. നാമരൂപവ്യവസ്ഥാപനം. ൹. സേയം ദേവൈതൈക്ഷത (ഈ ദേവതയീക്ഷിച്ചു). ൠ. ശ്രുതിപ്രമാണവഴിക്കു്.

ന്യായസമാപ്തി മംഗലം കാണുക. ൯- ഹരിഃ ഓം.
ഇതി നീലകണ്ഠീയബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാവൃത്തിയിൽ അവിരോധാഖ്യം രണ്ടാമദ്ധ്യായം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ലോകാ (ദേഹാ) ന്തരമടയുമ്പോൾ ജീവന ൧ദ്ദേഷ്ടാദ്യാരംഭകഭൂതസൂക്ഷ്മ (ങ്ങൾ) ൨ഗണങ്ങൾ ൩പരിവേഷ്ടിതനായ് പോകുന്നു ൪പ്രശ്നോത്തരദൎശനത്തിനാൽ ശ്രുതിയിൽ- ൫അഞ്ചാം യോഷാഗ്നിയിലപ്പുകൾ ഗൎഭമാം സമാകുമെന്നോതും- ൬തേജോബന്നാത്മകതാ മൂലം ചേരിപ്പ്യയാകിലപ്ശബ്ദം- തെററില്ലാ, ൭ഭൂയസ്ത്വാദ്വ്യവഹാരന്യായമട്ട ദേഹത്തിൽ- ൮അബ്ബാഹുല്യം കാണുകകൊണ്ടതു മു ൯ലക്ഷണാൎത്ഥമായ്ക്കാണുക- "പ്രാണൻ, പോമാത്മാവെത്തുടരുന്നെന്നും" ശ്രുതി പ്രമാണാലും പ്രാണാശ്രയമാം ൰ഭൂതാന്തരമൊത്തപ്പിന്റെ പോക്കു കിട്ടുന്നു- അഗ്നിയെയടുത്തു വാക്കെന്നാദിശ്രുതിയാലിവണ്ണമല്ലേൽ ൰൧വന- ൰൨അധ്യാധാരദേവതാഗതിയുപചാരാല്പ ൰൩ഉപകൃതികളെച്ചിൽ വഴി- പ്രഥമാഗ്നിയിലപ്ശ്രവണാ

---

൧. അദ്ധ്യക്ഷമെന്നു പറയുന്ന. ൨. കൂട്ടത്താൽ (സമൂഹത്താൽ). ൩. ചുററപ്പെട്ടവൻ. ൪. ചോദ്യോത്തരങ്ങൾ കാണുകയാൽ. ൫. അഞ്ചാമത്തെ യോഷിദ്രൂപമായിരിക്കുന്ന അഗ്നിയിൽ ൬. തേജോംബുപൃഥിവ്യാത്മതാ. ൭. ഏറിയക്രമന്യായമെന്നതുപോലെ. ൮. അപ്പിന്റെ ആധിക്യം. ൯. അടയാളപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി.

൰. ഇതരഭൂതം. ൰൧. ഇങ്ങിനെയല്ല. ൰൨. അധിഷ്ഠാദേവതയിങ്കലുണ്ടാകും (പ്രയാ) ഗമനം. ൰൩. ഉപകാരകൾവഴിയാണ്.

ഖാചല്ലേവമെങ്കിൽ ദോഷം ൻേ- ആയപ്പകളേ ല് ക്ഷണയാൽ ശ്രൂ ൩ഢാവാക്യറച്ചി ലൊക്കകയാൽ- ശ്രൂതിയിൽ ജീവൻ കേൾക്കൊഴികയാൽ ഹ്ല ൭തവ സ്ഥ ൨ഗമനമൊക്കില്ലേൽ- തെററില്ലി ൻഷ്ടാപൂൎത്താദികാരിണാം ൧൦സംഗ്ഗതിപ്ര (ത്രീതിയിനാൽ) മാണത്താൽ- തദ്ദേവാനാമന്നമിതെന്നും ശ്രൂതിട്ടത്ത്യാഭാവമാത്രത്താൽ- ദേവാന്നതാമനാത്മതയാൽ ഗൌണം കൎമ്മികൾക്കൊപ്പോലെ- വേദം കാണിക്കുന്നു "യോന്യാം, നസവേദ പശ്രൂ" വിതെന്നായി- ൧൧ സംഗ്ഗോദ്ദേശമതായ് ചെയ്ത പുണ്യനാശം വരുമ്പൊഴവിടന്ന്- ൧൨ളക്കേതരസഞ്ചിതമൊത്തിങ്ങു വരും ചോകലിന്നു ൻോ ൧൩ൎമറിവായ്- പ്രത്യക്ഷശ്രൂതിയാല്യം ക്ഷീണേപുണ്യേതി ഗീതയാലുമിതാം- തദ്യഇഹേത്യാദിയിനാലാചാരാലാ ൧൪ഗതിൎന വാസനയാൽ (സഞ്ചിതതഃ)- ഏന്നാകിലല്ല കാണുക ൧൫ചരണശ്രൂതിയനുശയോപലക്ഷണമാം- അതുകൊണ്ടു ദോഷമില്ലെന്നാം കാൎഷ്ണാജിനിമുനിക്കഭിപ്രായം- ലക്ഷണയാ സഞ്ചിതമൊപ്പക്കൊൾകിൽ "ശ്രൌതമാ

---

൭. ജ്യേ. ൯. ശ്രദ്ധാശബ്ദത്താലുള്ള പറയൽ. ൯. ഹോമിച്ച. ൱. ചോകൻ. യാഗംദാനം വാപീകൂപം മുതലായതു ചെയ്യുന്നവൎക്ക്. ൧൦. സംഗ്ഗാരോഹണം. ൧൧. അനുഭവിച്ചതൊഴിച്ചുള്ള. ൧൨. നേരെ വിപരീതമായിട്ട് ൧൩. ആഗമനം. ൧൪. ചരണശ്രൂതിയനുശയത്തെ അറിയിക്കുന്നതുകൊണ്ട്.

ര്യ ചരണാത്ഥം. ശീലം വിട്ടാ" നത്ഥക്യം വരുമെ ന്നാലതില്ല കമ്മത്തിൻ. ആചാരാപേക്ഷതയാൽ ഫത ദ്രഹിതം വശോധിയാന്ത വേദ ഇതി. ബാദരിചരണ പദത്താൽ ദുഷ്കൃത സുകൃതങ്ങൾ തന്നെ രയാകുന്നു. [സാക്ഷാൽ സിദ്ധാന്തമിതേ പക്ഷമറിഞ്ഞിടുക വേ ണ്ടതാകുന്നു.] വ. ഇവിടെന്നു ചത്തുപോവോരൊക്കെ ച്ചന്ദ്രനെയടഞ്ഞിടുന്നെന്നായ്. ഒരുപോൽ തന്നെ യ നനിഷ്ടാദികാരികൾക്കും ശ്രുവിപ്പു ഗതിയെന്നാ ൽ. അല്ലേവംയമലോകത്തിൽ ദുഃഖപ്പെട്ടു പോകുമവ രവാകും. ദുഷ്ടക്കുള്ള ഗതിശ്രവണത്താൽ ന രചി കേതസേയമോക്തിയതിൽ. സ്മൃതികാരന്മാർ ദുഷ്കൃതി കൾക്കായ്നരകം പറഞ്ഞു കാണുന്നു. മേലും രൌരവ മുഖമായിവർ ചൊല്ലുന്നുണ്ടു സപ്തനരകങ്ങൾ. അ ങ്ങെല്ലാമേയമനടെയദ്ധ്യക്ഷതയാൽ വിരോധമുണ്ടാ കാ. വിദ്യാകമ്മങ്ങടെ ഗതി ൫ ചന്ദ്രനിലാരംഭതൊ ന്ന നാചാന്ത്യേഷാം. ചാക ജനിക്കയടിയ്ക്കടിയെന്നും മൂ ന്നാം വഴിക്കു ദുഷ്ടക്ക്. അപ്പടി കാണാകയാലില്ലാഹു തിസംഖ്യക്കു നിയമ ൭മെന്നി, വരും. ലോകേസ്മരി

ഫ, ആചാരഹീനനെ. വ, വേദം ശോധിക്കയില്ലയെന്നതിനാൽ. ന. പാപികൾക്കും. ര, കഠോപനിഷത്തിൽ. ൫, ചന്ദ്രങ്കലാരംഭിച്ചിരിക്കയാൽ, ന്ന, അന്ന്യരായ പാപികൾക്കില്ല. ൭. ഇല്ലാതെയും വരും,

കംയാലും യോന്ന്യാഹുതിയെന്നിയേ ശ വ്വരീരാപ്തി ദ്രോണാദികൾ ദ്വിജജത്തിന്നാഹുതി വേണ്ട ൻതന്നനിയമമരി ൎ- സ്വേദജമതിന്നു മൂന്നാമുദ്ഭിജ്ജപദത്തിനാലെ സംഗ്രഹണം- എഭ്രമ്മ്യദകോദ്ഭേദമതായുണ്ടാകുന്നതു നിമിത്തമറിയേണം. ന- ചന്ദ്രങ്കൽ നിന്നു വീഴുന്നവരാകാ വശാദിസാമ്യമെത്തുന്നു- ഇതു യോജിപ്പുള്ളോന്നായ്വന്നീടുന്നതു നിമിത്തമായിട്ട് ൪- അല്ലം വ്യോമാദികളിൽ സംബന്ധിച്ചിങ്ങു മഴയൊടെത്തുന്നു. ദ്ദ്നിഷ്പ്രപതനമന്ന്യാൽ ധാന്ന്യേതാമസമതാം വിശേഷമെഴും- ൭- അഭിമാനിജീവർവാഴും വ്രീഹ്യാദിയിൽവീണിടുന്നവർഷാം- മുൻപോൽസംശ്ലേഷം) ബന്ധംതാൻ ((പാപംയാഗാദിയുള്ളഹേതുവിനാൽ- സ്ഥാവരജന്മഫലം വരുമെന്നാലിപ്പാശ്രുതിപ്രമാണത്താൽ'' - പിന്നെപ്പുമാനൊടുണ്ടാം: കമ്മികൾന്തഃപ്രവേശസംബന്ധം- ശുക്രവഴിയോനിചേപ്പാൽ യോനിഷിൽകൾക്ഷെത്രശരീരസംഭവമാം- ധാന്ന്യവഴിചേന്നഗ (൮) ഭ്രേ സപ്തമമാസത്തിലേറിട്ടും

വ. ശരീരപ്രാപ്തി. ൻ. അതുകൊണ്ടു നിയമമില്ലയെന്നറിക.

എ. ഭൂമ്യാദികണ്ടമെ ഭേദിച്ചു. വ. ആകാശാദി സാദൃശ്യം (സൌക്ഷ്മ്യം) പ്രാപിക്കുന്നു. ന. വിഹിതമാകകൊണ്ട്. ര. സ്ത്രീയുടെ വയററിൽ. ൭. ഇതു തത്വസാരായണാഭിപ്രായപ്രകാരമാണ്.

ഛാ- 'മമഹാപാമാനന്ദതോഹി വ്യോമാദിപ്രാരതോദ്ഭവം- പ്രാ

ജീവൻ- ൩- ഹരിഃ- മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ജീവന്റെ (ഗത്യാഗതി) ലോകാവരവായി വൈരാഗ്യനിരൂപണമെന്ന ൧-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ജാഗ്രത്സുഷുപ്ത്യസന്ധിക്കണ്ടാം സ്വപ്നപ്രപഞ്ചം ൧സൎഗ്ഗമത്രെ- പരമാൎത്ഥം ൨"മേൽ രഥ രഥയോഗങ്ങളെ വഴി ചമപ്പിതെന്നുക്തി"- കാമം കാമം നിൎമ്മിപ്പവനായ്പുരുഷൻ ചമപ്പിതെന്നാകും- ചില ശാഖകളിൽ സ്ഥാനേനിൎമ്മാതാ ജീവനെന്നു കാണുന്നു- പുത്രാദികാമമങ്ങുള്ളവ ൩കൎത്താവിന്നധീനതയാൽ"- "ഇത്ഥംകൾ തെററാംമിത്ഥ്യാതാൻ സ്വപ്നപ്രപഞ്ചമെന്തെന്നാൽ- ൪ദിക്കാലനിമിത്ത ബോധങ്ങളാംതുടങ്ങിയുള്ളതായിട്ടും- എല്ലാവിധസത്യപദാൎത്ഥങ്ങടെ ധൎമ്മത്തൊടിണങ്ങു കാണാഞ്ഞു"- മിത്ഥ്യാസ്വപ്നംഭാവീഷ്ടാനിഷ്ടം ൫ചൂണ്ടിടുന്നതാകുന്നു- എന്നോൎത്തു സ്വപ്നാദ്ധ്യായജ്ഞർമോദമാക് പ്രമാണത്താൽ- ദേഹാന്തഃകരണൈക്യാദ്ധ്യാസാലാനന്ദമാദിജീവന്നും- ഒളിവായതിനാൽ ബന്ധഭ്രമങ്ങളിവനാം പരന്റെഭാവനയാൽ- ൬ആവൃതിനാശത്തി

---

൧ ആപഞ്ചമാംജീവാസ്സ്വവിശന്താസിസപൂരമെ'.

൨. സൃഷ്ടി. ൩. കൎത്താവിന്റെ ഇഛക്കധീനമായു എന്നുള്ളതിനാൽ. ൪. ദിക്കു, കാലം, കാരണം, ഉണ്മാകൾ, നാശം മുതലായിട്ടുള്ള. ൫. സ്വപ്നം മിത്ഥ്യയും വരാൻപോകുന്ന ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ കാണിക്കുന്നതും

ങ്കൽ ജ്ഞാനാനന്ദാദിവിബുശോഭിപ്പൂ- ദേഹത്തൊക്ക
ച്ചേപ്പാലോജ്ഞാ ൩നൈശ്ചേഷ്ട്യാദിമറവു വായ്ക്കുന്നു-
൧- സ്വപ്നമറവായ ൭സുഷുപ്തിർനാഡിയിലാം ഹൃദിപ
രങ്കൽ മേലിരുപ്പോൽ- ജീവനന്തർഹൃദയേ, ൮പുരീ
തതിത്ര്യാദിയാശ്രുതിച്ചൊല്ലാൽ- ൯പ്രാജ്ഞാത്മാവി
ങ്കേന്നും ജീവനതിന്മൂലമാമുണർച്ച്യ തദാ- അവന
പ്പോൾ പ്രതിബോധിക്കുന്നെ ന്നരിനാൽ, ൧൦വൃ
ത്തിയറിയാത്താം- ൨- ചെയ്യുന്തു തീക്കുകയോക്കു
൨വേദച്ചൊൽ ൩വിധിയിവററയാക്കലൊക്കെ- ജീവൻ
തലനാൾ ൪ത്രുഞ്ഞിയവൻ താനങ്ങനുന്നവെന്നു ക
ണ്ടിടുക- ൩- സ്വപ്നസുഷുപ്തികളുടെയിട (നട്ടു)
ബോധംകെട്ടവനു പാതി വിഷയം താൻ- അതിനാ
ൽ പരിശേഷത്താൽ വേറൊരവസ്ഥയിതറിഞ്ഞുകൊ
ള്ളേണം- ൪- സവിശേഷ നിർവ്വിശേഷതങ്ങളിര
ണ്ടും സ്വതേപരമില്ല-പൃത്ഥ്യ്യാദ്യുപാധിയാൽപോ
ലുമില്ല, സർവ്വത്രഭേദനിന്ദയിനാൽ- ബ്രഹ്മചതുഷ്ടാ

ആകുന്നു. ൫. ആവരണം നശിക്കവേ. ൬. ജ്ഞാനൈന്ദ്രിയ്യാദികളുടെ തോററം (പ്രതീതി) ഇല്ലായ്ക. ൭. സുഷുപ്തി. ൮. 'പുരീതതിശേതേ-പുരീതതഃപ്രത്യവസൃത്യ സതിശേതേ- എന്നുള്ളതിൽ.' (പുരീതദാഖ്യനാഡീവിശേഷത്തിലും അവിടനിന്നും സദാപ്പൂവിലും ശയിക്കുന്നു.) ൯. പ്രാജ്ഞൻ ഇവിടെ പരമാത്മാവാകുന്നു.

തലനാൾ ചെയ്യുവച്ചല്ല്. ൨. 'അഗ്നിഹോത്രംജുഹോതിസിംഹൊവാ' എന്നുള്ളത്, ൩, 'ജ്യോതിഷ്ടോമേനസ്വൎഗ്ഗകാമോയജേത' എന്നുള്ള്, ൪,

ൽ ഷോഡശകലമിതിഭേദാദിവൎണ്ണമല്ലേൽന- ഓരോ
വ്യപാധി ഭേദത്തിൽ താല്പൎയ്യം വചസ്സിനല്ലാഞ്ഞു്-
മേലുമഭേദമത്രെച്ചില ശാഖകൾ, ഭേദം പഴിച്ചു പ
റയുന്നൂ- ബ്രഹ്മം നിൎഗ്ഗുണമേഷഡാധിലിങ്ങൈൎവേ
൫ദനിഷ്ഠയങ്ങാകെ- ൬സൂൎയ്യപ്രകാശാദികളോപ്പു തൊ
ട്ടതിൻ ചേൎപ്പിനാലത്രപ്പോലാം- എന്നോണം ബ്ര
ഹ്മാകാരമെച്ചൊല്ലമുപാസ്തിയിൽ ഫലാൽ ൭ചേരും-വേ
ദാ രസാനന്ദനയെന്നായ് നിൎഗ്ഗുണചൈതന്യമാത്ര
മോതുന്നു- ശ്രുതിനേതിയെന്നു നീരൂപം കാട്ടുന്നിക്ക
ണക്കു ഗീതയത്രും- അതിനാൽ താൻ ജലസൂൎയ്യപ്ര
തിബിംബാദൃപമയൊതൊട്ടന്നറിക- ൯ജലംബപ്പെട്ടി
കൊള്ളുഴികയാലിതു തെറ്റെന്നശങ്കയേ തെററാം-
സൂൎയ്യപ്രതിബിംബം ജലവൃദ്ധിയിൽ വൎദ്ധിക്കു കുറക
വേ കുറക- ശീഘ്രമിതുപോലെയാത്മാദേഹാദിയുപാ
ധിയുൾപ്പെടുന്നതിനാൽ- ൧൦ഉപാധികമാം ധൎമ്മം
ഭജിച്ചിട്ടും പോലെ കണ്ടിട്ടുന്നേവം- രണ്ടും ചേരുന്നവ
യാകയാലുമപ്പോലെ ൧൧ദൎശനത്താലും-൫-ആരംഭിച്ചി

ഉറങ്ങിയവൻ. ൫. വേദത്തിനു താല്പൎയ്യനിഷ്ഠ നിൎഗ്ഗുണവസ്തുവിലാകകൊണ്ടു്. ൬. ആദിത്യാദികളുടെ പ്രകാശം മുതലായതു്. ൭. ഫലലോകം. ൮. 'ക്ക[redacted]ഃപ്രജ്ഞാനഘനഃ' എന്നതിൽ. (രസോവൈസഃ) എന്നും (പ്രജ്ഞാനംബ്രഹ്മ) എന്നും ഉള്ളതിനാൽ അൎത്ഥഭേദമില്ല. ൯. ജലമെന്നപോലെ അകന്നും സമീപമായും കൂട്ടായ്കയാൽ.

൧൦. ഉപാധിസംബന്ധത്താലുണ്ടാകുന്ന, ൧൧. കാണുന്നതുകൊണ്ടും,

ത്രത്തോളമെന്നു ഖണ്ഡിച്ച നമൂൎത്തവൻമൂൎത്തം- ല
ക്ഷണമായ ജഗത്തെ ഹീക്കുന്നഥ (വ) ശിഷ്ടമാതിട്ടു
ന്നു പരം- ബ്രഹ്മമതവ്യക്ത ൿമഗ്രാഹ്യോനഹിഗൃഹ്യ
തെ' ഇതിശ്രുതിച്ചൊല്ലു്- ൡന്നാലും ധ്യാനത്തിൽ കാ
ൺമൂ വേദസ്മൃതി പ്രമാണത്താൽ- പലവിധവ്യപാ
ധി ചേരും പ്രകാശമാദികൾ കണ്ടാക ഭേദം താൻ-
ഭേദമുപാധി യിരിക്കെത്തന്നെ യടിക്കടി യുരസ്സയാ
ലൈക്യം- അതിനാൽ കല്പിതഭേദം പോക്കിപ്പരമാ
ത്മമാകുമേ ന്നകത്തെ പം ചേരും ജീവൻ പരനോടറി
യിപ്പതു പോൽ 'സയോഹമൈവ' ൟശ്രുതിയിൽ- ശ്രു
തികളിലിതു പാഠോത്താലഹി കണ്ഠപമട്ടു ഭേദഭേദ
ങ്ങൾ- തേജസ്സെന്ന വിശേഷാ'ലംവെയിലാദിത്യ
രെന്നപോൽ താ[illegible] ഇവ പരപക്ഷങ്ങൾ, നമു
ക്കാദ്യം ചൊന്നതുകണക്കുപാധിബലാൽ വ്വഭേദപ്രതീ
തിയതു പോകുമ്പോളൈക്യം യഥാവലേ സിദ്ധം-
ദ്രഷ്ടാവിവങ്കൽ നിന്നന്യനില്ല, ഫനേതിപ്രമുഖ്യമ
ന്ത്രത്താൽ- ബ്രഹ്മമൊഴിച്ചന്യ നിഷേധാലും സി

ന. മൂൎത്തംപോലെ അമൂൎത്തം, എന്നാൽ സദസദാത്മകമെന്നുസാരം. ൿ. ഗ്രഹിക്കപ്പെടാത്തവനാണ. ഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ൡ. 'ദൃശ്യതെത്വഗ്ര്യയാ ബുദ്ധ്യാ' എന്നും 'തതസ്തുതംപശ്യതെനിഷ്കളംധ്യായമാനഃ' എന്നും ഇടങ്ങിയതിനാൽ. ന്ന. ഐക്യത്തെ. ൟ. തല്പരമംബ്രഹ്മവേദബ്രഹ്മൈവഭവതിഎന്നു ശ്രുതി. വ. (ഭാനം)- തോന്നൽ.

ഫ, നേതിനേതിയെന്നു മുതലായ മന്ത്രത്താൽ. വ, സീമാന്തവ്യവ

ഭേദാന്തമാമഭേദത്തിൽ- ൨- ൧'ആത്മാസസേതു' എ
ന്നും ചൊല്ലുളവിടലാത്മനാപരിഷ്വക്തഃ- ഇസ്സംബ
ന്ധോക്തിർഭേദച്ചൊല്ലിവയാൽ പരാലിതരമുണ്ടേൽ-
ഇച്ചിങ്ങതിരെന്നോണം സേതുസമത്വാലെയിജ്ജഗ
ത്തിന്ന്- പരമാത്മാമര്യാദാ, ൩കാൽ പോലെയുപാ
സനാത്മ ൪മുഖ്യതികളാം- ബുദ്ധ്യാദിയാമുപാധി
സ്ഥാന വിശേഷത്തോടുള്ള സംബന്ധാൽ- സം
ബന്ധഭിദാ; ഭേദവാക്യകളുപാധിയാൽഭാദിയൊപ്പ
മുപചാരാൽ- ഇതു ചേതനനിനാലും ശരിയപ്പെടിയ
ന്ന്യനിന്ദയാൽ താനും- ഈശസ്സേത്വാദി ൬നിരാകൃ
തി പോലന്യനിഷേധമാർഗ്ഗമായിട്ട്- പരമാത്മാവിൽ
സർവ്വാത്മകതാ, വ്യാപ്ത്യുപനിഷത്തുകളിനാലാം- ൭
ഫലമുണ്ടാകുന്നതു പരമേശ്വരനിൽ നിന്നുതന്നെ
യോഗ്യതയാൽ- 'ആത്മാന്നാദോ- വസുദാനശ്രുതി'
യാലും പരൻ ഫലപ്രദനാം- ശ്രുത്യുപപത്തികളാ
ലേജൈമിനി ൮ഫലദം തു കർമ്മമെന്നോപ്പ്- ഹേതു
ച്ചൊല്ലാൽ ഭഗവദ്വ്യാസനു മുൻ ചൊന്നൊ ൯രജ

ഹാരം, (വാലാഗ്രശതഭാഗസ്യ ഇത്യാദി) ഉന്മാനം, ആത്മനാപരിഷ്വക്തഃ സ
താ സൌമ്യ തദാ സംബന്ധഃ എന്ന സംബന്ധോക്തി, (ദ്വാസുപർണ്ണാ സാ
യുജാ എന്ന) ഭേദവ്യവഹാരം, എന്നിവയാൽ. ൩. പാദം പോലെ (ചതുഷ്പ
ത്വമെന്നപോലെ). ൪. ചൊല്ലുകൾ. ൬. നിരാകരണം. ൭. ഫലത്തെ
കൊടുക്കുന്നത്. ൮. അജ്ഞൻ- കാരണേശ്വരൻ.

ന്നതെന്നോർപ്പു - ൨- ഹരിഃ - മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ തത്ത്വംപദാർത്ഥശോധനമെന്ന ൨-ാം പാദം തീർന്നു.

ഹരിഃ - കർമ്മങ്ങളിലൊക്കെ ൧ചോദനാദി ൨സംയോഗാദി(ഷ്യ)വും ൩പ്രയത്നാദിവും - സാമ്യാൽ ൪സർവ്വവേദാന്തപ്രമാണവിജ്ഞാനമൊന്നു താനാകും - ഗുണഭേദത്താൽ വിരൂപ്യത്വം പററില്ലയെങ്കിൽ ദോഷം ൫വ്യവസ്ഥയാകിലൊരോ ശാഖയിലും ഗുണഭേദംമെന്നിട്ടുന്നതിനാൽ - മേലും ശിരോവ്രതം ചെയ്യാത്തവരിതിനർപ്പാകില്ലതെന്ന് - സ്വാദ്ധ്യായധർമ്മമായ് ശ്രുതിയോർപ്പു വേദവ്രതോപദേശത്തിൽ - ൬അധികൃതിവിഷയത്തിൽ ശബ്ദാദിയിനാൽ ൭യാഗമട്ടുതന്നിയമം - ൭സർവ്വവേദായ്പദ'മെന്നും ശ്രുതി കാട്ടീടുന്ന വിരൂപ്യവും - ൮ ശാഖാന്തരോപദിഷ്ടങ്ങളാം ഗുണങ്ങളുടെ മേറ്റാം സമമാം - വിജ്ഞാനത്തിൽ കാര്യം വിധശേഷമതാകുമഗ്നിഹോത്രം പോൽ - കാമ്യവിശിഷ്ടജ്ഞാനോപകാരമാകും പ്രയോജനത്തിന്നാം - ഭേദം വരാത്തയാലേ മേളനത്രുപോപ

---

൧. ചോദനാ വിധി. ൨. സംയോഗം - പ്രയോജനസംയോഗം (തങ്ങളിൽ ജ്യേഷ്ഠനും ശ്രേഷ്ഠനുമാകുമെന്ന ശ്രു. പ.) ആദികൊണ്ടുള്ള ഉപസമാഖ്യകളുടെ ഗ്രഹണമുണ്ടാകുന്നു. ൩. പുരുഷയത്നത്തിന്റെ - ഉല്പന്നയാൽ. ൪. സർവ്വവേദാന്ത പ്രമാണത്താലും പ്രതിപാദ്യമായ ജ്ഞാനം. ൫. അധികാരം. ൬. സൌത്യാദിയായവ ഏകാഗ്നി സംബന്ധങ്ങളായിരിക്കുന്നതുപോലെ. ൭. വേദങ്ങളൊക്കെ യാതൊരു (ബ്രഹ്മ) പദത്തെ പ്ര

പസംഹൃതിഃ കാൎയ്യാ. വ. ഉദ്ഗീഥവിദ്യകാണ്ണ്വഛാന്ദോഗ്യശ്രുതികളിൽ പറഞ്ഞവകൾ. ശബ്ദത്താൽ ഭിന്നത്വം കൊള്ളുന്നവയെങ്കിലല്ല, സംഗ്രാമം. തൊട്ടതിനൊടയ വിശേഷാലെന്നാൎക്കിലില്ല, വിദ്യൈക്യം. ൻപ്രക്രമഭേദത്താലേപരോവരീയസ്ത്വമാദിയെന്നോണം. ചേരൊന്നാവുകയാലേ വിദ്യൈക്യംന്യായമെങ്കിലതു നീക്കീ. മുൻസൂത്രത്തിലതും ഫ൦കാഠകസംജ്ഞൈകത്വമെന്നപോൽ തന്നെ. ന. ഓമെന്നിയക്ഷരമുദ്ഗീഥമുപാസിക്കയെന്നു മുദ്ഗീഥം. ആണു വിശേഷണമഖിലശ്രുതി സാധാരണയിനാലെ നിൎദ്ദോഷം. ര. ഒരിടം ചൊന്നവസിഷ്ഠത്വാദികളാകും ഗുണങ്ങൾ മററിടമാം. സൎവ്വത്രയൊരേ പ്രാണൻ തൻ വിജ്ഞാനമതു തന്ന ഭേദത്താൽ. ഒ. ബ്രഹ്മസ്വരൂപഭൂതാനന്ദാദികളെല്ലാമെങ്ങും മൊരുപോലെ. സൎവ്വാഭേദത്താ ഫലുപസംഹൎത്തവ്യങ്ങളെന്നറിഞ്ഞിടുക. ഭേദമിരിക്കിലുള്ള വബാഹുല്യാല്പത്വങ്ങൾ വന്നിടുന്നതിനാൽ. സഗുണത്തിൽ വരും പരമാത്മാവിൽ വരാ നപ്രിയശിരസ്ത്വമുഖ്യങ്ങൾ. തൈത്തിരീയത്തിൽ

ത്രിപാദിക്കുന്നു. വ. ഉപസംഹാരം വേണം. ൻ. ഉപക്രമ (ആരംഭ).
ഫ൦. കാഠകമെന്ന പേരിന്റെ ഏകത്വം പോലെതന്നെ.
ഫ. മേലിക്കപ്പെടുവാൻ യോഗ്യങ്ങൾ. വ. ഏററക്കുറച്ചിലുകൾ.
ന. ആനന്ദമയനായ പരമാത്മാവിന്റെ ബോധത്തിനായിട്ടു സ്മൃതി ശ്രുതിപ്രദൎശനപ്രകാരം ആനന്ദമയ കോശധൎമ്മങ്ങളായ 'തസ്യപ്ര

ചൊന്നവയറി, ൪കോനന്ദാദിയന്ന്യഗുണജാതം. ഉപ
സംഹത്ത്വ്യംസംപ്രതിപാദ്യ ബ്രഹ്മാഃസ്ഥ ൫സാമാ
ന്യാൽ. ൬. ൭സമ്യഗ്ദശ്ശനാമതിനാസ്സർവ്വോൽകൃഷ്ടൻ
പരൻപുമാനെന്നാം.പറയപ്പെടുമേന്മേല ൮തൽഫാദിശ്രേ
ഷ്ഠ്യച്ചൊല്ല തിൻെറ പെരുമയ്ക്കായ്. അല്ല' ൯പ്ര
യോജനത്താൽ ശ്രദ്ധാത്മാനപ്രകാശതേ'യെന്നം.
ശ്രുതിയിലെയാത്മപദത്താൽ താനം പ്രതിപാദ്യ
നായതപ്പുരുഷൻ. ൧. ഇതു സർഗ്ഗാദികർത്താവായെ
ല്ലൊ താനിരുന്നവെന്നേടം. പരമാത്മഗ്രഹണം ശ
രീരേറിടമൊപ്പം വരുന്ന ൧൧താദാത്മ്യാൽ. ആത്മഗ്ര
ഹണംചേരുന്നം ദുഃസ്പഷ്ടന്നായാൽന ൧൨ചേൽ, നൈ
വം (നൈവം.) ൧൩യേനാശ്രുതം ശ്രുതം സ്യാൽ, സ
ദേവ, തത്ത്വമസിതൊട്ടറപ്പാലേ. ൧൪. കാർമ്മതാപ്പ
ന്ന ൧൫സ്മൃതിവിഹിതാചമനത്തെ യനുവദിക്കകയാൽ.
വാജസനേയിഛാന്ദോഗ്യങ്ങളിലല്ലൊ ൧൬വിധേയമാച
മനം. ൧൭എന്നാകിലുമാ പ്രാണനെയനഗ്നമാക്കുന്നു
വെന്നു വേദാന്തം. ചൊല്ലുമപൂർവ്വാനഗ്നതയതിന

യശേമവശിര'ഃ എന്ന തുടങ്ങിയവകൾ. ൪. ആനന്ദതപാലീയ.യി സപ
ത്തപട്ടുത്തങ്ങളായിരിക്കുന്ന മറഗുണങ്ങൾ. ൫. സാധാരണ്യാൽ. ൬. യ
ഥാർത്ഥാനുഭവത്തിനായിട്ടു്. ൭. ഇന്ദ്രിയേഭ്യഃ പരാഹ്യർത്ഥാഎന്ന തുടങ്ങി
യതിൽ. ൮. പ്രയോജനമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു്.

൯. ഐക്യാൽ. ൧൦. അല്ലെന്നാണെങ്കിൽ അതിനെയല്ലാ. ൧൧. യാ
തൊന്നിനാലശ്രുതവും ശ്രുതമാകും, സത്തുതന്നെ, അതു (ആത്മാ) നീയാ
കുന്നു, ൧൨. സ്മൃതിപ്രസിദ്ധമായ, ൧൩. അനഷ്ഠേയം,

ടെ ചിന്താവിധേയമെന്നറിക. ൻ. എന്തിനൊ വി
ദ്യൈകത്വം ഗുണോപസംഹാരവും ഭിന്നകളാം.
ശാഖകളിൽ വേദമൊന്നിൽ താനമഭേദാൽ മനോമ
യാ (ദ്യൈക്യാം) ദ്യോതുമ. ൫൦. ഇതുപോൽ തന്നെ
യന്ന്യസ്ഥലവുമൊരേ വിദ്ദ്യയിൻെറ സംബന്ധാൽ.
അവിഭാഗേന വിചിന്താഭിന്ത്യാക്ഷികളിൽ ശ്രുതിഭേ
യിക്കെങ്കിൽ. അപ്പോവം ന്ദൃശ്യഹംമന ഹരിതിസ്യ
ശ്ലേചഭിശപി (ഭേദ) ശേഷത്താൽ. തഹ സ്യതസ്യത്
ഭേദേത്യാദി ശ്രുതി കാട്ടിടുന്ന ൯ധമ്മഭിദാം. ൫൧.
സ്ഥാനാവിഭേദത്താൽ ൨സംഭൂതി പോൽ ദ്ദ്യവ്യാപ്തി
യാം വത്ത്രതിയത്തും. അപ്പുപസംഹരത്ത വ്യശോണ്ഡി
ല്യാഖ്യാദിയായ, വിദ്യകളിൽ. ൫൨. ൻതാണ്ഡിരഹ
സ്യങ്ങളിൽ പോൽ പൈങ്ഗിരഹസ്യേപചപുരുഷവിദ്ദ്യയ
തിൽ. നിരുപിച്ചോണം തൽത്തിരികളിലോതാത്തി
ല്ല, ധമ്മമേളനവും. ൫൩. തത്തൽശാഖോപനിഷ
ൽ തുടച്ചയിൽ സവ്വവും പ്രവേധിച്ച്. ഹൃദയം
വേധിച്ചെന്നാദിയാസ്സ്യാക്കണ്ണും കൂടുമൊക്കെത്താൻ. വി
ദ്ദ്യകളിൽ മേളനാഹങ്ങളല്ലയെന്നായ്യരിച്ചുകൊള്ളേ
ണം. ൫൪. ഹൃദേധാദികളാമത്ഥത്തിൻ ഭേദഹേതു

ന്ന. ദക്കിങ്കലഹമെന്നും ആദിത്യങ്കലഹസ്സെന്നും. ൯. ധമ്മഭേദത്തെ. വ. സം
ഭൂതി, ദ്യനിവേശമാദിയായ ഗുണങ്ങൾ. ൻ. ഈ പേരുള്ള വേദാന്താ
ഖ്യായികയിൽ.

൫, നല്ലതുപോലെപിളന്ന്. പൊളിച്ച്.

വാൽ തന്നേ. ഫ. വ തത്സുകൃതം ദുഷ്കൃതവും ന വി
ധൂനനം ചെയ്യുന്നതെന്ന കേൾക്കമിതം. കൌഷീതക്യാ
ദികളിൽ ഹ ഹാനാത്ഥത്തിങ്കലാം വിധൂനനവാക്.
ഏന്തെന്നാകിലു ശ ഉപായനപദശേഷതാലിതാ ന പൂ
ൎവ്വമീമാംസാ. ചൊന്നകശാചരന്ദസ്മൃത്യപശാനം പോ
ലെ കാങ്കെ സാന്നിദ്ധ്യാൽ. ഫ. വിദാന്ന കടക്കേ
ണ്ടൊന്നിപ്പാഴികയാൽ മരിച്ചിട്ടുന്നേരം. സുകൃതേതര
ഹാനിവരുന്നെന്തെന്നാലക്കണക്കു മറുശാഖാ. ചൊ
ല്ലുന്ന ൭ വിവക്ഷയിനാൽ നിമിത്തനൈമിത്തികങ്ങളു
ടെയൊപ്പം. താണ്ഡിശ്രുതി ശാട്ട്യായനി രണ്ടിനുമ
വിരോധമാകകൊണ്ടിട്ടു. ഫ. ഉത്തരമാൎഗ്ഗഗതിക്കു
ത്ഥവത്തമിതുപാട്ട ദുഷ്കൃതക്കേടാൽ. സുകൃതക്കേടാ
ലുമെഴും വിരോധമവിശേഷമാൎഗ്ഗതിം കൊൾകിൽ.
ഗതിഹേതുവാകമത്ഥോപലബ്ധിയാൽ ലോകമട്ടുസ
ങ്ങണത്തിൽ. ചേതു വന്നത്ഥവതികചിലല്ലാകചി
ലെന്നു (മൃഗയഥാദാവം) മിരുവിധം വരവാം. ഫ. അ
ഭ്യുദയപ്രാപ്തിഫലം ചേതും സഗുണാഖ്യ വിദ്യകൾ
ക്കെല്ലാം. അവിശേഷേണോത്തരമാൎഗ്ഗപ്പോക്കവിരോ
ധമാം ശ്രുതിസ്മൃതിയാൽ. ഫ. ബ്രഹ്മപ്രളയത്തോ

വ. ബ്രഹ്മോപാസകൻെറ സുകൃതദുഷ്കൃതങ്ങൾ. ന. ത്യാഗം. ര. ഹാ
നമപേക്ഷാ. ശ. ഉപായനശബ്ദത്തിൻെറ സാഹചൎയ്യംകൊണ്ടു. ന. പൂ
ൎവ്വമീമാംസാ. ൭. പറവാനുള്ള ഇച്ഛയാൽ.

ഫ. അദൃഷ്ടമായിട്ടു. വ. ചിലേടത്തുള്ളതെന്നും ചിലസമയ

ളുവുമധികാരത്തെ നടത്തിടുന്നവരാം. ജീവന്മുക്തർക്ക്
ധികൃതി സമാപ്തിവരെയാ മിരിപ്പറിഞ്ഞിടുക. ൨൯.
൩ അക്ഷരവിഷയദ്വൈതപ്രതിഷേധപരങ്ങളായ ശ
ബ്ദാനാം അസ്ഥൂലാദീനാമുപസംഹാരമെഴും നിഷേ
ധസാമാന്യാൽ. അക്ഷരവസ്തുവൊടേകീഭാവത്താൽ
താനുമകംനാക്കറിക. ൪ ഔപസദപ്പടിയാണിത്തു ഉണ
മുഃവ്യത്യാദി ൫ പൂർവ്വകാണ്ഡത്തിൽ. ൩൦. ശ്രുതികളി
൭ ല്ലതാം പിബന്താവിത്യത്രദ്വാസുപർണ്ണമന്ത്രേച. ജീ
വേശ പറഞ്ഞാൽ വിദ്വൈകത്വം ദ്വിത്വസംഖ്യയാ
കഥനാൽ. ൩൧. ശ്രുതിയിലു ൯ ഷസ്തകഹോളപ്രശ്നം
രണ്ടടവും പരാത്മാവിൻ അവിശേഷമായുമസ്ഥാ
ന്തരാവിചാരത്തിനാലെ വിദ്വൈക്യം. ഇത്തുഭൂതഗ്രാമ
പ്പടി ൧൧ പ്രഷ്ടൃദൃഷ്ടിഭേദം വെടിഞ്ഞു ചോദ്യത്തിൽ. ഭേ
ദം ചേരിക്കിൽ തെറ്റില്ലുപദേശാന്തരം കണക്കറികെ.
൩൨. ൧൨ തത്ത്വം ബ്രഹ്മാസിയഹം ബ്രഹ്മാസ്മീത്യന്യശ്രു
തി പ്രകാരത്തിൽ. ത്വംവാഹമസ്മിഭഗവോദേവതെ

ത്തപ്പെന്നും. ൩. അക്ഷര (ബ്രഹ്മ) വസ്തുവിഷയങ്ങളായി ദ്വൈതനി
ഷേധപരങ്ങളായിരിക്കുന്ന അസ്ഥൂലമനണുമുതലായ ശബ്ദങ്ങളുടെ സ
മ്മേളനം. ൪. യാഗംപോലെ (യജ്ഞാദികർത്താക്കൾപോലെന്നുസാരം).
൫. ജൈമിനീയത്തിൽ. ൬. കർമ്മകാണ്ഡം. ൭. ഋതംപിബന്തൌ സുകൃതസ്യ
ലോകെ എന്നും ദ്വാസുപർണ്ണാസയുജാസഖായാ എന്നു മുള്ള മന്ത്രങ്ങളിൽ.
൯. ബൃഹദാരണ്യത്തിലെ രണ്ടുപ്രശ്നങ്ങളിൽ.

൧൦. എല്ലാഭൂതങ്ങളുടേയും ഹൃദയമദ്ധ്യേ. ൧൧. പ്രഷ്ടൃവ്യവസ്ഥവിഷ
യമായ, ഭേദത്തെ, ൧൨. നീബ്രഹ്മമാകുന്നു ഞാൻ ബ്രഹ്മമാകുന്നു എന്നു

യെന്നാദിയായ മന്ത്രത്തിൽ. ൯സഗുണോപാസ്താരണ്ടിൻ പരസ്പരാഭേദഭാവനാ ശ്രുതിയിൽ. തദ്രഷ്ടാക്കൾ വിശേഷിച്ചു ചെയ്യുന്നെന്നറിഞ്ഞുകൊള്ളേണം. ൨൯. തദ്യത്തൽസത്യമസൌ 'സത്യം ബ്രഹ്മേതി' യെന്നു രണ്ടിടവും ൩൦ബൃഹദാരണ്യശ്രുതിയിൽ സത്യവിദ്യയൊന്നാണു സത്യതാദികളും. ൨൧. ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ കേനക്കം ഹൃദയാകാശസ്യസത്യകാമത്വം. മുതലാംഗുണങ്ങൾ സംബന്ധിക്കുന്നന്ത്യത്രവാജസനേയിശാഖയിലും. ഹൃദയസ്ഥാനസമാനതയുപാസ്യനാമീശ്വരൻെറ തുല്യത്വം. അവനുടെ സേതുസമത്വങ്ങളെന്നിവയറിഞ്ഞു കൊണ്ടിടുക. ൨൩. പ്രാണാഗ്നിഹോത്രമതിനുടെയനുലോപമാദരവിനാലനുഷ്ഠേയം. തന്നേ ഭോജനാലോപത്തിങ്കലുമെന്നുള്ള ശങ്കതെററാകും. ഊണാകുമ്പോൾ പ്രാണാഗ്നിഹോത്രമാദ്യം ഭുജിക്കുമെന്നതാൽ. ചെയ്യുക 'തദ്യദ്ഭക്തം' തൊട്ടുള്ള ഹോമീയമെന്നായാ വചനാൽ. ൨൪. അക്കമ്മാങ്ഗോദ്ഗീഥാതികളിൻ ശരിയായ ൫നിജവ്യപാസ്തിക്കു നിയമക്കേടറിയുകയാൽ വേറപ്രതിബന്ധഫലമെഴുന്നതലും. ൨൫. ബഹുശാഖകളിൽ ചൊല്ലും വായുപ്രാണങ്ങൾവേറു, ൨൬സങ്കഷേ. 'നാനാവാദേവതാ'യെ

---

൨൭ മറവശ്രുതിപ്രകാരം, ൨൮. സഗുണനായശ്വരൻെറയും ആത്മാവിൻെറയും, ൨൯. വാജസനേയശാഖയിലും, ൩൦. ലോപം വരാസ്റ്റു.
൫, നിജ (നിശ്ചയ) മായ ഉപാസനയ്ക്കു, ൨, പൂർവ്വമീമാംസയി

ണോത്ഥകയാലേ പ്രകൃഷ്ടദാനം പോൽ. വൃ. ബൃ൧ ഹൽതരലിംഗാൽ വാജസനേയോക്ത ൪മനശ്ചിദാദിയെല്ലാമേ. തന്നേ സ്വാതന്ത്ര്യവിദ്യാത്മകങ്ങൾ ൫ബലവത്തരം ൬ഹിതല്ലിംഗം. പ്രകരണമതിനെക്കാളില്ല’മെന്നുണ്ടോ ൭ീട്ട പൂർവ്വകാസ്ഥത്തിൽ. സൂത്രേശ്രുതിലിങ്ഗേത്യാദിയിലിത്തു സിദ്ധാന്തമെന്നറിഞ്ഞിടുക. ൮മുതലാം ക്രിയാമയാഗ്നിപ്ര ൯ക്രിയയാലായതിൻെറവിഷയമതായ്. ആണവികല്പച്ചോൽ ൧൦ചോദശാഹത്രുചക്രിയാങ്ഗഭൂതമതാം. മാനസസോമഗ്രഹമട്ടുത്തുപോലെന്നുള്ള ൧൧പൂണ്ടുവാക്യാല്പം. നാമസമാനതയാലേ ക്രിയാങ്ഗതായെന്നു പൂർവ്വവാദിമതം. ഇതുശരിയല്ല്വാ വിദ്യാത്മകങ്ങളാണേമനശ്ചിദാദികളാം. അഗ്നികൾ, ൧൨തേഷൈഹതേവിദ്യേതി’ സ്വാതന്ത്ര്യ നിശ്ചയത്താലേ. ഇവയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യലിംഗം കാണുകകൊണ്ടും ൧൩നകർമ്മശേഷത്വം ശ്രുത്യാദിബ

---

൨ ഒരു ഭാഗത്തിൽ. ൩. ബഹുവിധമായ അടയാളങ്ങൾ ഹേതുവായിട്ട. ൪. ‘ആത്മനോഗ്നീനക്കാൻ മനോമയാൻ മനശ്ചിതാൻ വേദ’ എന്ന സ്ഥലത്തു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. (മുപ്പത്താറായിരമൊത്തവയായി) തൻെറ മനോവൃത്തികളാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടവയായി സൂര്യനെപ്പോലെ ഉടൻ ഫലം തരുന്നവയായി മനോമയങ്ങളായിരിക്കുന്ന അഗ്നിചയനപ്രകാരങ്ങളെ അറിയുന്ന (ഉപാസിക്കുന്ന). ൫. ഏററവും ബലമുള്ളതു. ൬. ഒന്നാമത്തെയായ. ൭. പ്രകരണത്താൽ.

൮. (എന്നിവ വിദ്യകൾതന്നെ). ൯. കർമ്മശേഷമാണന്നുവന്നി

ലാധിക്യാൽ താനംസ്വാതന്ത്ര്യപക്ഷ ^ന ഹാനിയില്ലാ. സമ്പൽഫലാദിമൂലം മനശ്ചിദാദി ^ര സ്വാതന്ത്ര്യതാ സിദ്ധാ- ഇതു കാണുകയുംചെയ്ക ^ഒ പ്രജ്ഞാന്തരമ തിനുടേ ^ഞ പൃഥക്ത്വം ചോൽ- ഇതു മീമാംസയി ലുക്തം 'ക്രത്വർത്ഥായാമിതീ' തിസൂത്രത്തിൽ- ഇല്ലാക ർമ്മാംശത്വം മനശ്ചിദാനിക്ക നാമസാമ്യാലും- എ ന്നന്നാൽ മുൻശ്രുത്യാദികളാൽ കേവല ^൭ പുമർത്ഥ സിദ്ധിയിനാൽ- 'മൃത്യുർവ്വഏഷഃലോകോഗൌതമ' എ ന്നാദിയായ രണ്ടിടവും- മൃത്യുവൊടു ^വ്യ തുല്യതാപത്തി യ ^ൻ അംഗീഭാവാപത്തിയില്ലിരണ്ടേപ്പോൾ-കണ്ടിടുക, ശബ്ദ ത്തിനപരത്തിനോടുണ്ടു ചേർച്ചയൊക്കമിതു്- നാമസ മാനതയാ ലന്യോന്യസമാനാങ്ഗ ^ഫ ബഹുളതാമൂ ലം- താനം കേവല ^ഫ ചിത്ത്വാത്മകതാസിദ്ധാമനശ്ചി ദാദിക്കു്- വൻ- ^വ ചില ലോകായതികാദികൾ ദേ ഹാന്തർഭാവമാ ^ന മനന്യത്വം- ^ര ആത്മാവിനോപ്പൂ ദേഹഭാവത്താലെ യെന്നബദ്ധമിതു്- വേർപാടുത

ല്കുന്ന സാരം. ന. ഹാനിയില്ല. ര. സ്വാതന്ത്ര്യം സിദ്ധമായിരിക്കുന്നു. ഒ. 'തസ്യൈവം വിദുഷോ' എന്നു തുടങ്ങി പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മാനസജ്യോതിഷ്ടോമമാണു പ്രജ്ഞാന്തരമെന്നതു കൊണ്ടറിയേണ്ടതു. ഞ. പൃഥക്ത്വം. (പാർത്ഥക്യം) വേർപാടു. ൭. പുരുഷാർത്ഥം. വ്യ. സാമ്യപ്രാപ്തി. ൻ. അംഗീഭാവമടയൽ. ഫ. ബാഹുല്യം.

ഫ. ചിത്ത്വാത്മത്വം സിദ്ധമാണു്. വ. നിരീശ്വരവാദികൾ (നാസ്തികർ മുതലായവർ,) ന. ദേഹത്തോടഭേദം. ര. ജീവാത്മാവിനു്,

ന്നെ ദേഹാദാത്മാവിന്ന, ദേഹമിങ്ങുനിലനില്ക്കെ-ആത്മാ കാണാഴികയാൽ ൫ ദേഹധർമ്മോപലബ്ധിയെന്നോണം-൩൦- ഉദ്ഗീഥാദികളാകും ൬ കർമ്മാങ്ഗാശ്രിതവ്യുപാസ്തിയെല്ലാമേ- വേദംതോറും ശാഖാഭേദങ്ങളിലേവയൊക്കെയങ്ങങ്ങ്- തന്നേ നിയതകളല്ലെന്നവർത്തിപ്പവയൊക്കെയെങ്ങുമൊരുപോലെ- മന്ത്രാദികളുടെ മേളനമട്ടിൽ താനോ വരുന്നിത വിരോധം- ൩൧- ഭൂമാവിന്റെ സമസ്തോപാസ്തിക്കേ ശ്രേഷ്ഠതാ കൃതുക്കളില്- ശ്രുതി ദർശിക്കുന്നപ്പോൾ മൂർദ്ധേതിസമസ്തധീ,യൊഴിച്ച ൭ പരം- ൩൨- കംബ്രഹ്മ, 'സത്യകാമഃ, പ്രാണോഹപിതേതി' യാദിയായേടം- ഒന്നറിയേണ്ടിയതെങ്കിലുമാം വിദ്യാപലത്തു ചൊൽ മുതൽത്തിരിവാൽ- ചൊന്നോ ൮ അഹം ഗ്രഹോപാസ്തികളിലനുഷ്ഠിതി വികല്പമോർക്കേണം- ഇല്ല ൯ സമുച്ചയമിവയുടെയുപാസ്യ ൰ വിഷയാനുഭൂതിതുല്യതയാൽ- ൩൩- 'സയപ്ത്യതം, യോനാമബ്രഹ്മേത്യാദി വപ്ര

---

൫. ദേഹധർമ്മവും അതിൻ (ജ്ഞാനവും) ലാഭവും പോലെ അല്ല. (ഗ്രന്ഥജ്ഞാനവാസികൾ ഇവിടെ മീമാംസകരെന്നാണ്. (ഇവരും നാസ്തികൈകദേശികൾ തന്നെ- ഈശ്വരനിരപേക്ഷമായി കർമ്മത്തിനു ഫലദാതൃത്വം മുതലായതു പറയുന്നതിനാൽ) ൬. അങ്ഗാവബദ്ധോപാസനയെല്ലാം. ൭. വ്യസ്തോപാസനം. ൮. ചൊല്ല് മുതലായതിന്റെ ഭേദത്താൽ, അതു താനെന്നുള്ള ഉപാസനകളിൽ അനുഷ്ഠാനവികല്പം. ൯. ഒരുമിച്ചു ചേ(ർപ്പ്) ക്കൽ.

൰. ഉപാസ്യവസ്തു വിഷയത്തിലുള്ള അനുഭവത്തിന്റെ (സാമ്യം കൊ

തീക(കാമ്മ്യങ്ങാം) ഭാവനകാം- ചേത്തോ വികല്പമായോ ചെയ്യാം മുൻ ചൊന്ന ൩ഫേതാഭാവത്താൽ- ൩൫- കമ്മാങ്ഗോക്തീഥാദികളാക്കുമുപാസനകളിൽ കലൎന്നുള്ള- ആശ്രയഭ്രതസ്തോത്രാദികളേവം ൪പ്രത്യയങ്ങളെന്നറിക- ൫ശ്രുതികളില ൬ങ്ഗപ്രത്യയയൂഗ്മം മേളിച്ച ശാസനാലും മേൽ- ൭വേദാന്തരോദിതപ്രത്യയസ്യ വേദാന്തരേ ൮പസമാഹാരാൽ- ഗുണസാധാരണ്യശ്രുവണാലും ൻമേളിച്ച തന്നെ ചെയ്യേണ്ടു- തെററിത്ത്രയുമാക്ഷേപം മേളനമ ൧൦ങ്ഗാവബദ്ധധീയ്യില്ലാ- അവയുടെ സമുച്ചയത്തിൻ ശ്രുവണാഭാവം നിമിത്തമായിട്ടും- ശ്രുതിദശനത്തിനാലുംസിദ്ധാന്തം മുമ്പു ചൊന്നതാകുന്നു- ൩൩- ഹരിഃ ഓം. മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ പരാപരബ്രഹ്മവിദ്യാഗുണോപസംഹാരമെന്ന മൂന്നാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ബ്രഹ്മജ്ഞൻ ൧പരമടയുന്നാത്മജ്ഞൻ ൨തരതിശോകമിശ്രു൩ിയാൽ- വേദാന്തവി ൩ഹിതവിജ്ഞാനാൽ താൻമോ ൪ക്ഷപ്രാപ്തിയെ ൫ന്വേഷിപ്പാ

ണ്ടു°.) ൯കത്രുപതാൽ. ൨. പ്രതീകോപാസനകൾ. പ്രതീകം-പ്രതിമ. (അവയവം) ൩. കാരണമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു°. ൪. പ്രത്യയം- നിശ്ചയം. (ജ്ഞാനം.) ൫. വേദങ്ങളിൽ. ൬. അങ്ഗപ്രത്യയങ്ങൾ. ൭. വേദാന്തരത്തിൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. ൮. ആകൎഷിക്കലാൽ (വരുത്തലാൽ.) ൻ. ചേൎത്തു ൧൦. അങ്ഗാവബദ്ധോപാസനയ്ക്കില്ല.

൧. പര(വസ്തുവെ)ത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. ൨. തരിക്കുന്നു (കടക്കുന്നു.) ൩. വിധിച്ചിട്ടുള്ള. ൪. മോക്ഷപ്രാപ്തി. ൫. ശീനശീലമുള്ള, ന്യായസ്വപ

സർ- ജൈമിന്യാചാൎയ്യൻ ദ്രവ്യദേവതാദിസ്ഥലത്തു
൩൭'പൎണ്ണമയീ'- ഇത്യാദിസ്മൃതിയാംപോൽ ദേഹവ്യ
തിരിക്തനാകുമാത്മാവിൻ- കൎമ്മാങ്ഗശേഷതാഹേതു
വിനാൽ ൧സ്താവകമിതെന്നുരെക്കുന്നു- യജ്ഞേനേജ്ഞേ
യെന്നാൎഷ്ഷി ൨ജ്ഞാനസമാചാരദൎശനത്താലേ- ൩യല്ക്ക
ൎമ്മംജ്ഞാനത്തൊടുചെയ്യുന്നെന്നീശ്രുതിപ്രമാണാലും-
൪സഹകാരിതാശ്രവണത്താലും വിദ്യക്കുകൎമ്മശേഷ
താം- വിദ്വാൻയജിക്കുയെന്നും ശ്രുതിയാൽ ജ്ഞാനി
ക്കുകൎമ്മവിധിയാലും- ൫കുൎവ്വന്നേവേഹേതി ശ്രുതി
നിയമാലും ക്രിയാങ്ഗമാം ജ്ഞാനം- ൬തെററിവ
തത്ത്വമസീത്യാദികളാൽ ജീവങ്കൽനിന്നു മധികന
താം- പരന്റെയുപദേശത്താൽ ഭഗവദ്വ്യാസരുടെ
പക്ഷമോതിയതു- ൭ശേഷത്വപ്രവൃത്തികളാം ൮
ഹേത്വാഭാസങ്ങളാലിളക്കീട്ടാൻ- കഴിയാശ്രുതിക
ളിലപ്പോൽ 'മഹദ്ഭയം' തൊട്ടുവററിലുറിയ്യുകയാൽ-

ൎണ്ണമയീജുഹൂർഹ്രദ്വതിയെന്ന തൊട്ടു ശ്രുതി. ൧. സ്തുതിപരം, ൨, അനുഭവജ്ഞാനികൾ, ൩, യദേവവിദ്യയാകരോതിശ്രദ്ധയോപനിഷദാതദേവവീൎയ്യവത്തരം ഭവതീതിശ്രുതി. ൪, സഹകാരി (അനുഗാമി) ആണെന്നു ശ്രുതി പറകകൊണ്ടും. ൫, ഈശാവാസ്യശ്രുതി. ൬, ഇതു സിദ്ധാന്തപക്ഷം, ൭, ശേഷത്വാൽ പുരുഷാൎത്ഥവാദൊയഥാന്യേഷ്വിതി യെന്ന സൂത്രത്തിൽ പറഞ്ഞു. ൮, ഹേതുക്കൾ പോലെ തോന്നുന്നവയാൽ, ൯, അകൎമ്മശേഷത്വത്തിനും,

ആചാരനോക്കൊരുപ്പോലെ ൧കർമ്മശേഷതയതിങ്കലുമം കൂടെ. വിദ്യക്കു ൧'കിമർത്ഥാവയമദ്ധ്യേഷ്യാമഹേ' ഇതിപ്രമാണത്താൽ. 'യദേവവിദ്യയേ' തിവാക്യം ൨അസമവിദ്യാവിഷയമല്ലറിഞ്ഞിടുക. വിദ്യാകർമ്മങ്ങളിവൻ തന്നേ ൩അന്വാഗമിപ്പിതെന്നേടം. കാണ്കെ,വിഭാഗം ൪നൂറോപ്പം ൫വിദ്യൈക്യകം, ക്രിയാന്യനെ (തുടരും) ച്ചേരും. ൬അദ്ധ്യയനമാത്രവാനേകർമ്മവി ൭ധാനം, വിശേഷമായിട്ടു്. കുർവ്വന്നേവേഹശ്രുതിവിധാനെ ന്നുള്ള നിയമമില്ലാഞ്ഞു. അഥവാ വിദ്യാസ്തുത്യർത്ഥമായിതനുവാദമെന്നു കാണേണം. ചിലരിചരപ്പടിയെല്ലാം ത്യജിച്ചുതൂഷ്ണീമവസ്ഥയോക്കുന്നു. സാക്ഷാൽക്കാരജ്ഞാനം സർവ്വവിനാശകവുമാംസ്വാതന്ത്ര്യം ൮തൽ. വേദത്തിൽ സന്ന്യാസാശ്ര (മത്തിലും) മികളിലും വിദ്യ കേട്ടിട്ടുണ്ടെല്ലോ. ൧. എത്തുന്നമൃതത്വം ബ്രഹ്മസംസ്ഥനെന്നുള്ളതാകുമനുവാദം. സന്ന്യാ ൯സവിധായകമല്ലെന്നാൻ ജൈമിനി, ൧൦നിഷേധതിശ്രുതിയും. ഭഗവാൻ വ്യാസനനു ൧൧ഷ്ഠേയമെന്നിതോക്കുന്നു

---

൧. നാമെന്തിനായി അധ്യയനം ചെയ്യുന്നെന്നു സാരം. ൨. സർവ്വവിദ്യകളെയും വ്യാപിച്ചുള്ളതല്ല. ൩. അനുഗമിക്കുന്നു (തുടരുന്നു), ൪. ആറുപണം കൊടുക്കണമെന്നതിനു അമ്പതമ്പതു രണ്ടുപേർക്കെന്നതു ചേരും പോലെ (നാറിക) ൫. വിദ്യയൊരുവനേയും ക്രിയ മറ്റൊരുവനേയും തുടരും. ൬. അധ്യയനം മാത്രമുള്ളവനു്. ൭. വിധി. ൮. അതുകൊണ്ടു്. ൯. വിധിക്കുന്നതു്. ൧൦. നിഷേധിക്കുന്നു. ൧൧. അനു

ഷേസാമ്മ്യവചനത്താൽ- ധാരണമെന്നോണം തന്നെ യുമാമേവിദ്ധ്യപൂർവ്വതാവഴിയായ്- ൨- സ്തുതിമാത്രം രസതമ ഇത്യാദികൾകൊൾകയത്തുമൂലമായെന്നാൽ- അല്ലേവമപൂർവ്വതയാലും വിദ്ധ്യത്ഥകലിങ്ങാദിശബ്ദാലും- ൩- ഇന്ദ്രപ്രതൎദ്ദനാഖ്യാനാദികൾ പാരിപ്ളവാഖ്യമാകുന്ന- കർമ്മത്തിനങ്ങ്ശത്രുതങ്ങളെങ്കില ല്ലോതലാൽ വിശേഷിച്ച്- പാരിപ്ളവാത്ഥതാപ്പോ ക്കതിങ്കലാഖ്യാനരാശിയിവയിന്ന്- ഐക്യപരവാക്യസംബന്ധാൽ വിദ്യാങ്ങ്ശതപമെന്നകൂട്ടേണം- ൪- സാക്ഷാലപേക്ഷയില്ലഗ്ന്യാ ധാനമഥാഗ്നിഹോത്രമാദികളിൽ- സാക്ഷാൽക്കാരം പ്രതിയറിവിന 'പുരുഷാർത്ഥോത'യെന്നു വരലാലേ- ൫- എന്നാലും സർവ്വാശ്രമകർമ്മാപേക്ഷാപടിക്കപടിയായി. യജ്ഞാദിശ്രുതിയാൽ വിദ്യക്കണ്ടശ്വാമത്തു തന്റെ നയോജനാപോൽ- യജ്ഞാദ്യനപേക്ഷയിലും ശമാദിമാനാകയറിവിരനാന്തരമാം- സാധനമായിവനവശംസമാചരിക്കപ്പെടേണ്ടവിധിയതിനാൽ-൬- സകലാന്നഭക്ഷണാന്ത

ക്ഷിക്കാൻ യോഗ്യം, ൧൨. നാലാശ്രമങ്ങളേയും വിധിക്കുന്ന വാക്യങ്ങളിൽ ലിങ്ങാദിയുടെ ഇല്ലായ്മ സമമാകയാൽ.

൧. ആഖ്യായികകൾ. ൨. പാരിപ്ലവമെന്നതു അശ്വമേധാദിയുടെ അംഗമായുള്ള ഒരു കർമ്മവിശേഷമാണ്. ൩. ഉപയോഗം (ഉപയോഗിക്കൽ) കുതിരപ്പുറത്തു കയറുക ക്രമമായി ഗ്രാമപ്രാപ്തിയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു സാധനമാകും പ്രകാരം) ⊢, ൪, അന്തരംഗസാധനം.

ജ്ഞയുമുണ്ടേ പ്രാണസങ്കടത്തിങ്കൽ- ശ്രുതിയിൽ കാണുകയാലുമിതേവം സ്തിബാധയില്ലയാഞ്ഞിട്ടും- മേലും ൧ജീവിതമെന്നാദിയായ് സ്മരിക്കപ്പെട്ടുന്നിതേയൎത്ഥം- പ്രതിഷേധവാക്കനന്നത്തിന്റെ യഥേഷ്ടത്തെ നീക്കുവാനാകും- ൨- ൨യാവജ്ജീവശ്രുത്യോക്തമാകയാലാശ്രമൈകനിഷ്ഠനതാം- അമുമുക്ഷുവിനാൽ പോലും നിത്യാശ്രമകൎമ്മമാണനുഷ്ഠേയം- വിദ്യോല്പത്തൌ സാധനമാകെ ൩സ്സംഹകാരി താനിമിത്തകവും- വേദസ്മൃതി ലിംഗാലവ താനേ കൎമ്മങ്ങൾസൎവ്വധാപിയറി-സാധനസമ്പന്നൻതൻരാഗാദി ക്ലേശരഹിതതാവത്തെ- ൪സഹ്യാത്മേ'തിതഥാമേൽ നസന്തമിത്യാദി കാട്ടിടുന്നിതറി- ൫- വിദ്യയിലധികാരമനാശ്രമിയായുള്ളവനുമുണ്ടതറിയുകയാൽ- സംവൎത്താദിയനാശ്രമികടെ യോഗിത്വം സ്മരിക്കയും ചെയ്യു- ൬വിധുരാദികളുടെ ധൎമ്മവിശേഷം വിദ്യകാനുഗ്രഹം താനും- വേദസ്മൃതിലിംഗാലിതിലാശ്രമകൎമ്മംമഹത്തറിഞ്ഞിടുക- ൭-എത്യാദ്യ ൮നിഹോരശ്ച

---

൧. 'ജീവിതാത്യയമാപന്നോയോന്നമത്തിയതസ്തതഃ- ലിപ്യതെന സപാപേന' എന്നുള്ളതിൽ. ൨. യാവജ്ജീവമഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി- എന്നു ശ്രുതിവിധിച്ചിട്ടുള്ളതാകയാൽ. ൩. സഹകാരിത്വം നിമിത്തവും. ൪. യന്നസന്തം നചാസന്തം... വേദകശ്രുതനസദസ്ക്ഷ- എന്നു തുടങ്ങിയതു്. ൫. വിധുരൻ- ഭാൎയ്യ (പത്നീവിയുക്തൻ) ൬. ഊൎദ്ധ്വരേതോരവത്തെ. ഊൎദ്ധ്വരേതസ്സെന്നവസ്ഥയെ.

ഭതോഭാവമത്രകേന പതനമുണ്ടാകാ. മന്വാദി വാക്യനിയമങ്ങളാലുമിവ തന്ന ഭാവമില്ലാഞ്ഞും. ഇപ്പക്ഷത്തിൽ ജൈമിന്യാചാൎയ്യന്റെ ചോല്യമുണ്ടു സമ്മതികോൾ. ൧൦. ഭ്രംശംനൈഷ്ഠികനടയ്ക്കിലില്ല ൧അധികൃതിലക്ഷണോക്തമായീട്ടും. പ്രായശ്ചിത്തം പതനാസമാനമതിനാലവന്നതാകാഞ്ഞു്. ൨തെററില്ലുപപാതകം ഉൎവ്വങ്ഗനവിട്ടന്യാദികിംലെന്നുചില. പ്രാമാണികര ൩ശനപ്പടിപ്രായശ്ചിത്തം ഗ്രഹിപ്പിതമ്മുക്തം. ൧൧. രണ്ടുവിധമായിട്ടന്നാകിലും ൪ബഹിസ്ത്യാജ്യനാണുവിഭ്രഷ്ടൻ. ൫ആരൂഢസ്മൃതിയാലും ശിഷ്ടാചാരത്തിനാലുമേവമിത്തു്. ൧൨. വൎഷ്തിംഹാസ്സൈവഷ്യതീതിംഫലശ്രുതി നിമിത്തമായിട്ടു്. അങ്ഗാപാസ്തിയിലെജമാനന്ന കൎത്തൃതയെന്നു ചൊൽചിതാത്രേയൻ. ഋത്വിക്കെച്ചേന്ന വയിവയെന്നോൎമന്നൌഡുലോമിയാചാൎയ്യൻ. ഇതു സിദ്ധാന്തം ൬സാങ്ഗക്രിയചെയ്വാൻദക്ഷിണാദിയാലൃത്വിക്. കൊൾകപ്പെടുന്നുവെല്ലൊ, ‘യാംവൈകാംചന’ തുടങ്ങിട്ടും ശ്രുതിയാൽ. താനംസാങ്ഗോപാസനകൾകൃത്വിക്കൎമ്മതാ ഭവിക്കുന്നു. ൧൩. അഗ്ന്യാഹവനാദിവി

---

൧. അധികാരലക്ഷണത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. ൨. സിദ്ധാന്തപക്ഷം, ൩. അശനജന്യപാപപ്രകാരം. ൪. പുറത്താക്കേണ്ടവൻ. ൫. ആരൂഢോനൈഷ്ഠികമെന്ന തുടങ്ങി പ്രായശ്ചിത്തം നപശ്യാമി എന്നതിനാലും. ൬. അങ്ഗത്തോടുകൂടിയ ക്രിയ,

ധിപ്പടി സന്ന്യാസിക്ക വിദ്യ തന്നുടയ. ൧സഹകാൎയ്യ
ന്തരമാകും മൌനത്തിൻ വിധിയപൂൎവ്വത്വയിനാലാം-
പാണ്ഡിത്യം നിൎവ്വിദ്യേത്യാദൌപാണ്ഡിത്യ വിധി
കണ്ടകൊണ്ടതാൻ. ബാല്യാദി രണ്ടപേക്ഷിച്ചിമ്മൂന്നാം
മൌനാമന്നത്രും വിഹിതം. അഖിലാശ്രമകൎമ്മങ്ങളു
മുള്ളതിനാൽതാൻഗൃഹസ്ഥനായവന്റ. ഉപസംഹാ
രംഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ വരുന്നതു വിരോധമായിടാ. ശ്രു
ത്യുപദേശാൽ മൌനം ൨ഗാൎഹസ്ഥ്യം രണ്ടുപോലെ
മറ്റുള്ള- ൩വനവാസഭൃത്ത നിവാസാശ്രമങ്ങളിൻ
സിദ്ധി തുല്യമായിവരും. ൧൪. ജ്ഞാനവിരക്ത്യാദിക
ളെ പ്രകടിപ്പിക്കാതെ കണ്ടിരുന്നിടുക. ൪അന്തരഭാ
വ വിശേഷം ചേരുന്നതിനാലെ ബാല്യമിത്യാദൌ.
൧൫. ഉക്തപ്രതിബന്ധമകന്നിടിലിജ്ജന്മത്തിലേ വ
രും ജ്ഞാനം. അങ്ങിനെ കാണുകയാൽ ൫ശ്രവണാ
യാപീത്യാദിവാക്യജാതത്തിൽ. ൧൬. ഇതുപോൽ മു
ക്തിഫലത്തിൻ നിയമാഭാവം ധരിച്ചുകൊള്ളേണം.
സൎവ്വത്രമുക്ത്യവസ്ഥാതന്നവധാരണ നിമിത്തമായി
ട്ട. ൧൭. ഹരിഃ

---

൧. ശ്രവണസഹകാരിയാകും. ൨. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിത്വം. ൩. വാനപ്രസ്ഥാശ്രമബ്രഹ്മചൎയ്യാശ്രമങ്ങളുടെ ൪. മാനസികധൎമ്മവിശേഷം. ൫. ശ്രവണായാപിബഹുഭിൎയ്യോനലഭ്യ എന്ന തൊട്ടതിൽ. ൬. ജ്ഞാനം വരുന്നതു പോലെ ഇപ്പോൾ തന്നെയൊ ഇനിയൊരിക്കലൊ എന്ന സാരം.

മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ നിൎഗ്ഗുണവിദ്യയുടെ അന്തരങ്ഗബഹിരങ്ഗസാധനവിചാരമെന്ന൪-ാം പാദം.
ഇങ്ങിനെ ൩-ാമദ്ധ്യായം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ശ്രവണാദ്യഭ്യാസ മനേകവാര മുപദേശ (ഹേതുവാൽ) മാകയാൽ വേണം. ൧ജ്ഞാനാപ്തി വരെ, ധ്യാനതപസാമ്മ്യലിംഗാല്യമിപ്രകാരം താൻ- ൨ഹം ധ്യാനിപ്പവർ പരമാത്മാതാനെന്നേ കണ്ടിട്ടു വന്നഹം ഗ്രഹമായ്- ബോധിപ്പിക്കുയുമേവം ചെയ്യു തത്ത്വ’ മാദിവാക്യങ്ങൾ- ൨. ബ്രഹ്മപ്രതീകമാകുംനാമാദി ഷിലാത്മബുദ്ധി വച്ചിട്ട്- ധ്യാനിക്കവേണ്ടതാനാമുപാസകൻ വിഗ്രഹങ്ങൾ കൊൾവീലാ’- ൩- ൪ഉൽകൃഷ്ടതാലാദിത്യാദികളിൽ ബ്രഹ്മദൃഷ്ടി വച്ചിടുവാൻ- യോഗ്യം ലോകന്യായപ്പടിയിതു ചേരുന്നതായറിഞ്ഞിടുക- ൪- ഉദ്ഗീഥാദ്യങ്ഗോപാസനകളിലാദിത്യമുഖ്യാധികളതു്-യോജിക്കുകയാൽവെക്കപ്പെടേണ്ടതാകും ഫലാഭിവൃദ്ധിയിനാൽ- ൫- ൬ളെസിനനായവന്നേ ഫൽംനൈഷ്ഠ്യം സംഭവിക്കാമെന്നതിനാൽ- ചെയ്തിടേണമുപാസനയിതുന്നു താൻ, ധ്യാനമാകുംകൊണ്ടിട്ടും ൭അചലതപമപേക്ഷിച്ചും ചെ

൧, ജ്ഞാനമുടയുമ്പോളും, ൨, അഹംഗ്രഹോപാസനാരൂപമായിട്ട്. ൩, പ്രതിമ, ൪, ഗുണമയാൽ (ഉൽകൃഷ്ടദൃഷ്ടിനികൎഷേധ്യാസിതവ്യാ; എന്നധിക-ന്യാ.) ൫, ഉദ്ഗീഥം ബ്രഹ്മമെന്നുപാസിക്കയെന്നുള്ളതുടങ്ങിയ അങ്ഗാവബദ്ധോപാസനകളിൽ, ൬, ഇതുന്നവനുതന്നെ, ൭, സ്ഥിര

ഷ്ഷുണമാസീനനായുപാസനയെ. മേലും പ്രസ്മരിച്ചിട്ട
ന്നുഗീതാദികളിൽ ഫ. ശുചൌദേശ'ത്തുടങ്ങുമിടം. ന്യ. ഇവ
നെവിടെയെപ്പോഴന്നൊന്നുചിത്തൈകാഗ്ര്യംസുഖേനയാ
വിടെത്താൻ. ചൈകയുപാസനവേണ്ടുന്നേകാഗ്രത
൭യെന്നുമാകെയവിശേഷാൽ. ൧. മരണംവരെയുമുപാ
സനവേണമൊട്ടകാന്തുചോല്ലുമാവൃത്തി. യാവൽക്ഷേ
ത്തരയമസ്താദിതിശ്രുതൌകാണ്ണ ൨ഗീതയിൽ മേലും.
ഫ. ബ്രഹ്മാനുഭവമെഴുമ്പോൾ മുൻപിൻപാപങ്ങളാ
രണ്ടുമേക്രമമായ്. ൮റ്റിടും, പറ്റാതയുമാം ശ്രുതി
കളതുകണ്ണാകചൊല്ലുകയാൽ. ൯. പുണ്യത്തിൻെറ
യു ൯മൊട്ടില്ലാഴിക, നാശങ്ങൾ രണ്ടുമിപ്പോലാം.
ബ്രഹ്മാനുഭൂതിയാലെ ദേഹാദ്യഭിമാനമറ്റിടുന്നേരം.
ഫ൦. ഇജ്ജന്മം ജന്മാന്തരമീരണ്ടിൽ സഞ്ചിതങ്ങളാ
യുള്ള പ്രാരബ്ധേതരസുകൃതം ദുഷ്കൃതമിവയാത്മ
ബോധമെത്തിടവേ- നാശമടയുന്നു ദേഹം വീണിട്ടു
ന്നതുവരെയു ന്നമാരബ്ധം- നില്ക്കുന്നു, ചിരംയാവന്ന
വിമോ ൭ക്ഷ്യേഥേ'തി വേദവചനാത്താൽ- ഫഫ- യ

തപം. വ്യ. 'ഉപവിശ്യാസനെയുഞ്ജ്യാൽ......സമംകായശിരോഗ്രീവംധാരയന്നചലം സ്ഥിരഃ' എന്ന തുടങ്ങിയുള്ള ശ്ലോ.

ഫ. (ശുചൌദേശേപ്രതിഷ്ഠാപ്യ സ്ഥിരമാസനമാത്മനഃ- ൬-ഗീ.) വ. അവിശേഷ (അഭേദ) മായിട്ടു എന്നുമാ (൧) ക. (വെ). ന. (യംയംവാപിസ്മരൻ......ത്യജത്യന്തെകളേബരം ഗീ-ശ്ലോ.) ര. മൊട്ടലില്ലാഴികയും വിനാശവും. ഒ. പ്രാരബ്ധത്തിൽനിന്നന്യമായ സുകൃതദുഷ്കൃതങ്ങൾ. ന്യ. പ്രാരബ്ധം. ൭. [illegible] എന്ന ശ്രുതിയാൽ.

ജ്ഞനേത്ര്യാദികളിൽ കാണുന്നതിനാലെ യഗ്നിഹോത്രാദി- ക്രമമായി ജ്ഞാനംതൻകാൎയ്യങ്ങളിന്നാസ്പദന്നുവെന്നറിക. ചിലശാഖകളിൽ ചൊല്ലുന്നിതിന്നു ൧ഫലമൂന്നിയുള്ള സുകൃതംതാൻ- ൨ജൈമിനിഭഗവദ്വ്യാസരിരണ്ടാൾക്കും ൩പുണ്യനാശമതിനൎത്ഥം- ൪൨. വിദ്യയൊടൊത്തൊന്നോതുകൎമ്മമതിഫലബോധഹേതുവുടനടിയായ്- വിദ്യാരഹിതംപ്പ ൫രാൽ ജ്ഞാനദമിവരണ്ടുമാം ൬യദേവേതി- ൪൩- പ്രാരബ്ധകാൎയ്യമാകുംദുഷ്കൃതസുകൃതങ്ങൾരണ്ടുമുപഭോഗാൽ- നാശമടയിച്ചുമേലാൽ ബ്രഹ്മൈക്യം ചേരുമെന്നുകണ്ടിടുക- ൪൪- ഹരിഃ- ൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ജീവന്മുക്തിനിരൂപണമെന്ന ൧-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ചാവുന്നവരുടെവാഗാദ്യുപാരം താൻമാനസത്തിൽ വിലയിപ്പൂ- വാഗാദ്യുത്ഥിലയം മാനസവൃത്തിയിരിക്കേയതിങ്ങുകാണുകയാൽ- വാങ്മനസീതിശ്രുത്യാചൈവമിതു ൭ഉപലക്ഷണാൎത്ഥ,മാവുകയാൽ- താനിന്ദ്രിയങ്ങളൊക്കെച്ചേരുന്നു മനസ്സിൽ വാക്കി

---

൧. ഫലേച്ഛയോടുകൂടിയ. ൨. ജൈമിനിമഹൎഷി- ഭാഗവാൻ വ്യാസമഹൎഷിയെന്നരണ്ടുപേൎക്കും. ൩. പുണ്യനാശമെന്നതിനൎത്ഥം. ൪. അകലെനിന്നു ജ്ഞാനംകൊടുക്കുന്നതിൽ സഹായിക്കുന്നതു്. ൬. യദേവ വിദ്യയാകരോതി ശ്രദ്ധയോപനിഷദാതദേവവീൎയ്യവത്തരം ഭവതി,യെന്നതിൽ, (ജ്ഞാനത്തോടും ശ്രദ്ധയോടും ചെയ്യുന്നതു വിശിഷ്ടമെന്നൎത്ഥം). ൭, അടയാളത്തിനായി,

നെതുടരെ- ഫ- ആബാഹ്യേന്ദ്രിയ വൃത്തികാ ഷേ ന്നമനം വൃത്തിയാൽ ലയിച്ചിട്ടും- പ്രാണങ്കൽ മന പ്രാണേ' യെന്നേടം മേൽവരുന്നവാക്യത്താൽ- വ. ഇപ്രാണൻദേഹസ്സ്വാമിയായജീവങ്കലേലയിക്കുന്നു. ശ്രുതിയിൽ പ്രാണാദികളിൻ ജീവോപശമാദിക ൾ പറഞ്ഞിട്ടലാൽ- പ്രാണൻചേൎന്നിജ്ജീവൻ ശരീര (ബീജ) ഭൂതങ്ങളായഭൂതങ്ങളാം- തന്നിൽചെന്നു നി ലയ്ക്കുന്നൊരുഭൂതത്തിൽ ശ്രുതിസ്ഥാനികാട്ടാ- ന- ഭേദ മതെന്ന്യേകേൾക്കയാൽ ജ്ഞനമജ്ഞനമൊരേ വിധംതന്നേ- ന അൎച്ചിൎമ്മാൎഗ്ഗംവരെ മുതിയവിഭൃദഹി യാഞ്ഞുശൌണാമമൃതത്വം- ര- ശ്രോത്രാദ്യാശ്രയമാകു ന്നതേജസ്സാദിഭൂതസൂക്ഷ്മമതു്- മോക്ഷംവരെനില നില്ക്കും സംസാരംച്ചോപ്പലോലെ 'യോനി'മിതി- ഇ ജ്ജീവാശ്രയഭൂതം സ്വരൂപമതിലും പ്രമാണമട്ടാ യും- സൂക്ഷ്മംശ്രുത്യാദികളാലപ്പോലറിയുകനിമിത്ത മായിട്ടു്- അതിനാൽതന്നേസ്ഥൂലോ പമൎദ്ദനത്താ ലിതിന്നുകേടില്ലാ- ആ സൂക്ഷ്മശരീരത്തിൻേറ തീയ്യൂ ഷ്മാവു ചേൎച്ചയുള്ളതിനാൽ- ഒ- ആത്യന്തികമോക്ഷ ത്തിൽ ഗത്യുൽക്രാന്തികളുടേ നിഷേധത്താൽ- വി

ഫ. ജീവനെ അനുഗമിക്ക മുതലായതു്. വ. വിദ്വാൻ (ജ്ഞാനി കു്. ന. അൎച്ചിരാദിമാൎഗ്ഗംവരെയും. ര. യോനിമന്യേപ്രപദ്യന്തെ ശരീരത്വായദേഹിനഃ- എന്നേടത്തു്. ഒ. നാശ -{(ന) (ര)}- ന്ന. വേ കൊണ്ടു്.

ടാൽപ്രാണൻ പോകില്ലെങ്കിൽ നജീവങ്കൽനിന്നു ഫതോട്ടുകയാൽ'- ഈ യാക്ഷേപം തെററാം വെളിവായ്ചിലശാഖയ്ക്കലിതുകാണ്കെ- ശ്രുതിതന്നിലാത്തഭാഗപ്രശ്നത്തിൽ ഭാരദ്വാജസ്സുരികേപ്പിൻ- ന- ആപ്രാണശബ്ദവാച്യേന്ദ്രിയങ്ങൾ ഭൂതങ്ങളുമുള്ളസ്ഥിതെല്ലാമെ- ജ്ഞാനിയുടേതുപരങ്കൽ ചേരുന്നപ്പോലെവേദമോതുവതു്- ൧. 'അകലോമൃത' ഇതിവചനാൽ ശ്രുപാഖ്യകളിൻ വിഭേദവചനാച്ച- വാഗാദികലാകൾ വിദ്വാൻ തന്റെയശേഷം പരാത്മവസ്തുവിലാം- പ്ര- വാഗാദിയടങ്ങിപ്പോം ഫവിജ്ഞാനാത്മാവുതന്നിരിപ്പിടമാം'- ഹൃദയാഗ്ര ബദ്ദ്യോതനവഴികാണുന്നൊരു ദേവയാനമാർഗ്ഗമൊടെ- ഭഹൃദയേശാനുഗ്രഹീതൻ ആററൊന്നാം ബ്രഹ്മനാഡിയുടെപോം. സഗുണോപാസ്തിബലാല്യം തദംഗമാം ദേവയാന മനിനവാല്യം- ൻ- മുടിനാഡിയുടെപോഭവാൻ ന്നനാഡീകിരണാനുസാരിയായിട്ടു്- ൭ആപേക്ഷികാമൃതതപം കാൎയ്യബ്രഹ്മം ഗമിച്ചിട്ടുന്നറിക- രശ്മ്യനുസാരിതപം രാത്രി ചത്തിട്ടുന്നോരുപാസകന്നില്ലേൽ- അല്ലേവംദേഹം നി

ഫ. അകററുകയാൽ (നിഷേധിക്കയാൽ). വ. പത്തുപോകുന്നു. ബ. പ്രകാശവഴി. ഭ. ഹൃദയസ്ഥനായ ഈശ്വരനാലനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവൻ. മ. ഭാവനകൊണ്ടും. ന്ന. നാഡീരശ്മ്യനുസാരിയായിട്ടു്. ൭. വരാൻപോകുന്നതിനെ അപേക്ഷിച്ചു അമൃതത്വമാകുന്നഹിരണ്യഗർഭപ പ്രാപിക്കുന്നു.

ക്കുന്നാഠംവരെ നാഡിരശ്മിസംബന്ധം- ഉണ്ടെന്നുകാരണത്താൽ കാട്ടുകയും ചെയ്തിട്ടുന്നവേദമിത്ത്- 'ഛാന്ദോഗ്യത്തിലമുഷ്മാദാദിത്യാ'ലെന്നിടത്തറിഞ്ഞിടുക. ൧൦. അതിനാലേ ദക്ഷിണായനത്തിലും ചത്തുപോമുപാസകന്- കാൎയ്യേശപരഗതിയുണ്ടാമു ൧പാസ്യാപാക്ഷികഫലചതാഹേതുവിനാൽ- യോഗികളേ ഉദ്ദേശിച്ചുഹരാദികകാലമോൎപ്പമുക്തിക്കായ്- സ്മൃത്യുക്തയോഗസാംഖ്യന്മാരിവരല്ലാശ്രുതിപ്രസിദ്ധന്മാർ- ൧൧- ഹരി:-

൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഉൽക്രാന്തിഗതിനിരൂപണമെന്ന ൨-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരി:- കാൎയ്യബ്രഹ്മമടഞ്ഞിട വേണ്ടുന്നവരൊക്കെ ൩അൎച്ചിരാദിവഴി- പോകുന്നിയുത്തരമാൎഗ്ഗത്തിൻ വേദപ്രസിദ്ധിയാൽ ൨ജ്ഞൎക്ക്- ൧- ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ കേൾക്കും സംവത്സരലോകമെന്നതിൽനിന്നും- ബ്രഹ്മോപാസകനടയും കൌഷീതകിചൊന്നവായുലോകത്തെ- എന്തെന്നാകിൽ കൌഷീതകിയിൽ സാമാന്യമാൎഗ്ഗുറകയാലും- ബൃഹദാരണ്യശ്രുതിയിത്തുവാന്നെവിശേഷിച്ചുരയ്ക്കകൊണ്ടിട്ടും- ൨- വിദ്യുല്ലോകമ

---

൧. ഉപാസനയുടെ (അപേക്ഷിക) നിയതമായ ഫലകാരണത്താൽ. ൨. ജ്ഞാനികൾക്ക്. ൩. അൎച്ചിരാദിക്രമം—; അഗ്നി- ദിന- ശുക്ലപക്ഷ- ഉത്തരായണ- സംവത്സരാഭിമാനിദേവതാ (പിന്നീട്) ദേവലോക- വായുലോക- സൂൎയ്യലോക- ചന്ദ്രലോക വിദ്യുല്ലോക- വരുണലോക- ഇന്ദ്രലോക- പ്രജാപതിലോകമഥബ്രഹ്മലോകം.

ത്തിൽനിന്നുൎദ്ധ്വം വരുണന്റെ ലോകമടയുന്നു- ൧ അ
ചിരാദ്യാനാമന്തേ നിവേശമത്രിവയിരണ്ടിന്നുടെ ചേ
ൎപ്പാൽ- ൩. ഈയൎച്ചിരാദിയായവലോകാല്ലോകാന്ത
രത്തെ യടയിക്കും- ൨. ത്ല്പുരുഷോമാനവ’യെന്നവരു
ടെ യറിയിപ്പിനാലെന്നോതാകുന്നു- മരണമടഞ്ഞുഗമി
ക്കുന്നവര ൩. ൎച്ചിസ്സാദിലോകമിരണ്ടിൻ- ബഹുമൂഢത
യാൽ മാൎഗ്ഗാസ്വാതന്ത്ര്യാൽ ദേവതാവിശേഷങ്ങൾ-
ബ്രഹ്മോപാസകരുടെയതിയാത്രയതിങ്കൽ നിയുക്ത
രെന്നുവരും- വിദ്യുല്ലോകപ്രാപ്തിക്കുശേഷമായ്സത്യ
ലോകമതിൽനിന്ന്- അങ്ങുവരുന്നോരമാനവപുരു
ഷൻ താന്നാലെനീതരായിട്ടും- സഗുണേശപര ലോക
ത്തെക്കമാനവൻതന്റെ നേതൃതാശ്രുതിയാൽ- ൪-
ഇവരെയമാനവപുരുഷൻ കൊണ്ടുചേൎക്കുന്നു സ
ത്യലോകഗനാം- ബ്രഹ്മത്തെയെന്നാൻ ബാദരി ക
യസ്യതുഗതിയതിന്റെ യോജിപ്പാൽ- പ്രാപിപ്പതു
കാൎയ്യം താൻശ്രുതിയിൽ വിശേഷിച്ച ചൊൽകയാൽ
മേലും- അപര ബ്രഹ്മത്തിന്ന പരബ്രഹ്മത്തിനൊടുട
പ്പമുള്ളതിനാൽ- ബ്രഹ്മച്ചെല്ലുണ്ടാവതു കൊൾ്ശേപ
രലോകനാശത്തെത്തിടവേ’- അതിനൊപ്പയദ്ധ്യക്ഷനൊ

---

൧. ഈന്യായപ്രകാരം. ൨. ദിവ്യപുരുഷനെന്ന. ൩. അൎച്ചിരാദികൾ ലോകങ്ങൾ ഇവരണ്ടിന്റെയും. ൪. കാൎയ്യബ്രഹ്മവിഷയകമായ ഗതിക യോജിപ്പതുകൊണ്ടു എന്ന സാരം.

ടേ പരപദമടയുന്നതിന്നു മേൽചൊല്ലാൽ- പിന്നെ സ്മൃതിയാലും ബ്രഹ്മണാസഹേത്യാദിതന്നെയാംസങ്ങ ണാം- ജൈമിനിയോർക്കുന്നു പരബ്രഹ്മത്തിൽ ഗതിയ തിങ്കൽ മുഖ്യതയാൽ- അമൃതത്വമേതിയെന്നായ് ശ്രു തിയിൽകാണുന്നഹേതുവാൽപരമാം- കാർയ്യപരമാ കയില്ലാപ്രാപ്ത്യാശയിതെന്നു പൂർവ്വപക്ഷമറി- ൧൩- ഭഗ വാൻ വ്യാസൻപ്രതിമദ്ധ്യായികളെ വിട്ടമററുപാസ കരെ- ബ്രഹ്മം നയിപ്പിതെന്നോർക്കനിരുപാട്ടും വരാ സ്സയാൽദോഷം- ബ്രഹ്മക്രതുവുമിതാം തോച്ചിന്ത്യാത് താദ്രൂപ്യ'മെന്നവാക്യവഴി- നാമാദിയാംപ്രതീകധ്യാ നത്തിൽ ഫലവിശേഷവും കാട്ടുന്നു ഹരിഃ-

൩-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ സഗുണജ്ഞന്മാർക്കുദേവയാ നമാർഗ്ഗപ്രതിപാദനമെന്ന ൩-ാംപാദം തീർന്നു.

ഹരിഃ- എങ്ങുംതിങ്ങും ശുദ്ധബ്രഹ്മം പ്രാപി ച്ചുമുക്തനാംജീവൻനിത്യവിമുക്തവിശുദ്ധജ്ഞാനാന ന്ദാദിതൊട്ടതായീടും- തൻനിരുപാധികരൂപത്തോ ടെവ്യക്തസ്വഭാവവാനാകും. വേറൊരുധർമ്മമൊന്നല്ലാ ശ്രുതിയിൽ സ്വേ രൂപേണേതിശബ്ദമുള്ളതിനാൽ ശു ദ്ധാത്മാവായ്ത്താനേ നില്ക്കുന്നിതുബന്ധമൊന്നുമെയ

---

൧. ധ്യാനിക്കുന്നവരെ. ൨. 'സ്വേനരൂപേണാഭിനിഷ്പദ്യതേ'- എന്നു. ൩ അവനെ എങ്ങിനെയുപാസിക്കുന്നു അങ്ങിനെയായിത്തീരുന്നു. ജ്ഞാനമേ പോൽഫലമെന്നർത്ഥം ബ്രഹ്മ (ക്രതു) ജ്ഞനകാരൻ ബ്രഹ്മപദമടയുന്നു. ൪

റെറപ്പമാൻ- അതിനാൽപൂൎവ്വാവസ്ഥയിലിങ്ങുവിശേഷം ശ്രുതിപ്രതിജ്ഞയിനാൽ- ആത്മാവ ഹപഹതപാപ്മേത്യാദ്യ പ്രകരണബലത്തിനാൽ ശ്രുതിയിൽ- ജ്യോതിസ്സെന്നു പറഞ്ഞതു പരമാത്മാവെന്നറിഞ്ഞുകൊള്ളേണ്ടതാം- ൧. മുക്തൻപരമാത്മാവിനോടഭേദമായ് നില്ലുന്നെന്നു കണ്ടിടണം- തത്ത്വമസിതൊട്ടവാക്യങ്ങളിലു നവിഭാഗംപറഞ്ഞുകാണുകയാൽ- ൨- സൎവ്വജ്ഞത്വാദികളാം ബ്ര(ാ) ഹ്മൈശ്വൎയ്യങ്ങളോടു മുക്തനെയുംഗാൻ- ആവിൎഭവിപ്പതായ് ജൈമിനി 'യോക്കന്നുപന്യാസത്തുകളിലേവം- പ്രതിപാദിക്കൽ തുടങ്ങിയഹേതുവിനാൽ, 'സത്യകാമ'ഇത്യാദി- ൩ചിതിയന്നവൻ നിൎഗ്ഗുണരൂപത്തൊടു തൻനില്ലതിൻത ൫ാത്മതയാൽ- ൬ന്ന ൭ഡുലോമിചൊല്ലുന്നിങ്ങിനെതാൻ ഒന്നുമാകിലും വ്യാസർ- ൮വ്യവഹാരമപേക്ഷിച്ചാദ്ര്യം ചൊന്നവയാവകയില്ലതെററന്നാർ- ൯- കാൎയ്യബ്രഹ്മംപ്രാപിച്ചവൻെറ സങ്കല്പമൊന്നിനാൽതന്നേ- പിത്രാദിസമുത്ഥാനം വരുന്നിതാശ്രുതിനി

---

൧. നിഷ്കല്മഷൻ. ൨. മുക്ത്യവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചവൻ. ൩. വിഭാഗമില്ലാഴ്ക (നിൎഭേദം). ൪. ചൈതന്യം. ൫. തദാത്മതയാൽ എന്നും. ൬. ഔഡുലോമിയെന്നപേരാചാൎയ്യൻ. ൭. അന്യവ്യവഹാരത്തെ അപേക്ഷിച്ച്. ൮. വരവേ.

൧. പിതൃക്കൾമുതലായവരുടെ സന്തോഷത്തോടുകൂടിയ ഉത്ഥാനം.

ത്തമായിട്ട്. ഇവരുടെയ ൨വസ്ഥ്യസംകല്പത്താൽത ന്നേ തനിക്കുവേറധിപൻ. ഇല്ലാത്തവനായ്ത്തിരു മിതലയ ഇഹാത്മാനമെന്നതിൽകാണ്ക. ൟ. ൩ബ്രാ ഹ്മൈശ്വര്യമടഞ്ഞോൻ തനിക്കുദേഹാദിയില്ലയെ ന്നോപ്പു. ബാദരി, ൟമനസൈവൈതാ'നെന്നായ് വേദംപറത്തിരു(ന്നെല്ലാ) നതിനാൽ. ജൈമിനി യിവയുണ്ടെന്നാൻ വികല്പമായ് ശ്രുതിപറച്ചിട്ടുനതി നാൽ. കാലവിഭേദാൽ രണ്ടുവിധത്തിലുമാം ൪ദ്വാദ ശാഹമെന്നോണം. എന്നാൻ വ്യാസാചാര്യൻ ശരീ രമില്ലാതിരുന്നിടുംകാലം. സ്വപ്നാവസ്ഥയിലേപ്പോ ൽ ചേരുന്നതിനാലെയില്ല ദോഷമറി. ദേഹാദിയുള്ള കാലം ജാഗ്രദവസ്ഥപ്പോലിശ്ശ കൂട്ടിടുക. ൫. ഒറ്റദീപ മനേകപ്രദീപതാവം ഗമിച്ചിടുന്നതുപോൽ. ൬ബ്രഹ്മ ലുവത്തിലൊരുത്തന്നനേകദേഹപ്രവേശമുണ്ടാകും. അ തുപോൽ ശ്രുതികാണിപ്പു നിദ്രാകൈവല്യമീയവസ്ഥ കളിൽ ഒന്നെയപേക്ഷിച്ചു വെളിക്കായിത്തു വിശേഷ സംജ്ഞയില്ലാച്ചോൽ. ൬. ജഗദ്വ്യാപാരാദിതൊഴി ലൊഴിച്ചു മററുള്ള വിഭവഭോഗങ്ങൾ. കാര്യബ്രഹ്മ പരന്മാക്കുണ്ടാം സൃഷ്ടിതൊട്ടതെല്ലാമേ. പ്രകരണ

---

൨. നിയതഫലദമായ. ൩. ഹിരണ്യഗർഭബ്രഹ്മത്തെ സംബന്ധിച്ച ഐ ശ്വര്യം. ൪. മനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ, ൫. ദ്വാദശാഹസത്രമെന്നപോലെ ന്നു. ൬. ബ്രഹ്മലോകത്തിൽ.

വഴിയായ് സൽഗുണേശന്റെ എത പ്രാപ്തിയാൽ നയോഗികളുടെ- പ്രത്യക്ഷശ്രുത്യുപദേശത്താലിവണ്ണ മല്ലയെങ്കിൽനഹി- എന്തെന്നാൽ സ്വാരാജ്യപ്രാപ്തിയിതാദിത്യമനന്ധമാദിഗനാം- വഅധികാരനായോഗേശനധീന, മവനേയടക്കിത്തിടേണ്ടുരയാൽ- ഉണ്ടുനവികാരാസംസ്പൃഷ്ടരൂപവും നിത്യമുക്തമായൊന്ന്- അതുപോൽ ഗീയോളുന്ന ര'താവാനസ്യേതി'തതാട്ടമന്ത്രത്തിൽ- സ്മൃതിവേദങ്ങളുമേവം കാണിക്കുന്നിതു ത'നേതന്നതത്രേതി'- ബ്രഹ്മം, തന്നിഷ്ഠരിവൾക്കുഭോഗമതിലെസ്സമത്വപബോധനയാൽ- ഭോഗ്യമവണ്ണം പുനരുത്ഥാനമിവൾക്കില്ല, വേദമൂലത്താൽ- ൬- ഹരിഃ- ഓം- 1ചന്ദ്ര,- വ 8സൂ,- ശൂ 0ന്യ,- ശൂക്രാ 1ക്ഷി, മാന കോളംബവർഷമതിലൊന്നാം- മാസത്തിൽ പതിനേഴാംനാളിൽ സിതവാസരേ ശുഭെ ദിവസേ- എ- ബാലാദിധമുനിട്ടത്രേന നീലകണ്ഠാഹ്വയേനരചിതേയം- സദ്ദൃഷ്ട്യപേക്ഷയോടേ വിദ്യാമഹിമയ്ക്കുതല്ലദേപ്പിതയായ്- ൧- ഓം തത്സൽ-

---

എ, അസംഭവത്താൽ യോഗികളുടെയല്ല. വ, അധികാരത്തെ നിയോഖിക്കുന്ന ഈശ്വരൻ. ന, വികാരവൾഗ്ഗസ്സൾമില്ലാത്ത. ര, താവാനസ്യമഹിമതതോജ്യായാംശ്ചപൂരുഷഃ, എന്നതിൽ. ത, 'നതദ്ഭാസയതെ സൂര്യോ, ഭ-ശി, 'നതത്ര സൂര്യോഭാതി' എന്നു തുടങ്ങിയശ്രുതി.

ഇതി നീലകണ്ഠീയ ബ്രഹ്മമീമാംസാ ഭാഷാവൃത്തിയിൽ ൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ൪-ാംപാദം തീൎന്നു-
“കണ്ഠാമൃതമെന്ന് ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാവിവരണം സമാപ്തം ”

“കൈരള്യാംസന്ദൃബ്ധഃ കണ്ഠാമൃതസംജ്ഞയാസ്യ ഖാവാദൈ്യ- ശാരീരകമീമാംസാഗ്രന്ഥഃ സൈഷോപ്പിതഃ കുമാരാഖ്യ- ഭഗവത്യാഖ്യാംബേഷ്ട്യാനജതാ മായുഷ്മതസ്ത്രീഭദ്ര്യ- പ്രകൃതിസമതപാദ്ധ്യസ്യാ വതേ നമ്പൂശങ്കരാൎയ്യനാമ്നാംശം”-

നോട്ടീസ്.

താഴെ പറയുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ കീഴ്‌വിവ

പ്പെടുന്നവരോടാവശ്യപ്പെട്ടാൽ കിട്ടുന്നതാണ്.

൧. 'വേദാന്തമാലിക'- അണ. ൪

൨. 'കേണ്ടാമൃത'മെന്ന ശാരീരകബ്രഹ്മ

മീമാംസാവാൎത്തികം- അണ. ൪

സംസ്കൃതനാടകം.

൧. അദ്വൈതപാരിജാതം- അണ. ൨

൨. യോഗാമൃതതരംഗിണീ- അണ. ൪

൩. സൌഭാഗ്യ ലഹരീ- അണ. ൨ ൳

വിലാസങ്ങൾ.

രാ. രാ.

ആർ. ശങ്കരവാര്യരവർകൾ

മുൻസീഫ്‌കോട്ട് വക്കീൽ

മൂവാററുപുഴ.

രാ. രാ.

വാളാനിയ്ക്കാട്ട നാരായണപിള്ള

അവർകൾ

മൂവാററുപുഴ.

രാ. രാ.

കേ. പി. കേശവപിള്ള അവർകൾ

കുഴുപ്പത്തു പുത്തൻവീട്

(കണ്ണംതോടം) ഇടപ്പിള്ളി.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി